

Prague Institute for Qualification Enhancement

***Proceedings of the
International scientific and practical conference***

**“Problems and perspectives in
European education development”**

***20th-27th of November 2016,
Prague, Czech Republic***

2016

UDK 378

Prague Institute for Qualification Enhancement

Reviewers:

Prof. Wadim Strielkowski (Prague Institute for Qualification Enhancement)
Prof. Aleksander Kendiukhov (Zaporizhzhya National University)

**Proceedings of International scientific and practical conference
“Problems and perspectives in European education development”,
Prague, Czech Republic, 20th-27th of November 2016, Prague Institute for
Qualification Enhancement, Prague, ISBN 978-1-365-53544-4**

Proceedings of International scientific and practical conference “Problems and perspectives in European education development” include theses of reports of the conference participants in the fields such as: innovative methods and technologies in education, cross-cultural communications, joint scientific educational projects and programs, European humanities and their contribution to the personality formation and the society of XXI century, problems and priorities of the fundamental education development, priority directions of the applied education development, and contribution of the social science to the development of modern social and economic processes.

These Proceedings are intended for scientists, entrepreneurs, professors, postgraduates and students.

© Cover image by Prague Institute for Qualification Enhancement, 2016

© Prague Institute for Qualification Enhancement, 2016

© Publisher: Prague Institute for Qualification Enhancement, 2016

239 pages

ISBN 978-1-365-53544-4

Prague 2016

CONTENT

Section 1. Innovative methods and technologies in education 11

Wadim Strielkowski PROBLEMS AND PERSPECTIVES IN EUROPEAN EDUCATION DEVELOPMENT: STATE AND PRIVATE UNIVERSITIES IN THE CZECH REPUBLIC	11
Анісімова Людмила Анатоліївна ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ОСВІТІ.....	13
Васильєва Леся Миколаївна ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВНЗ.....	14
Веретнов Владимир Иванович ИГРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В РАЗВИТИИ АНАЛИТИЧЕСКОГО И ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ИНТЕЛЛЕКТА СТУДЕНТОВ ...	16
Вознесенська Олена Леонідівна ВЗАЄМОДІЯ У ВІРТУАЛЬНИХ ГРУПАХ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА МЕДІАОСВІТИ.....	17
Viorica Cazac, Veronica Cazac AUTHENTIC TASK-BASED MATERIALS IN TEACHING EMP STUDENTS	19
Гарбуза Тетяна Віталіївна СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	20
Гончаренко Тетяна Леонідівна КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИКИ ДО ПРОЕКТУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	22
Iryna Gorbas INNOVATIONS IN MODERN EDUCATION.....	24
Романова Ю. Г., Давіденко О. М. ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ МОБІЛЬНИХ ЗАСОБІВ ЗВ'ЯЗКУ З ОСВІТНЬОЮ МЕТОЮ У ВИЩОМУ МЕДИЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	26
Olha Zhulavska INTRODUCTION OF THE STANDARDS OF INTERNATIONAL LANGUAGE TESTS INTO THE SYSTEM OF TEACHING OF FOREIGN LANGUAGES IN ALL LEVELS OF STUDY	27
Запотоцька Олена Василівна КОНКУРС ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ТА ДІАГНОСТИКИ ЇХ ЗНАТЬ	29
Зубова Валентина Миколаївна ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ-ДЕФЕКТОЛОГА	30
Зубова Віталіна Вікторівна ВПРОВАДЖЕННЯ АЛГОРИТМУ ГЕЙЛА-ШЕПЛІ В ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	32
Крамарьова Юлія Сергіївна ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ (КЕЙС-МЕТОД) ДЛЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ВУЗУ	35
Yaroslava Krapchatova COMPUTER TESTING OF ENGLISH LISTENING COMPETENCE.....	36
Крестовська Наталія Миколаївна ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДУМКИ В ЮРИДИЧНОМУ ВИЩІ.....	38
Литвиненко Олена Дем'янівна, Литвиненко Аліна Олександрівна ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМ ДЛЯ СТВОРЕННЯ АУДІО- ТА ВІДЕО- НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ РОЗРОБОК У НАВЧАННІ.....	39
Мартинюк Веронія Адамівна ІНТЕРАКТИВНИЙ ПРОЕКТ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТЬОГО ТЕХНІКА-ТЕХНОЛОГА РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	41

Мельничук Ірина Миколаївна ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	42
Pavlov Sergii Vasilyovich PERSPECTIVES OF THE “CLINICAL BIOCHEMISTRY” TEACHING FOR THE STUDENTS OF THE MEDICAL ACADEMIES WITH USE OF THE COURSES IN THE MOOK FORMAT	44
Pakholchuk Olga Petrivna DISTANCE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES OF THE CLINICAL DISCIPLINES TEACHING IN THE MEDICAL ACADEMIES	45
Петрова Лариса Григорівна ВИКОРИСТАННЯ ВІКІ-ТЕХНОЛОГІЇ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ	46
Попель Оксана Василівна ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ...	48
Постоюк Наталія Валентинівна ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ ДЕНИСА РУНОВА НА ОСНОВІ КОГНІТИВНО-МОТИВАЦІЙНОЇ ТЕОРІЇ	49
Романишина Оксана Ярославівна ПРОЕКТНА ТЕХНОЛОГІЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	51
Самохвалова Ольга Володимирівна ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ.....	52
Славута Олена Іванівна ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ MOODLE	53
Уварова Татяна Івановна ПРЕЗЕНТАЦІЯ В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ.....	54
Ходаковский Алексей Владимирович МОДЕЛИРОВАНИЕ СИСТЕМ ЭКСТРЕМАЛЬНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ПРИ МАГНИТНОЙ ОБРАБОТКЕ ТОПЛИВА В СИСТЕМЕ ТОПЛИВО – ДВИГАТЕЛЬ ВНУТРЕННЕГО СГОРАНИЯ.....	56
Section 2. Cross-cultural communications, joint scientific educational projects and programs	59
Anastasiia Voronenko SPECIFIC FEATURES OF THE UKRAINIANS’ INTERCULTURAL COMMUNICATION	59
Дударева Інна Володимирівна ДОСВІД ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ МЕРЕЖІ СПРИЯННЯ СТАЛОМУ МІСЦЕВОМУ РОЗВИТКУ У НАВЧАННІ СОЦІАЛЬНІЙ МОБІЛІЗАЦІЇ ЗА ПІДТРИМКИ ПРОЕКТУ ЄС/ПРООН «МІСЦЕВИЙ РОЗВИТОК, ОРІЄНТОВАНИЙ НА ГРОМАДУ»	60
Oleksandr Kendiukhov THE ROLE OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC ASSOCIATIONS IN THE DEVELOPMENT OF EDUCATION	62
Нагасць Ірина Юріївна СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ.....	63
Овчаренко Тетяна Сергіївна МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ФАКТОР УСПІШНОЇ КРОС-КУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	64
Section 3. The European humanities and their contribution to the personality formation and the society of XXI century	67

Буряк Наталія Борисівна ЕРІХ ФРОММ: ВІД ІУДАЇЗМУ ДО СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВЧЕННЯ ПРО ДУШУ.....	67
Guseva Anna G. SOCIO-PSYCHOLOGICAL IMPLICATIONS OF GELOTORNOBIA IN THE CHILDREN'S ENVIRONMENT.....	68
Дмитренко Наталія Вячеславівна АВТОР – ТЕКСТ – ЧИТАЧ. РЕЦИПІЄНТ ЯК АКТИВНИЙ ЧИННИК ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЦЕСУ.....	70
Дубинина Вера Александровна РОЛЬ ГОСУДАРСТВА И ОБЩЕСТВА В РАЗВИТИИ ОБРАЗОВАНИЯ.....	72
Дьяковська Галина Олександрівна СУЧАСНІ ВИКЛИКИ І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	73
Замкова Наталія Леонідівна ПРОЕКТ УКРАЇНСЬКОЇ «ПОЛІТИЧНОЇ НАЦІЇ»....	75
Качмар Олександра Василівна МИСТЕЦТВО ВИХОВАННЯ ЧЕСНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКА.....	76
Lada Kolomiyets DIMENSIONS OF SEMIOSIS IN (POST)COLONIAL LITERARY TRANSLATION.....	78
Парнета Оксана Йосипівна СУВЕРЕНІЗАЦІЯ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ.....	79
Полонська Ірина Петрівна АНТРОПОЦЕНТРИЗМ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	81
Skryl Oksana Ivanivna FOOL AS A LINGUO-CULTURAL PERSONALITY.....	82
Стефанов Сергій Дмитрович ВЗАЄМОДІЯ ВАТИКАНУ ТА СВЯТОЇ ТЕРЕЗИ З КАЛЬКУТТИ.....	83
Цілина Марина Миколаївна НОВІТНІ ФОРМИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ.....	85
Larysa Chayka ON SOME ASPECTS OF TEACHING BUSINESS ENGLISH IN ECONOMIC UNIVERSITIES.....	86
Yevhen Chervinko CREATING POSITIVE-EVALUATIVE MEANING OF ADVERTISEMENT TEXTS VIA COMPARISON.....	90
Чернишевич Олена Володимирівна РОЛЬ ВИЩОЇ ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТИ В СИСТЕМІ ГУМАНІТАРНИХ ВЕКТОРІВ НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ.....	91
Sharun Yulia Fedorivna NONCE WORDS FORMATION AS A MILESTONE FOR LANGUAGE DEVELOPMENT IN CHILDREN.....	93
Щокіна Олена Петрівна РОЛЬ МИСТЕЦТВА В ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ НА ПРИКЛАДІ ТЕОРЕТИЧНИХ ПОШУКІВ МИТЦІВ АВАНГАРДУ.....	94
Section 4. Problems and priorities of the fundamental and applied education development.....	96
Беляева Оксана Іванівна, Унгурян Ліана Михайлівна, Фізор Наталія Селіверстівна ОСОБЛИВОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ХВОРИМ ДІТЯМ ЗА УМОВ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ.....	96
Berezovska Iryna INFORMATICS IN NURSING EDUCATION IN UKRAINE.....	97
Белецкая Светлана Викторовна СИСТЕМА ВИТАМИНА D КАК ОДИН ИЗ ВАЖНЕЙШИХ ЭПИГЕНЕТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ.....	98

Гречанина Елена Яковлевна ЭПИГЕНЕТИЧЕСКИЕ БОЛЕЗНИ И ДЕЗАДАПТАЦИЯ. ПРЕНАТАЛЬНОЕ ПРОГРАММИРОВАНИЕ РОЖДЕНИЯ ЗДОРОВОГО РЕБЁНКА.....	100
Гречанина Юлия Борисовна АУТИЗМ КАК ПОЛИКАУЗАЛЬНАЯ ПАТОЛОГИЯ. СЛУЧАЙ ЭПИГЕНЕТИЧЕСКОЙ БОЛЕЗНИ (СИНДРОМ РЕТТА В СОЧЕТАНИИ С ХРОМОСОМНЫМ ПОЛИМОРФИЗМОМ (46, XX, 15ps+), ПОЛИМОРФИЗМАМИ MTR 2756 A/G, MTRR 66 A /G, MTHFR 677 C/T И МИТОХОНДРИАЛЬНОЙ ДИСФУНКЦИЕЙ).....	101
Давыденко Анатолий Николаевич АНАЛИЗ УСЛОВИЙ ИЗМЕНЕНИЯ КОЛИЧЕСТВА ПАРАМЕТРОВ В АДАПТИВНЫХ СИСТЕМАХ ЗАЩИТЫ ИНФОРМАЦИИ.....	103
Девяткіна Анна Олександрівна ДОСЛІДЖЕННЯ ФАРМАКОЛОГІЧНОЇ АКТИВНОСТІ МЕТИЛОВИХ ЕСТЕРІВ N-АРИЛАНТРАНИЛОВИХ КИСЛОТ....	104
Демиденко Ганна Валеріївна ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ БІОЕТИКИ СТУДЕНТАМ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ З АНГЛОМОВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ.....	106
Chriac Argentina, Lopatiuc Alina THE EDUCATIONAL MANAGEMENT OF COMMUNICATION IN THE UNIVERSITY STUDYING.....	108
Viktoia Klymenko USAGE OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES IN ISSUES OF ENVIRONMENTAL SAFETY.....	109
Лебедин Алла Миколаївна ХРОМАТОГРАФІЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ НА ЦИПРОГЕПТАДИНУ ГІДРОХЛОРИД.....	111
Lytvyn Kateryna Yuriyivna POSSIBLE USAGE OF INTERACTIVE TEACHING METHODS IN HIGHER MEDICAL SCHOOLS.....	112
Лінгур Валерій Миколайович ЗАПОБІЖНІ БУФЕРНІ ПРИСТРОЇ І ЛОГІСТИКА ВДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТРУКЦІЙ МЕТАЛУРГІЙНИХ КРАНІВ.....	114
Novokhatska Natalia FORMATION OF ENVIRONMENTAL AWARENESS AND THE ISSUE OF ACCUMULATION OF SOLID WASTE.....	115
Павліш Лариса Олегівна ВИКОРИСТАННЯ МІНЕРАЛЬНОЇ ВОДИ В ЯКОСТІ СИРОВИНИ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ.....	116
Панько Наталія Олександрівна ДОСВІД ЗАЛУЧЕННЯ ДО СПІЛЬНОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ АНГЛОМОВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	118
Пономарёв Владимир Иванович СТРУКТУРНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЕРФЕКЦИОНИЗМА У ЛИЦ С АНАНКАСТНЫМ (ОБСЕССИВНО-КОМПУЛЬСИВНЫМ) РАССТРОЙСТВОМ ЛИЧНОСТИ.....	120
Пономарёва Валерия Валериевна РЕЗУЛЬТАТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ МОТИВАЦИОННЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ УПОТРЕБЛЕНИЯ ПСИХОАКТИВНЫХ ВЕЩЕСТВ У ДЕВОЧЕК-ПОДРОСТКОВ С СОЦИАЛЬНОЙ ФОБИЕЙ.....	121
Popereshnyak Svitlana Volodymyrivna PRIORITY DEVELOPMENT AREAS OF INNOVATIVE TECHNOLOGY IN MEDICINE.....	122
Прокопенко Тіна Сулейманівна РЕФОРМУВАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	124
Раковська Людмила Олександрівна ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ.....	125

Sankov Petro THE RECOMMENDATIONS ON ORGANIZATION OF ECOLOGICALLY SAFE PLACEMENT OF PARKING SPACES FOR VEHICLES CONSIDERING THE NOISE FACTOR.....	127
Sokolovska Iryna STUDENTS' RESEARCH WORK AS THE WAY OF SOLUTION THE MAIN PROBLEMS OF CONFECTIONERY	128
Сулейман Маргарита Мохеддінівна IN SILICO ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛЕКУЛЯРНИХ МЕХАНІЗМІВ ПРОТИЗАПАЛЬНОЇ ТА АНАЛЬГЕТИЧНОЇ ДІЇ ЗАМІЩЕНИХ 3-ОКСАМОЇЛ(СУКЦИНОЇЛ)АМІДІВ N-ФЕНІЛАНТРАНІЛОВИХ КИСЛОТ МЕТОДОМ ГНУЧКОГО МОЛЕКУЛЯРНОГО ДОКІНГУ	130
Супрун Ольга Миколаївна СТВОРЕННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ ТА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ «ВІРТУАЛЬНЕ ФУНКЦІОНУЮЧЕ СЕРЦЕ»	131
Тkach Nataliia ENVIRONMENTAL ASPECTS OF THE RECONSTRUCTION TO PRESERVE THE MONUMENTS OF THE CITY	133
Унгурян Ліана Михайлівна, Беляєва Оксана Іванівна, Фізор Наталія Селіверстівна ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЇ ВИБОРУ СТУДЕНТАМИ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАХУ ЯК ЕТАПУ ФОРМУВАННЯ ЇХ СОЦІАЛЬНИХ РОЛЕЙ.....	134
Фізор Наталія Селіверстівна, Унгурян Ліана Михайлівна, Беляєва Оксана Іванівна ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ, ЯК ЗАВЕРШАЛЬНИЙ ЕТАП ВИВЧЕННЯ ТЕОРЕТИЧНОГО КУРСУ	135
Фізор Наталія Селіверстівна ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	136
Chykarenko Zoia Alexandrivna PARTICULARITIES OF FOREIGN STUDENTS EDUCATION IN CURRENT CONDITIONS.....	137
Чобаль Людмила Юрївна ЯКІСТЬ ПОСЛУГ МІСЬКОГО ПАСАЖИРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ	138
Leonid Shmorgun KEY PRIORITIES OF THE HIGH SCHOOL EDUCATION MODEL.....	140
Ярошевская Татьяна Витальевна ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПОДГОТОВКИ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ СТУДЕНТОВ ПО ПРОПЕДЕВТИКЕ ПЕДИАТРИИ.....	142
Section 5. Contribution of the social science to the development of modern social and economic processes	144
Алмаші Ірина Михайлівна НЕДІЛЬНІ ШКОЛИ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН В УКРАЇНІ	144
Андрейкова Ірина Богданівна КРОСКУЛЬТУРНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ДОСЛІДЖЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ	145
Арабаджи Наталя Борисівна СУБ'ЄКТИ ОХОРОНИ ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ ...	147
Андросова Олена Федорівна ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА КОРПОРАТИВНУ КУЛЬТУРУ	149
Бачинская Ольга-Мария Игоревна К ВОПРОСУ ОБРАЗОВАНИЯ В ОБЛАСТИ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА	150

Білоус Оксана Павлівна, Андрейчук Леся Йосипівна ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	152
Boiko O.V. FORMATION OF TRANSPORT AND LOGISTICS CLUSTERS AS CONDITION FOR ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE COUNTRY	153
Бондарчук Наталія Володимирівна СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ	155
Бородин Михаил Юрьевич НЕФТЕГАЗОВЫЙ КОМПЛЕКС УКРАИНЫ И ЕГО РОЛЬ В ЭКОНОМИКЕ СТРАНЫ	156
Бородіна Олена Михайлівна РОЛЬ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ВИРІШЕННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ ПРИКОРДОННИХ РЕГІОНІВ	158
Булеца Сібілла Богданівна ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ЮРИДИЧНІЙ ОСВІТІ.....	159
Вашук Олеся Петрівна СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ РЕФОРМУВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	161
Вінник Наталія Дмитрівна МОДЕЛЬ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО ОБДАРОВАНОГО УЧНЯ.....	162
Гафурова Олена Вікторівна ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СТРУКТУРИ АГРАРНОГО ПРАВА ЯК НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	164
Raisa Gladushyna THE CONTRIBUTION OF TRANSLATION STUDIES AND FOREIGN LANGUAGES TO THE DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION STUDIES.....	165
Noncharenko Iryna EVOLUTION OF ACADEMIC VIEWS OF FINANCES IN THE WORLD ECONOMICS	167
Грицюта Оксана Федорівна ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ ПРОФЕСІЙНОМУ ВИГОРАННЮ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	168
Дьоміна Вікторія Володимирівна ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЕПІСТОЛЯРНОЇ СПАДЩИНИ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПОГЛЯДІВ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ	170
Івасів Ольга Василівна СТВОРЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОМФОРТУ В ЕКСПЕРТНІЙ ГРУПІ З ОЦІНЮВАННЯ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	171
Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна СОВІСТЬ ЯК МОРАЛЬНА КАТЕГОРІЯ ЕТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ТА СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА ..	174
Калініченко Олександр Федосійович МЕТОДОЛОГІЯ ПІЗНАННЯ КОНТРОЛЮ ЗА РЕАЛІЗАЦІЄЮ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ, СВОБОД ТА ОБОВ'ЯЗКІВ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА.....	175
Kemeniash Roksolana INTERNATIONAL LAW AS AN INSTRUMENT OF MODERN SOCIAL AND ECONOMIC PROCESSES IN EDUCATION AND SCIENCE.....	178
Ковтун Олена Юрійівна ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ФАХІВЦЯ У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	179
Колінько Олена Олександрівна ЗНАЧЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВІКТИМОЛОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ЗЛОЧИННОСТІ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ЮРИДИЧНИХ НАУК.....	181

Крилов Д.В. ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ СКЛАДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	182
Кришовська Олександра Олександрівна ДОСЛІДЖЕННЯ ПОГЛЯДІВ КОРИСТУВАЧІВ ІНТЕРНЕТУ НА ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ В ОНЛАЙН-СПІЛКУВАННІ	185
Кузьменко Надія Михайлівна ЕТИКА ОСВІТИ: ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ	186
Ленгер Яна Іванівна НЕОБХІДНІСТЬ ЗНАННЯ ДІТЬМИ СВОЇХ ОСНОВНИХ ПРАВ, ЯК УМОВА СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	188
Лобова Оксана Миколаївна НЕОБХІДНІСТЬ СТРАХУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	189
Lukanovska Iryna PROBLEMS OF LEGISLATIVE REGULATION OF BUDGETARY INSTITUTIONS IN UKRAINE AND THEIR INFLUENCE ON THE IMPLEMENTATION OF TASKS IN ACCOUNTING	190
Lyuta Lesya THE INSTITUTIONALIZATION OF SOCIAL NETWORKS IN A SITUATION OF SOCIAL AND CULTURAL CHANGES	192
Лінгур Любов Миколаївна ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	193
Лясковець О.В. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ.....	195
Magieramova Iuliia SAUDI-IRANIAN RIVALRY IN THE NEW MIDDLE EAST COLD WAR	197
Markova Olena PROBLEMS OF TEACHING OF THE ALTERNATIVE DISPUTE RESOLUTION AS THE SUBJECT IN THE HIGH EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS OF UKRAINE	200
Марченко Світлана Іванівна ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК ПРИНЦИП АГРАРНОГО ПРАВА	201
Невідома Яна Григорівна ТРЕНД «СТІЙКОГО РОЗВИТКУ» ЯК АКТУАЛЬНИЙ ОСВІТНІЙ НАПРЯМОК	202
Овчинникова Альбіна Петровна КОНЦЕПТЫ ПРАВОВОЙ КУЛЬТУРЫ	204
Олейнікова Л.Г. ПЕРСПЕКТИВИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА СПЛАТИ НИМИ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ	205
Olga Popova, Jörg Jablinski SUSTAINABILITY AS A STRATEGY FOR INTERNATIONAL JOINT VENTURE.....	208
Пришляк Віктор Миколайович ПРІОРИТЕТНІ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПРИКЛАДНОЇ АГРОІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ.....	209
Прохорчук Ірина Миколаївна ІТ-АУДИТ – ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ КОМПАНІЄЮ	211
Прохорчук Світлана Володимирівна ІМПЕРАТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ	212
Процик Ірина Романівна НАЗВИ УКРАЇНСЬКИХ ФУТБОЛЬНИХ КОМАНД У ХІХ – ХХІ СТ.	214

Рябова Олена Борисівна ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ПРАКТИЦІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ З ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ.....	216
Птащенко Ліана Олександрівна РОЛЬ ВИЩОЇ ШКОЛИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	218
Sergeyeva Larysa Mykolayivna VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT.....	219
Сухоребра Тетяна Іванівна ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	220
Tlusta Hanna Y. USE OF REENGINEERING IN INSURANCE COMPANY.....	222
Трусова Наталя Вікторівна ОСВІТНЯ ІНОВАТИКА ТА РОЗВИТОК ІНТЕНСИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОЦЕСІ.....	223
Уркевич Віталій Юрійович ПРО ЗАВДАННЯ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ У СВІТЛІ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС.....	225
Farion Antonina Ivanivna ACCOUNTING PROCESS IN THE PUBLIC SECTOR OF UKRAINE: FEATURES AND PROSPECTS.....	227
Цибулько Людмила Григорівна ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ, ВИМУШЕНИМИ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМИ, ІЗ ЗОНИ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ.....	228
Череп Олександр Григорович ПРОЦЕС РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ.....	230
Cherep A. V. IMPACT OF THE INNOVATION TYPE OF DEVELOPMENT ON THE SOCIETY'S GENERAL DEVELOPMENT.....	231
Чигрина Галина Леонідівна ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ ТА ВПЛИВ ЦЬОГО ДОКУМЕНТА НА РОЗВИТОК СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ.....	233
Shevchenko Anna M. EDUCATIONAL SERVICE AS AN INSTRUMENT OF INCREASE LIFE QUALITY.....	234
Шостаківська Надія Михайлівна ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ.....	235
Vasylychyshyn Olexandra Bohdanivna FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF UKRAINE'S BANKING SYSTEM.....	235

Section 1. Innovative methods and technologies in education

Wadim Strielkowski
University of Cambridge
Judge Business School
13 Trumpington street, Cambridge CB2 1AG
United Kingdom
E-mail: w.strielkowski@jbs.cam.ac.uk
and
Prague Institute for Qualification Enhancement
Trnkovo nám. 1112/2
15200 Praha 5
Prague, Czech Republic
E-mail: strielkowski@prizk.cz

PROBLEMS AND PERSPECTIVES IN EUROPEAN EDUCATION DEVELOPMENT: STATE AND PRIVATE UNIVERSITIES IN THE CZECH REPUBLIC

Introduction

Problems and perspectives in European education development can be best shown on the example of the education development in the Czech Republic. Higher education system in the Czech Republic largely resembles educational systems in the majority of the EU Member States and the issues and problems are also likely to be similar. Higher education institutions constitute the highest level of education in the Czech Republic typically offer Bachelor, Master and Doctoral programmes, and Life-Long Learning (LLF).

The studies in the Czech Republic are usually divided into semesters, trimesters, years, or blocks. Each semester, trimester or block consists of teaching period, an examination period and a vacation period. The length of the academic year is 12 months and it is up to the Rector (or Chancellor) of the respective high education establishment to decide on the date when the academic year begins.

The Centre for Higher Education Studies (CSVS, 2010) defines three types of higher education institutions in the Czech Republic: public, state and private. The public and private higher education institutions fall under the responsibility of the Czech Ministry of Educations, Youth and Sports. On the other hand, state institutions (such as the Police Academy of the Czech Republic) fall under the responsibility of the Czech Ministry of Defense as well as the Ministry of Interior.

State and private universities: rivals or partners?

According to the Czech Ministry of Education, Youth and Sports, in 2014 there were 41 private Universities and Colleges and 26 state Universities in the Czech Republic (MSMT, 2016).

Every University and College is required to hold an accreditation from the respective authority (most frequently the Ministry of Education, Youth and Sports). Higher education is then executed in accordance with these accreditations (accredited degree programmes) and in accord with the approved curriculum and study mode. The study mode can vary from on-site, distance or combined. There are certain conditions for the admission to the superior level of programmes: for instance, the entrance to the Bachelor programmes is pre-conditioned by the successful completion of a secondary education, and in order to be accepted to the Master programmes, one has to provide a Bachelor diploma.

In all of the EU countries, the European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) is used at the majority of higher educational establishments and institutions. European Credit Transfer and Accumulation System is a standard for comparing the study attainment and performance of students of higher education across the European Union and other collaborating European countries (EUROPA, 2010). ECTS credits are awarded for successfully completed examinations. In principle, one academic year corresponds to 60 ECTS-credits that are equivalent to 1500–1800 hours of study in all EU countries irrespective of standard or qualification type and is used to facilitate transfer and progression throughout the EU. In the future, the ECTS will be complemented by the European credit transfer system for vocational education and training (ECVET) in accordance with the Maastricht Communiqué issued by the ministers of 32 European countries responsible for vocational training on the 14th of December 2004.

Conclusions

The Czech Republic can boast an advanced higher education system offering the whole range of study programmes and fields of specialization. Education in the Czech Republic is highly competitive and ensured by the harmonization with the rules and directives imposed by the European Union.

Private Universities and Colleges constitute almost 2/3 of all high education establishments in the country. Although being for-profit organizations, they offer a high-quality education alongside with public and state schools. Private educational establishments offer higher education study programmes promoting the acquisition of inter-field knowledge and skills enabling its graduates to work within the environment of companies and organizations in the globalized and knowledge-oriented economics. In addition, they can often boast their broad international ties and cooperation, accreditations, scholarship programmes, humanitarian activities, and top-notch research. Thus, European education development is equally dependent on state and private educational establishments and should be approaching the American model with its private universities occupying the first position of the charts of prestigious institutions of higher education.

References

1. Bureau of International Labor Affairs, U.S. Department of Labor (2002). Czech Republic. Retrieved from: <http://www.dol.gov/ilab/media/reports/iclp/tda2001/czech-republic.htm>

2. Centre for Higher Education Studies (2010). Higher Education System in the Czech Republic, available online at: www.csvs.cz/struktura/sedv/HES_0110.pdf
3. EUROPA (2010). Education and Training - Socrates programme - ECTS - European Credit Transfer and Accumulation System. Retrieved from: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc48_en.htm
4. Gregor, M. (2006). Hodnocení ekonomických pracovišť a ekonomů: koho, proč, čím a jak. *Politická ekonomie* 3/2006, 394-414
5. Kohoutek, Jan (ed.) (2009). *Studies on Higher Education Implementation of the Standards and Guidelines for Quality Assurance in Higher Education in the Central and East-European Countries – Agenda Ahead*. UNESCO
6. Ministry of Education, Youth and Sports of the Czech Republic (2016). Přehled vysokých škol v ČR. Retrieved from: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/prehled-vysokych-skol-v-cr-3>
7. Prudký, L., Pabian, P., Šima, K. (2010). *České vysoké školství: na cestě od elitního k univerzálnímu vzdělávání 1989–2009*. Praha: Grada Publishing

Анісімова Людмила Анатоліївна

к. фіз.-мат.н., доцент економічного факультету

Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Україна

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ОСВІТІ

Проаналізувавши та узагальнюючі всі підходи до розуміння поняття «компетенцій» можна виділити два основних напрямки тлумачення: здатність людини діяти у відповідності зі стандартами; і характеристики особистості, що дозволяють їй домагатися результатів у роботі. Перший підхід можна умовно назвати «функціональним», оскільки він заснований на описі завдань і очікуваних результатів, а другий – «особистісним», так як в фокусі – якості людини, що забезпечують успіх у роботі. Німецький вчений Н. Roth у 1976 році акцентував, що компетентність це поєднання досвіду, продуктивності, здатність до критики та відповідальності за рішення, які приймаються [4].

У Німеччині під професійними компетенціями розуміють оволодіння знаннями, уміннями і здатностями, необхідними для роботи за спеціальністю, а також автономністю і гнучкістю при вирішенні професійних проблем, розвинутим співробітництвом з колегами у професійному міжособистісному середовищі. У Швеції професійні компетенції розглядають як інтегроване поєднання знань, здатностей і установок, які дозволяють людині виконувати трудову діяльність у сучасному трудовому середовищі. Знання – основа компетенцій. Застосування компетенцій в різних ситуаціях під час вирішення складних проблем, спілкування сприяє набуванню (примноженню) нових знань, умінь, навичок, установок, цінностей. В Іспанії (INEM) професійні компетенції трактуються як ефективне застосування здатностей, які дозволяють плідно

здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами робочого місця. Виходять за рамки професійної тріади: “знання – уміння – навички” [1, 3].

Для підвищення ефективності навчального процесу підготовки сучасних студентів економістів необхідно поєднувати індивідуалізацію завдань та систематизацію навчання, створювати умови для саморозвитку студентів у позааудиторний час: проведення тренінгів, майстер класів, стажувань, створення кейс клубів, дебатних клубів, проведення лекцій видатних науковців, практиків з провідних компаній. Підтримувати прагнення студентів отримати практичні знання, уміння, навички, активізувати мотивацію, проводити роботу щодо професійного розвитку та працевлаштування студентів. Сучасна освічена людина – людина, яка вмє пізнавати та навчатися. Студенти економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, організатори Case Club EF KNU, увійшли до фіналів європейських кейсових чемпіонатів P&G CEO CHALLENGE EUROPE (2016 р.), Mckinsey Business Diving (2016 р.). Стали чемпіонами світу у престижному фінансовому кейс-чемпіонаті BNP Paribas Ace Manager (2016 р.), увійшовши у топ 10 команд світу, випередивши 11700 студентів з кращих університетів та бізнес шкіл, отримали професійний досвід.

Список використаних джерел

1. Байденко В. М. Болонский процесс: структурная реформа высшего образования Европы / В.М. Байденко . – М. : ИЦ проблем качества подготовки специалистов РНУ. – 2002. – 128 с.
2. Делор Жан. Сокрытое сокровище / Ж. Делор. – UNESCO, 1996. – 53 с.
3. Карпюк І. Ю. Вивчення проблеми формування професійної компетенції майбутніх спеціалістів в сучасній освіті / І. Ю. Карпюк // Вісн. нац. техн. ун-ту України «КПІ». – К., 2010. – Вип. 1. – С. 172–176. – (Сер. «Філософія. Психологія. Педагогіка»).
4. Roth H. (1976). Paedagogische Anthropologie / Heinrich Roth. – Hermann Schroedel Verlag KG. – 503 S.

Васильєва Леся Миколаївна

д.н. держ.упр., професор

Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету, Україна

ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВНЗ

Інноваційна спрямованість системи вищої освіти, що реалізується через підвищення рівня комп'ютеризації навчальних закладів, активізацію науково-дослідної діяльності, утворення інноваційних структур у ВНЗ є одним з стратегічних пріоритетів України. Традиційна для минулого освіта як система, спрямована на пасивне отримання та відтворення знань відстає на сьогоднішній

день від реальних вимог ринку праці. Вимога переходу до інноваційної освіти зумовлена викликами сьогодення, особливо в контексті інтеграції вітчизняної освітньої галузі до європейського та світового освітнього простору.

Головним завданням вищого навчального закладу на сучасному етапі є підготовка фахівців, здатних нестандартно, гнучко і своєчасно реагувати на зміни, які відбуваються в світі. Тому для підготовки студентів до професійної діяльності в майбутньому і використовуються інноваційні методи навчання у ВУЗі.

Інновації у змісті освіти мають доповнюватися і реалізовуватися через оволодіння інноваційними методами і формами навчання (діалоговими, діагностичними, активними, інтерактивними, дистанційними, комп'ютерними, мультимедійними, телекомунікаційними, тренінговими, проектними), а також шляхом запровадження альтернативних навчально-виховних технологій, таких як алгоритмізована, індивідуалізована, диференційована, модульна, колективна (у малих групах) тощо [2].

Основні завдання застосування інноваційних методів навчання зводяться до наступних: формування навичок продуктивного спілкування в процесі навчання; розвиток умінь аргументувати свою точку зору, чітко формулювати і ясно викладати думки; розвиток здатності аналізувати складні ситуації, причини їх виникнення, виявляти головне і другорядне, знаходити способи та засоби вирішення; розвиток пізнавальної та емоційно-вольової сфери особистості.

Переваги інноваційних методів складно переоцінити, оскільки вони відіграють значну роль у формуванні особистісних якостей майбутнього фахівця. Інноваційні методи допомагають студентам навчитися активними способами отримати нові знання, дозволяють опанувати більш високим рівнем соціальної активності, також стимулюють творчі здібності студентів і допомагають наблизити навчання до практики повсякденного життя.

У студентів формується готовність до постійного оволодіння новими знаннями, мобілізуються їх задатки, здібності та обдарованість, утверджуються навички брати на себе відповідальність, відстоювати свою позицію, співпрацювати, розвивається новий тип мотиваційної сфери, де самоактуалізація впливає на загальну креативність студента, сприяє створенню нової позиції особистості [1].

Отже, інноваційні методи навчання знаходять своє вираження і втілення нових методик викладання, що використовуються в навчальному процесі, в застосуванні інформаційних ресурсів, що підвищують ефективність навчання, демонстраційного обладнання, спеціально розроблених засобів і систем навчання. Увага до різного роду нововведень обумовлено, перш за все, потребою досягти стійкого інтересу з боку студентів до досліджуваного предмету, наблизити освіту до практичних потреб студентів і суспільства в цілому. В умовах зміни освітніх парадигм, які фіксують перехід від масово-репродуктивних форм і методів викладання до індивідуально-творчих, виникає необхідність вдосконалення та пошуку ефективних форм для забезпечення самореалізації та формування навичок саморозвитку та самоосвіти студентів.

Список використаних джерел

1. Козак Л.В. Дослідження інноваційних моделей навчання у вищій школі. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://elibrary.kubg.edu.ua>.
2. Силадій І. Якісна освіта в контексті управління впровадженням інновацій / І. Силадій // Вища освіта України. – 2011. – № 4. – С. 105-112.

Веретнов Владимир Иванович

старший преподаватель,

Киевский национальный экономический университет им. В. Гетьмана, Украина

ИГРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В РАЗВИТИИ АНАЛИТИЧЕСКОГО И ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ИНТЕЛЛЕКТА СТУДЕНТОВ

Нынешние работодатели хотят видеть в выпускниках вузов не только хороших профессионалов аналитиков, но и сотрудников способных быстро влиться в трудовой коллектив с развитым эмоциональным интеллектом. Актуальным задачам менеджмента в двадцать первом веке и роли в этом процессе аналитического и эмоционального интеллекта посвящены множество работ выдающихся экономистов, среди которых можно выделить Питера Друкера и Даниэля Гоулмана [1], [2].

Эту задачу помогают решить игровые технологии в обучении студентов.

В течение обучения бакалавры участвуют в различных тренингах, деловых играх, которые помогают им развить и нарастить культурный и социальный капитал. Например, на кафедре страхования КНЕУ проводится ежегодный интеллектуальный турнир «Что? Где? Когда?» с Борисом Бурдой с участием команд студентов и преподавателей киевских вузов и практиков страхования и бизнеса. Эта коллективная игра состоит из двух туров по 15 вопросов каждый. Ведущий читает вопросы, и дает минуту для ответа, который капитан команды записывают письменно. За каждый правильный ответ очко, за неправильный ноль. Выигрывает команда, набравшая большее количество очков. Другим релевантным примером применения игровых технологий в обучении студентов является игра по созданию модели страховой компании, которая предоставляет страховые услуги по идеологии общества взаимного страхования. Здесь студенты пишут проектную работу, с бизнес-планом, прогнозами, свот и пест анализом развития страховой компании на пять лет.

Студенты анализируют страховой рынок Украины и выбирают самые перспективные виды страхования. По ним собираются данные по постоянным и переменным затратам в общем и на один полис. Строятся графики поведения постоянных и переменных затрат и рассчитывается маржа способности системы бизнеса продавать некое количество полисов и ресурсы для этого необходимые. Все данные потом вводятся в компьютер и три команды начинают играть, конкурируя между собой в специальной программе страховой рынок. И

проходят десять лет развития своей страховой компании. Каждый год они получают сгенерированные программой данные о своих финансовых показателях и показателях качества и привлекательности в глазах клиентов.

Основные показатели, которые подлежат при этом анализу студентами, это объем продаж, маржинальный доход, переменные и постоянные затраты и прибыль. Переменные, которые меняются при этом это установление цен не выше на страховые услуги и вложения в качество, не менее чем у конкурентов.

В итоге побеждает, та из трех команд, которая через десять лет больше всего заработала прибыли.

С широким внедрением информационных и игровых технологий в процесс обучения студентов достигается приобретение для будущей работы или бизнеса необходимых личных, профессиональных, социальных и стратегических компетенций. Есть надежда, что дальнейшие разработки в этом направлении позволят подготовить вузам качественно новых студентов, готовых принимать вызовы времени перемен, цивилизации риска, общества знаний и находить релевантные ответы на возникающие вопросы и решения на появляющиеся проблемы.

Литература

1. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект. АСТ. М. 2009. – 352 с.
2. Друкер П. Менеджмент в двадцать первом веке. Питер. 2006. – 563 с.

Вознесенька Олена Леонідівна

*к. психол. н., с. н. с. лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти
Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, Україна*

ВЗАЄМОДІЯ У ВІРТУАЛЬНИХ ГРУПАХ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА МЕДІАОСВІТИ

Чому сучасній освіті потрібні інноваційні форми роботи, і чому медіаосвіта може стати провідником на шляху перебудови освітньої системи України? Світ змінився, в епоху високих технологій молоді люди, діти вже сприймають новий матеріал інакше, вони пристосовуються до нового типу сприймання і темпу життя, спостерігаємо високу швидкість включення та кліпове мислення.

Науково-методологічними засадами побудови інноваційних стратегій медіаосвіти на основі взаємодії у віртуальних групах є: суб'єкт-суб'єктний підхід до навчання, теорія вчинку, системний підхід у визначенні групи, теорія змішування знань в групі, асинхронна стратегія медіаосвіти, ознаками якої є активність та ініціативність учнів, партнерська модель, використання медіатворчості.

Взаємодія в віртуальних групах визначається факторами: **рольова функціональність** групи (побудована на бодинамічній моделі F-8 і містить функціональні моделі поведінки у групі) та **активність** учасників групи

(операціоналізовані критерії: контактний, комунікативний, когнітивний, творчий).

Емпіричне дослідження (взяли участь 220 молодих людей від 15 до 26 років) **користування молоддю віртуальними групами** свідчить, що більшість прагне споживати інформацію, не намагаються висловити думки, творче переосмислити інформацію. Найчастіше молодь відвідує віртуальні спільноти з **метою отримати інформацію, або ж для розваги**.

Факторний аналіз дозволив виділити: чотири фактори **неконструктивної взаємодії в віртуальних спільнотах**: втечі від реальності; поринання в віртуальний світ; віртуальної дружби; розваг і легковажного дозвілля; два фактори **конструктивної взаємодії в віртуальних групах** – медіатворчості та медіакомпетентності; чотири фактори, пов'язані з різними **ролями в віртуальних групах**: керівництва в віртуальних спільнотах; лідера віртуальної групи; творчого комунікатора; професійного учасника віртуальних спільнот.

Аналіз та інтерпретація даних кластерного аналізу дозволили виділити стилі взаємодії в віртуальних групах.

- **Стиль лідера** (створюють контент, мають власні думки та почуття і виражають їх в оцінках, коментарях, пропонують теми для обговорення, беруть відповідальність, керують обговореннями).

- **Стиль адміністратора** (створюють і модерують групи, вибирають інформацію для читання, аналізують пости інших, але не створюють свої).

- **Стиль «керівника групової динаміки»** (є двигунами розвитку групи, прагнуть дійти до результату обговорення в групі, для них важлива згуртованість, тому вони часто пропонують щось спільне, узагальнюють думки інших).

- **Стиль любителя розваг** (люблять спілкування, розваги, масові заходи, хочуть дістати задоволення, відпочити, і водночас ознайомитися з новинами, планують, що читати, але все одно занурюються і втрачають відчуття часу).

- **Стиль подолання самотності** (залежні від перебування в віртуальних спільнотах, нудьгують за віртуальними друзями, які дають відчуття комфорту).

- **Стиль «базіки» і шукача пригод** (заходять в віртуальні групи за звичкою, взаємодіють задля отримання творчої наснаги, ідей, хочуть бути схожими на віртуальних друзів, неважливо, де спілкуватися, аби спілкуватися).

Отже, актуальною є розробка інноваційних психолого-педагогічних стратегій освіти молоді на базі віртуальних груп, що мають стати конкурентоспроможною альтернативою традиційним формам навчання, і спрямовані на розвиток молоді, їх ознаками є активність учнів, асинхронність, медіатворчість. Для розробки методології модерування віртуальних медіаосвітніх груп викладачем модель F 8 є найбільш адекватною, вона надає можливість гнучкого безоціночного спрямування учня в рамках індивідуального підходу до навчання. Класифікації стилів взаємодії в віртуальних групах дозволяє викладачу для кожного учня розробити

індивідуальні завдання згідно зі стилем взаємодії учня задля найкращого засвоєння матеріалу та формування необхідних якостей та навичок.

Viorica Cazac

PhD student, University lecturer

State University of Medicine and Pharmacy “Nicolae Testemitanu”,

Republic of Moldova

Veronica Cazac (co-author)

Master Degree,

Academy of Economics Studies of Moldova (ASEM), Republic of Moldova

AUTHENTIC TASK-BASED MATERIALS IN TEACHING EMP STUDENTS

Recently, our “global society” has been facing the inevitable development and the increasing dominance of English in almost all scientific and academic fields in general and in Medicine, particularly. Within academic framework, English is no longer considered as a barrier to knowledge assessment, as greater number of non-native speakers has access to various up-to – date research articles, reports, on-line forums, research projects, scientific documents, etc.

Despite, the multitude of authentic materials sources, the major purpose for the selection of teaching materials in the field of Medical English is to select those materials that will best fit the learner’s needs within the real life situations in students’ future careers. Using authentic materials does not necessarily imply authentic communication among students, since it should be acknowledged that learners hardly learn medical English within classrooms. Therefore, in attempt to bring the “real” world into the classroom, pedagogues and methodologists try to employ strategies and methods that will help learners practice authentic communicative skills during classes [1].

Undoubtedly, authentic materials show high accuracy, reality, and up-to-datedness that will meet the learners ‘needs in first place, but the major purpose of this study stands for how to properly exploit these resources in order to provide a genuine scene of real-life situation or events for non-native medical students.

The teacher’s classroom management is dependent upon the choice of appropriate and learners ‘needs-oriented teaching materials, as well as the challenges associated with using them. Since Medical English requires both language proficiency and knowledge of specialized terminology, the selection of authentic materials and design of task-based materials are crucial for the learners’ motivation and positive teaching effect.

Authentic task-based materials such as doctor-patient talk, conducting an interview, case studying, counseling scenarios and others has proved to be more effective than the traditional model of PPP (presentation, practice and production), which focuses mainly on structure of language.

Authentic tasks are focused on developing communicative skills and are considered authentic if 1) students are asked to construct their own responses rather than to select from ones presented (interviewing a patient, treatment planning, dealing with medical ethics) and 2) the task replicates challenges in the real world (doctor-patient role-playing, oral presentations) [2]. Thus, the main emphasis is placed upon the learning assessment rather than the materials.

The main objectives of the presentation are to provide ideas for selecting authentic materials within medical contexts and offer suggestions on planning appropriate activities of using them in real-life situations. The idea is that authentic materials should be interesting and relevant to the student's needs, whilst the activities facilitate comprehensible input and communication. When planning lessons, task-based activities should be designed to take full advantage of the appropriate input (authentic materials), whereas the same content being exploited in various ways through speaking, writing, listening, reading, teaching specialized vocabulary. In addition, students may practice it individually, in small groups or whole class. Authentic assessments may include diverse tasks like selected or constructed responses (concept maps, making predictions in diagnosis, planning of treatment, etc.), products (research reports, group and individual projects, medical article reviews, etc.) and performances (doctor-patient act out, taking medical history, panel discussions, etc.) [3]. Authentic materials may prove to be productive if the tasks and activities are relevant and present interest for students' future experience. Therefore, we do hope that this speech will provide ESL/EFL trainers with practical and flexible tools to integrate students' needs with effective learning.

References

1. Cazac Viorica, Simanski Marcela, *Effective Authentic Materials for teaching Healthcare Issues*, META International Conference for EFL Teachers, Chisinau 2016, ISBN978-9975-56-315-4
2. John Mueller, *Authentic Assessment Toolbox* <http://jfmuller.faculty.noctrl.edu/toolbox/tasks.htm> [accessed on October, 30]
3. Cazac Viorica, Simanski Marcela, "Modern use of Communicative Teaching Approach in Medical English", VII Международная научно-практическая конференция «Достижения и проблемы современной науки», Russia, Sankt-Peterburg, 2016, ISSN: 2218-2268

Гарбуза Тетяна Віталіївна

к.пед.н., доцент

Київського національного торговельно-економічного університету, Україна

СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

На початку XXI століття надзвичайно інтенсивно розвиваються інформаційні технології, що активно впроваджуються практично в усі сфери

сучасного життя, у тому числі й в освіту. Завдяки популяризації використання комп'ютерних, мережних і телекомунікаційних технологій у навчанні, з'явився термін інноваційної освіти, що повною мірою може бути застосований і до навчання іноземних мов. В останні роки особливо активно ведеться розробка нових електронних дидактичних засобів як для дистанційної освіти, так і для аудиторної роботи.

За останніми даними, наданими, зокрема, мережею Інтернет, у даний час найбільші вищі навчальні заклади України максимально використовують інноваційні технології під час навчання, а саме: особистісно-орієнтовані й інформаційні; періодично проводять семінари і конференції по їх впровадженню в освітній процес [1]. Особистісно-орієнтовані технології представлені технологіями диференціації й індивідуалізації навчання, проєктними тощо. Основними формами використання інформаційних технологій є наступні: мультимедіауроки, що проводяться на основі комп'ютерних навчальних програм; уроки на основі авторських комп'ютерних презентацій у ході лекцій, семінарів, лабораторних робіт, доповідей студентів; тестування на комп'ютерах; телекомунікаційні проєкти, робота з аудио- і відеоресурсами в режимі он-лайн; дистанційне навчання, що включає усі форми освітньої активності, здійснювані без особистого контакту викладача й студента; робота з інтерактивним планшетом Smart Board; голосовий чат по локальній мережі, використовуваний для навчання фонетиці; лінгафонні пристрої: аудіопасивні, аудіоактивні чи аудіокомпаративні [2].

Усе це спрямовано на створення іншомовного середовища в процесі навчання іноземних мов, для досягнення чого і використовуються технічні засоби. Так, наприклад, комп'ютерні навчальні програми на заняттях з іноземної мови дозволяють здійснювати відпрацьовування вимови; роботу над граматичним матеріалом; розширення словникового запасу; навчання письму, монологічного і діалогічного мовлення і т. д.

Сучасна дійсність пред'являє усе більш високі вимоги рівню практичного володіння іноземною мовою. У зв'язку з цим використання інноваційних освітніх технологій надає величезні можливості для підвищення ефективності процесу навчання. Інформаційні і мультимедійні навчальні програми не тільки дозволяють тренувати ті чи інші види мовленнєвої діяльності, поєднуючи їх у різних комбінаціях, але і сприяють реалізації індивідуального підходу і підвищенню самостійності студентів. Використання інноваційних технологій під час вивчення іноземних мов дозволяє також якісно підвищувати і загальнокультурний розвиток молодих людей, сприяючи подальшому удосконаленню їхніх навичок володіння комп'ютерною технікою. Це сприяє формуванню мовних компетенцій, підвищенню мотивації у вивченні іноземної мови. Звідси використання інноваційних технологій у навчанні іноземних мов несе в собі величезний педагогічний потенціал, що дозволяє переводити оволодіння іноземною мовою в живий творчий процес.

Список використаних джерел

1. Олійник О. В. Інноваційні технології дистанційного навчання іноземної мови для студентів немовних ВНЗ / О. В. Олійник // Лінгвістичні дослідження: зб. наук. праць ХНПУ імені Г.С. Сковороди. – 2014. – Вип. 38. – С. 238–246.
2. Карташова Л. А. Система навчання інформаційних технологій майбутніх вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін : [монографія] / Любов Андріївна Карташова. – Луцьк: СПД Галяк Ж. В., друк. «Волинь поліграф», 2011. – 264 с.

Гончаренко Тетяна Леонідівна
Херсонський державний університет, Україна

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИКИ ДО ПРОЕКТУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Найважливішим фактором і умовою стійкого розвитку країни є підготовка кваліфікованих фахівців, здатних до творчої праці, професійного розвитку, освоєння та запровадження інноваційних технологій, конкурентоспроможних на ринку праці. Одним із напрямів забезпечення ефективної підготовки майбутніх вчителів фізики до професійної діяльності виступає їх підготовка до проєктувальної діяльності (зокрема до проєктування навчального процесу) на засадах компетентісного підходу, який визнано міжнародною спільнотою як такий, що впливає на якість освіти в цілому.

Аналіз наукової літератури [1-5] з теми дослідження дав підстави стверджувати, що:

1) різні аспекти теорії та впровадження компетентісного підходу в освіті набули відображення у дослідженнях П. Атаманчука, О. Дубасенюка, І. Коробової, К. Платонова, Г. Селевка, О. Хуторського, В. Шарко та ін.; проблема реалізації компетентісного підходу до професійної підготовки майбутніх учителів активно досліджується сьогодні у зв'язку з співвіднесенням її з процесом становлення конкурентоспроможної молоді [1, 5]; компетентісний підхід у професійній підготовці сприяє формуванню у майбутніх учителів ряду взаємопов'язаних ключових компетентностей (здатностей кваліфіковано працювати чи розв'язувати педагогічні задачі): професійної, особистісної, соціальної, комунікативної тощо (Н. Бібік, О. Пометун, Л. Хоружа та ін.); професійну компетентність вчителя розглядається як здатність фахівця кваліфіковано й ефективно застосовувати теоретичні знання, знання-засоби, знання-цінності як у запланованих, так і у непередбачених педагогічних ситуаціях (О. Дубасенюк, О. Митник) [2];

2) проблемі проєктування навчального процесу (НП) присвячені роботи вітчизняних та зарубіжних дослідників, таких як М. Горчакова-Сибірська, І. Колеснікова, О. Оспеннікова, Г. Монахова, С. Чандаєва, В. Шарко та ін.; педагогічне проєктування розглядається, як: одна з найважливіших функцій

педагога; складова його професійної компетентності; ціннісно-орієнтована, глибокомотивована, високо-організована, цілеспрямована діяльність вчителя або педагогічного колективу, що має на меті попередню розробку основних елементів педагогічної ситуації або цілісного педагогічного процесу, спрямованого на зміну педагогічної дійсності [5], проектування НП – це індивідуальна діяльність вчителя з розробки основних елементів та цілісного навчального процесу [1]; проектування, як діяльність, має етапи та рівні здійснення: аналітико-діагностичний етап (розробка, проведення діагностики та аналіз її результатів); цілепокладання (визначення стратегічної мети, тактичних цілей і завдань); інформаційно-концептуальний етап (збір теоретичних відомостей про об'єкт проектування); проектування (розробка та оформлення проекту) навчального процесу на рівнях курсу (розділу), уроку, ситуації, «кроку»; етап рефлексії і корекції результатів проектування [1, 5];

3) готовність учителя до педагогічного проектування й організації навчально-виховної процесу є основним показником його професіоналізму та складовою професійної компетентності; компетентнісний підхід до підготовки майбутнього вчителя фізики до проектування навчального процесу дозволяє включити до структури відповідної складової професійної компетентності особистісний, когнітивний, діяльнісний компоненти, критеріями визначення яких є готовність: *особистісна* (мотивація проектувальної діяльності, самостійність, прагнення до постановки діагностичних цілей, рефлексія процесу і результативності навчально-проектувальної діяльності), *теоретична* (знання сучасних вимог до вчителя фізики, пов'язаних з виконанням проектування навчального процесу; знання сутності та етапів проектування НП з фізики, та рівнів, на яких можливо здійснювати цей процес; знання основних положень методики педагогічного проектування) та *практична* (уміння проектувати НП з фізики на рівні курсу, навчального заняття, «педагогічної події» (в складі заняття), «навчального кроку»; уміння діагностичного цілепокладання; уміння обирати оптимальні форми і методи діяльності з реалізації проекту) [5]. Розвиток всіх компонентів готовності майбутнього вчителя фізики до проектування НП може здійснюватися у межах курсової підготовки у ВНЗ.

Нами, разом з професором В. Шарко, розроблені програма спецкурсу «Проектування навчального процесу з фізики», яка отримала гриф «Схвалено Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти МОН України як навчальна програма» (лист №14.1/12-Г-238 від 15.08.2012) [3] та навчально-методичний посібник «Проектування навчального процесу з фізики», який отримав гриф «Рекомендовано МОН України» (лист №1/11- 17616 від 18.11.2013) [4].

Мета спецкурсу полягає у формуванні у майбутніх вчителів фізики системи знань і вмінь, які необхідні для якісного проектування та організації НП з фізики. Завдання спецкурсу полягають в: ознайомленні майбутніх вчителів із сучасними підходами до проектування НП з фізики та їх реалізацією в основній і старшій школі; навчанні студентів проектувати НП з фізики, орієнтований на досягнення провідних цілей навчання, розвитку і виховання; планувати різні типи навчальних занять з фізики; мотивувати самостійну пізнавальну діяльність

учнів, активізувати самоосвітню діяльність школярів на заняттях з фізики; здійснювати рефлексивне управління навчальним процесом з фізики; визначати ціннісний потенціал навчального матеріалу з предмету; контролювати і оцінювати знання та вміння учнів з фізики. До завдань спецкурсу входять також створення умов для набуття студентами досвіду з проектування навчального процесу з фізики на всіх рівнях відповідно до вимог до сучасної фізичної освіти; розвиток фахової компетентності майбутніх вчителів.

При засвоєнні матеріалу курсу враховуються міжпредметні зв'язки з дидактикою, віковою та загальною психологією, природничими дисциплінами, філософією, методологією та методикою навчання фізики у середній школі.

Узагальнюючи вищенаведене можна стверджувати, що у сучасній освіті проблема реалізації компетентнісного підходу до підготовки майбутнього вчителя фізики до проектування навчального процесу є актуальною, та може бути реалізована шляхом впровадження відповідного спецкурсу у ВНЗ.

Список використаних джерел

1. Гончаренко Т. Л. Проектування розвитку міжпредметної компетентності школярів під час вивчення молекулярної фізики в 10 класі./ Т. Л. Гончаренко / Вісник Чернігівського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. Вип. 138 ; гол. ред. Носко М.О.– Чернігів : ЧНПУ, 2016. – 212 с, С. 24-29.

2. Дубасенюк О. А. Компетентнісний підхід у професійній підготовці вчителя / О. А. Дубасенюк // Формування естетичної компетентності особистості засобами народознавства : зб. наук. Праць молодих дослідників / [за заг. ред. О. С. Березюк, Л. О. Глазунової]. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – С. 10-16.

3. Проектування навчального процесу з фізики : [Навчальна програма для організаторів післядипломної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників і студентів вищих навчальних закладів] / В. Д. Шарко, Т. Л. Гончаренко. – Херсон : Грінь Д. С., 2012. – 80 с.

4. Проектування навчального процесу з фізики : [Навчально-методичний посібник для організаторів післядипломної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників] / В. Д. Шарко, Т. Л. Гончаренко. – Херсон : Грінь Д. С., 2013. – 196 с

5. Шарко В. Д. Нові технології в шкільній і вузівській дидактиці фізики [монографія] / В. Д. Шарко, І. В. Коробова, Т. Л. Гончаренко / За ред. В. Д. Шарко. – Херсон: Вид-во Олді-Плюс, 2015. – 259 с.

Iryna Gorbas

Ph. D, professor assistant, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

INNOVATIONS IN MODERN EDUCATION

World social progress and economic growth rely on innovation. Therefore critical thinking, creativity, problem solving, collaboration, peer learning and

communication are the core skills for modern student. So, one of the main challenges for education is to develop these different skills simultaneously.

Many education systems recognise the importance of developing students' skills and understanding for tomorrow's innovation societies [1]. Academics and practitioners explore how innovative pedagogic models supported by modern technologies might help students develop their understanding and skills.

What tools, curricula, instructional methods and ways for educators to work with student could be used to innovate and improve modern education?

Since 2011, a full third (34%) of the population owns a smartphone and mobile learning becomes arguably the next evolutionary step in modern education. Today there is an obvious shift in education away from a focus on teaching in the classroom to an increased focus on learning, which happens both formally and informally throughout the day [4].

Educators are no longer the single source of knowledge in an information-rich class. Consequently, while they need to teach, they also need to facilitate learning via other channels. New educational approach engages teachers to create and contribute their own teaching and learning materials to its online repository and free, openly-licensed textbooks [4].

Mobile learning is a good helper to overcome next barriers to learning: (1) physical (illness or living remotely), (2) emotional (tiredness, short concentration, overwork), (3) in learning style methods (learning differently or at a different pace).

Recorded lessons (ability to review lessons as many times as necessary) can help with need to learn slowly and go over materials multiple times.

Private chat area helps to overcome fear of asking a "stupid" question or being with smarter or more knowledgeable student (ability to ask a question without the rest of the class knowing, class groupings by ability and not age).

Collaborative online projects (and due to ordinary workshops, practical lesson) can be a valuable tool of interactive peer learning to generate new ideas and get benefits from intellectual, methodic, technical peer support through exchanges.

Inability to structure learning and develop personal learning skills can be overcome by combining scheduled lessons and online self-paced learning activities and assignments [2].

Short concentration spans, poor working memory, tiredness (due to foreign language lessons) can be overcome by shorter and more frequent lessons (Micro-lectures) in a smaller classes.

The Learning Hub can be a unique model able to blend the best in hands-on vocational learning and online, live, interactive academic lessons. The goal of the Learning Hub is progression and the focus is on developing the personal, academic and working skills [2].

It is considered that using innovational methods in education increases student's creativity, collaboration, critical thinking skills and final grades by 5%, when compared with results achieved through traditional pedagogic methodics [1]. It recognizes that this cannot be achieved without a focus on teachers. So, one of the main

challenges for modern education is to change not only the teaching methods and technologies but also to innovate an educator as such.

Adopting new educational concepts, solutions and technologies requires educators to revisit their pedagogy at all and this may become the greatest cost and challenge. The efficacy of an innovate education does not come from methodology and technology alone, but from the pedagogy that it supports [1]. Without good pedagogic resources and a good understanding of “how to teach in a new way” to foster deeper learning, educational innovations will not yield the expected outcomes.

References

1. Kärkkäinen, K. and S. Vincent-Lancrin (2013), “Sparking Innovation in STEM Education with Technology and Collaboration: A Case Study of the HP Catalyst Initiative”, OECD Education Working Papers, No. 91, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/5k480sj9k442-en>
2. NISAI LEARNING. Overview and Case Studies (2014), “Addressing Barriers to Learning”. Downloaded 7 October 2016 from <http://www.educationinnovations.org/sites/default/files/Nisai%20Learning%20Overview%20and%20Case%20Studies.pdf>
3. The Economist (2014), “The Global Innovations”. Downloaded 5 April 2016 from https://issuu.com/kmbs/docs/kmbs-2014_01-80_preview/1?e=4923487/13330671
4. Voslo, S. (2015), “Mobile Learning: Key Principles for Success “, CENTER FOR EDUCATION INNOVATIONS. Downloaded 4 October 2016 from: <http://www.educationinnovations.org/sites/default/files/Mobile%20Learning%20Bert%20Research.pdf>

Романова Ю. Г., Давіденко О. М.

Одеський національний медичний університет, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ МОБІЛЬНИХ ЗАСОБІВ ЗВ'ЯЗКУ З ОСВІТНЬОЮ МЕТОЮ У ВИЩОМУ МЕДИЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

У 21 сторіччі людську комунікацію неможливо уявити без мобільного зв'язку. Він зробив спілкування більш динамічним, дав змогу підтримувати більш щільні професійні та особисті стосунки. В останні роки активно розвивається ринок програмного забезпечення для освітніх потреб, однак більшість з цих продуктів орієнтовано на дітей дошкільного та шкільного віку. Натомість, для потреб вищої школи існує значно менше мобільних аплікацій.

Сьогодні найбільш часто для освітніх потреб використовуються такі засоби, як Dropbox та Documents To Go (для зберігання даних та створення мереж спільного інформаційного простору), Lab Guru (для навчальних потреб та збереження даних експериментальних досліджень), Attendance (фактично електронний журнал), Evernote (зберігання та поширення електронних

документів), The Elements (програмне забезпечення для планшетів iPad, яке дозволяє створювати фотоархів подій та нотатки до нього), TED (чудовий ресурс для дистанційного читання лекцій). Корисним для викладача й студентів може бути Twitter, соціальна мережа яка дозволяє поширювати короткі текстові повідомлення, аудіо та візуальну інформацію. Користувачі смартфонів можуть використовувати програму Science 360, яка дозволяє створювати освітні курси за різними напрямками й спеціальностями. Певну популярність має Quick Graph, особливо серед викладачів точних наук. Програма Keynote дозволяє використовувати мобільні пристрої для створення та зберігання мультимедійних презентацій. Інші популярні серед західних викладачів програми включають TeacherKit, Teacher Aide Pro, Blackboard Mobile Learn, eClicker Polling System, iAnnotate, Mendeley, Popplet, Bento та CourseSmart. Особливої уваги заслуговує відкрита енциклопедія Wikipedia, яка в останні роки стала суттєвим інформаційним ресурсом не лише для загальної спільноти, але й для науковців. Нарешті, Edmodo, на відміну від популярних соціальних мереж є важливою частиною освітнього процесу, тому що містить спеціалізовані блоки для створення віртуального освітнього простору.

На жаль всі перераховані ресурси мають англомовний інтерфейс та є незручними для потреб викладання стоматологічних дисциплін. Існуючі спеціалізовані програмні продукти для стоматологів не адаптовані для вітчизняної клінічної практики, але принципи, на яких побудовані алгоритми ePocrates Rx, Dental Expert, Dental Manager, SocialDental, iRomexis, Lexi-Dental Complete, Orasphere та Dental RX, з успіхом можна було б використовувати при викладанні стоматологічних дисциплін студентам та лікарям-стоматологам, які проходять післядипломне навчання.

Ми вважаємо, що розвиток вітчизняного ринку спеціалізованого програмного забезпечення для мобільних пристроїв зв'язку має велике значення для підвищення ефективності навчання як студентів-стоматологів, так й для потреб фахового удосконалення на етапі післядипломної освіти.

Olha Zhulavska

Phd in Philology, Ass. Prof. Sumy State University, Sumy, Ukraine

INTRODUCTION OF THE STANDARDS OF INTERNATIONAL LANGUAGE TESTS INTO THE SYSTEM OF TEACHING OF FOREIGN LANGUAGES IN ALL LEVELS OF STUDY

Nowadays, the possessing of knowledge of the foreign languages is considered to be one of the techniques of realization of process of Ukraine integration into the world's scientific, educational and cultural space. The modern level of university education demands introduction of the new approaches to the teaching and to the methods of control of the level of possession of the foreign languages. It will allow raising the quality of the teaching, expanding international studying and scientific

links, speed up the coming of the country into the world's and European educational, scientific and cultural space.

The process of knowledge control is of the same importance as the process of teaching foreign languages. One of the means of control is testing. The problem of testing as the method of knowledge estimation and their development started to be examined in the 80th of the last century by famous native and foreign scientists, in particular by: Y. V. Golovach, A. Y. Gorchev, N. A. Dadykyna, O. H. Polyakov, H. J. Alderson, L. Bachman, C. Chapelle, C. Clapham, J. Clark, A. Cohen, A. Davis, M. Zeidner and others. For the present time there exists a great number of works, concerning the aspect of testing of knowledge of the foreign language.

According to the scientists, test – is a standardized task according to the results of which the conclusion about the knowledge, skills and proficiency (abilities, professional aptitude and giftedness, etc.) of the person who is tested is made. Tests are widely used in all levels of studying, starting with the training control and ending with self-preparation. Each test consists of the test tasks. Each task is a minimal unit of the test, which possess different types and kinds of testing tasks. During the process of test making the tasks are chosen and settled according to the aim of the test. As a rule, the complex of tests includes tests for the estimation of the formed communication competence in all kinds of linguistic performance (reading, listening, speaking, and writing). Some test for the checking of speaking, grammar or orthographic skills can be included additionally. In the modern theory and practical science there can be enumerated more than 20 types of test: depending on the aim of testing, character and functions of control, mode and form of answer. Among them one can distinguish tests of the closed mode (among them are: alternative choice, matching, multiple choice, settlement of sequence) and of the open mode (among them are: addition, free statement of the information)

It is necessary to state that according to the demands of the modern society and governmental bodies, educational establishments, nowadays, change the system of exams into system of tests in all possible subjects. Moreover, the international exams, which control the knowledge of the foreign languages (for example TOEFL, IELTS, PTE, CAT ant others), have also the structure of tests. The structure of these international tests differs from that, what is usually used by teachers at the lessons of foreign languages. These tests are based on the control of the knowledge of foreign languages in general, though at the same time very often tests, applied at the lessons of foreign languages are aimed to control the knowledge of grammar or vocabulary independently. That is why during the teaching of foreign languages teachers and lecturers have to take into account methods and techniques, applied at the tests for the knowledge of foreign languages. So, for the teachers it is very important to introduce the tasks, similar to the tasks of the international language tests from the elementary level of studying. The practice showed, that the students and listeners, who have the experience of decision of such kind of tests tasks from the elementary level pass the international language tests with higher scores.

References

1. Kokkota V. A. *Linguo-didakticheskoye testirovaniye*. – M.: Visshaya Shkola, 1989. – 117 c.
2. Dyukanova N. M. *Problemy zastosovanniya testiv pid chas vivchenniya inozemnoi movy // Novi tehnologiyi navchiannya: Nauk-metod zb. / Kol. Avt. - K.: Institut innovatsiy nih tehnologiy i zmistu osvity, 2007. – Vип. 46. – С. 26-31.*

Запотоцька Олена Василівна

к.т.н., асистент Національного університету харчових технологій, Україна

КОНКУРС ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ТА ДІАГНОСТИКИ ЇХ ЗНАТЬ

Потреба суспільства у висококваліфікованих працівниках харчової промисловості, які володіють теоретичними знаннями і практичними навиками, зростає з кожним днем. Національний університет харчових технологій враховує потреби роботодавців і готує випускників з високим рівнем теоретичної підготовки (отриманої на лекціях та практичних заняттях) та практичної (проходження практики та лабораторні роботи).

Важливим етапом у роботі викладача є моніторинг знань, які отримав студент в процесі навчання. Отримати достовірну інформацію про рівень засвоєваності матеріалу, самостійного і поглибленого вивчення студентами певних тем можливо різними шляхами контролю (тести, індивідуальні завдання і т. д.). Важливим аспектом моніторингу знань є психологічний настрій студента, оскільки будь-який контроль викликає стрес, що може негативно впливати на розумові здібності, пам'ять та увагу.

Кафедра технології хлібопекарських і кондитерських виробів креативно та творчо підійшла до оцінювання знань та практичних навичок студентів-технологів (бакалаврів) отриманих ними під час проходження практики на галузевих підприємствах.

Студенти четвертого курсу після проходження ними практики на підприємстві повертаються до університету з підготовленим, згідно програми практики, звітом, який оцінюється від 0 до 60 балів зі 100 можливих. Решту балів отримують за результатами конкурсу «Кращий технік-технолог хлібопекарного та кондитерського виробництва».

Конкурс проходить в 2 етапи: на першому студенти відповідають письмово та усно на запитання, пов'язані з сировинною базою певного виробництва, впливу компонентів на технологічний процес та показники якості готових виробів, нормативними документами за якими визначають якість виробів. Очолює конкурсну комісію завідувач кафедри, а до складу входять викладачі кафедри.

Другий етап конкурсу проходить на кращих підприємствах галузі, обладнаних сучасним обладнанням, які використовують передові технології та досвід вітчизняних і світових виробників харчових продуктів.

На цьому етапі випробувань студенти повинні у виробничих умовах підтвердити здобуті теоретичні знання. Для цього їм надані для вирішення розрахункові та виробничі ситуаційні задачі, складені фахівцями галузі. Конкурсну комісію на підприємстві може очолювати головний технолог підприємства або завідувач виробничої лабораторії. До складу комісії включають також викладачів кафедри. Після вдалого розв'язання запропонованих завдань, їх обговорення та екскурсії підприємством, майстер-класів студенти повертаються до університету, де за підсумками двох етапів будуть відзначені дипломами і грамотами найкращі.

Конкурс може слугувати засобом самооцінки студента, визначення його рейтингу серед студентів, самостійного визначення недостатньо засвоєних тем. Проведення заходу активізує студентів, вносить елемент змагання і спонукає до глибшого вивчення дисциплін та самостійного поглиблення знань.

Результати можуть бути хорошим підґрунтям для моніторингу знань студентів з різних дисциплін, які передбачені навчальними планами для підготовки бакалаврів за напрямом «Харчові технології».

Список використаних джерел

1. Махинько, В. М. Використання принципів радіантного мислення для інтенсифікації навчальної діяльності студента / В. М. Махинько, В. М. Ковбаса // Імплементация сучасних технологій навчання у навчальний процес : матеріали Міжнародної наукової конференції, 17-18 березня 2015 р. – К. : НУХТ, 2015. – С. 205-211.

Зубова Валентина Миколаївна

вчитель-дефектолог Новопразької спеціальної загальноосвітньої школи-інтернат I-II ступенів

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ-ДЕФЕКТОЛОГА

Становлення нової системи освіти, орієнтованої на входження у світовий простір вимагає істотних змін у педагогічній теорії і практиці шкільних закладів, вдосконалення педагогічних технологій. Сьогодні будь-яка шкільна установа у відповідності з принципом варіативності має право вибрати свою модель освіти і конструювати педагогічний процес на основі адекватних ідей і технологій.

Назріла необхідність оволодіти спектром інноваційних освітніх технологій і застосовувати їх в своїй практичній та професійній діяльності.

Для вчителів-дефектологів першочерговим завданням є постановка та координації виховного процесу, процесів здобуття знань та вмінь щодо організації власного життя дитини з вадами розвитку в сучасному соціумі

[1, с. 67]. Досягнення даної цілі можливе тільки через ряд новітніх технологій, які дають можливість не тільки зацікавити представників нового покоління, але й сприяють розвитку ключових компетенцій у дітей: дослідницьких, соціально-особистісних, комунікативних, організаторських, особистісно-адаптивних, інформаційних та ключових компетентностей: здатність працювати без постійного керівництва, здатність брати на себе відповідальність за власною ініціативою, здатність освоювати якісь знання з власної ініціативи, уміння аналізувати нові ситуації і застосовувати вже наявні знання для аналізу та узагальнення.

В Новопазрівській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті використовуються наступні освітні технології: технологія проєктів, технологія диференційованого підходу, інформаційно-комунікативні технології, зоров'язберігаючі технології.

Технологія проєктів в закладі носить характер співробітництва, в якому беруть участь як діти, так і педагоги школи. Крім того, якщо є така можливість, до взаємодії долучаються батьки або опікуни дітей. В процесі проєктної діяльності звертається увага на всебічний розвиток особистості вихованця та проводиться ряд заходів щодо активізації пізнавальних процесів, формування інтересу до творчого вирішення завдань, розвиток та збагачення сенсорного досвіду дітей.

Технологія диференційованого підходу в роботі з дітьми, що потребують дефектологічної уваги дозволяє педагогам школи створити уявлення про кожного з вихованців, про його інтереси, здібності [2, с.123]. При застосуванні даної технології вихованців ділимо на умовні групи з урахуванням порушень і типологічних особливостей. При формуванні груп враховуються особистісне ставлення вихованців до навколишньої дійсності, ступінь освоєння програмного матеріалу, інтерес до вивчення нового матеріалу. Створюються різномірневі програми, дидактичний матеріал, що розрізняються за змістом, обсягом, складністю, методами і прийомами виконання завдань, а також для діагностики результатів розвитку.

Інформаційні комп'ютерні технології дозволяють замінити традиційні технічні засоби навчання, адаптувати наочний матеріал відповідно вимогам для учнів з вадами розумового розвитку. У корекційній роботі дефектолога з дітьми з порушенням інтелекту важливо приділяти увагу формуванню цілісного і повного сприйняття. Сучасні технічні засоби навчання допомагають візуалізувати невидимі об'єкти і явища, частинки, звук, абстрактні теоретичні поняття, тобто створити певний дидактичний образ-модель.

Крім того, порівняно з традиційними формами навчання і корекції ІКТ мають низку переваг [3, с.212]:

- пред'явлення інформації на екрані комп'ютера в ігровій формі викликає у дітей великий інтерес;
- несе в собі подібний тип інформації, зрозумілий учням;
- рухи, звук, мультиплікацію надовго привертає увагу дитини;

- проблемні завдання, заохочення дитини при їх правильному вирішенні самим
- комп'ютер є стимулом пізнавальної активності дітей;
- надає можливість індивідуалізації навчання;
- учень сам регулює темп і кількість розв'язуваних ігрових навчальних завдань;
- в процесі своєї діяльності за комп'ютером учень набуває впевненості в собі, в тому, що він може багато чого;
- дозволяє моделювати такі життєві ситуації, які не можна побачити в повсякденному житті (політ ракети, повінь, несподівані і незвичайні ефекти);
- комп'ютер дозволяє дитині самостійно виправити помилку.

Також у закладі активно використовуються здоров'язберігаючі технології, оскільки одним із першочергових завдань вчителя-дефектолога є навчання дитини різним прийомам і методам збереження і зміцнення свого здоров'я, щоб потім учні могли вже самостійно їх застосовувати. У своїй практиці у здоров'язберігаюче навчання включаємо: проведення тематичних фізкультхвилинок на кожному уроці, динамічних пауз, пальчикової гімнастики.

В цілому використання сучасних освітніх технологій в корекційній роботі вчителя-дефектолога підвищує рівень емоційної зацікавленості дітей на уроках, та дозволила досягти значно кращих і більш стійких результатів у роботі з учнями з порушенням інтелекту.

Список використаних джерел

1. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012.– 168 с.
2. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія. – Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2011. – 205 с.
3. Холковська І.Л. Корекційна педагогіка. / І.Л. Холковська. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007.– 328 с.

Зубова Віталіна Вікторівна

викладач Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, Україна

ВПРОВАДЖЕННЯ АЛГОРИТМУ ГЕЙЛА-ШЕПЛІ В ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Нобелівську премію в галузі економіки в 2012 році отримали двоє американських вчених Елвін Рот (Гарвардський університет) та Ллойд Шеплі (університет Каліфорнії) за витончені результати в теорії коаліційних ігор. На їх основі були створені практичні алгоритми, які заміняли ринкову взаємодію в ряді сфер людської діяльності, де вона неможлива або неефективна [1].

Загальний опис моделі мар'яжу можна знайти в [2, с.361-383].

В декількох країнах Європи, таких як Іспанія [3], Туреччина [4], Німеччина [5], Угорщина [6] вже або впроваджені системи матчингу в освітній процес, або активно проводяться дослідження в даній галузі.

В Україні при існуванні радянської системи, де випускник школи міг подавати документи лише до одного вищого навчального закладу, що обмежувало його можливості і доступ до різноманітних вузів.

Введення для випускників зовнішнього незалежного оцінювання і розширення переліку вузів до 5 дозволило створити сприятливу базу для того, щоб кожен випускник підібрав найбільш підходящі для нього вуз та спеціальність, а вищі навчальні заклади отримали кращих студентів, які зацікавлені в отриманні тієї чи іншої спеціальності.

Перехід на систему ЗНО розширив можливості випускників, але створив нову проблему, яка проявлялась під час вступної компанії останніх років. Річ у тому, що випускники з високим балом ЗНО одночасно займали прохідні позиції в ряді вузів, блокуючи можливості абітурієнтів 2-ї черги. Між іншим, останні будуть зараховані лише після того, як частина лідерів відмовиться від інших місць на користь тільки 1-го варіанту. Тим часом, студенти, у яких не вистачало балів займати лідируючі позиції в провідних вузах в 1 черзі, не бажаючи ризикувати, вступають до менш престижних вузів, в яких вони проходять за першими списками. Ця проблема добре відома всім вузам. Її наслідками є те, що багато абітурієнтів змушені обирати вузи і спеціальності, які для них менш переважні. Вузи також отримують не кращих студентів, які могли б бути до них зараховані. В результаті ми отримали неефективну рівновагу на ринку освітніх послуг.

Для вирішення даної проблеми в 2016 році в Україні був впроваджений абсолютно новий підхід до розподілу державного замовлення між вузами країни, заснований на алгоритмі матчингу. Згідно з цими нововведеннями, кількість місць державного замовлення вузу визначається кількістю абітурієнтів з високим балом ЗНО та високим місцем у списку пріоритетів.

Проведемо оцінку ефективності впровадження на прикладі спеціальності «економічна кібернетика» Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна.

Так, у 2012-2015 рр. обсяг держзамовлення складав в середньому 13 місць, при середній кількості заяв абітурієнтів 275 штук. Це становить 4,7% від потреби абітурієнтів. В інших провідних вузах країни ситуація складалася наступним чином:

- ХНЕУ ім. С. Кузнеця: 13,75 місць, середня кількість абітурієнтів – 271, відсоток потреби – 5,08%;
- НТУ «ХП»: 8,5 місць, середня кількість абітурієнтів – 253,25, відсоток потреби – 3,36%;
- ХНУРЕ: 12,25 місць, середня кількість абітурієнтів – 192,25, відсоток потреби – 6,63%;
- КНУ ім. Т. Шевченка: 21,25 місць, середня кількість абітурієнтів – 500,5, відсоток потреби – 4,25%;

- ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»: 25 місць, середня кількість абітурієнтів – 771, відсоток потреби – 3,24%;
- НТУУ «КПІ»: 14,75 місць, середня кількість абітурієнтів – 522, відсоток потреби – 2,83%;
- ЛНУ ім. І. Франка: 22,5 місць, середня кількість абітурієнтів – 451, відсоток потреби – 4,99%.

Як бачимо, вузам м. Києва обсяги держзамовлення вищі, аніж в регіонах України, але при цьому, відсоток задоволення потреби абітурієнтів в навчанні, навпаки, нижчий.

Після впровадження алгоритму Гейла-Шеплі в організацію освітнього процесу отримали наступні результати:

- ХНУ ім. В. Каразіна: обсяг держзамовлення – 18 місць, кількість заяв – 191, кількість заяв з 1 пріоритетом – 19, відсоток задоволення потреби абітурієнтів – 9,4%;
- ХНЕУ ім. С. Кузнеця: обсяг держзамовлення – 11 місць, кількість заяв – 252, кількість заяв з 1 пріоритетом – 12, відсоток задоволення потреби абітурієнтів – 4,4%;
- НТУ «ХП»: обсяг держзамовлення – 8 місць, кількість заяв – 188, кількість заяв з 1 пріоритетом – 9, відсоток задоволення потреби абітурієнтів – 4,3%;
- ХНУРЕ: обсяг держзамовлення – 12 місць, кількість заяв – 110, кількість заяв з 1 пріоритетом – 4, відсоток задоволення потреби абітурієнтів – 10,9%;
- КНУ ім. Т. Шевченка: обсяг держзамовлення – 20 місць, кількість заяв – 332, кількість заяв з 1 пріоритетом – 69, відсоток задоволення потреби абітурієнтів – 6,0%;
- ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»: обсяг держзамовлення – 26 місць, кількість заяв – 540, кількість заяв з 1 пріоритетом – 58, відсоток задоволення потреби абітурієнтів – 4,8%;
- НТУУ «КПІ»: обсяг держзамовлення – 17 місць, кількість заяв – 404, кількість заяв з 1 пріоритетом – 54, відсоток задоволення потреби абітурієнтів – 4,2%;
- ЛНУ ім. І. Франка: обсяг держзамовлення – 29 місць, кількість заяв – 342, кількість заяв з 1 пріоритетом – 34, відсоток задоволення потреби абітурієнтів – 8,5%.

Таким чином, порівнявши результати «старої» та «нової» систем розподілу державних місць, можна зробити висновок, що в цілому «нова» система є більш ефективною, оскільки обсяги державного замовлення стали більш адресними і орієнтувалися не тільки на географічне розміщення вузів, а й на затребуваність вузу та спеціальності серед абітурієнтів з високим балом ЗНО.

Список використаних джерел:

1. Gale D.; Shapley L.S. College Admissions and the Stability of Marriage. The American Mathematical Monthly, Vol.69, No. 1 (Jan., 1962), 9-15.

2. Глобальні та локальні проблеми соціально-економічного розвитку України: колективна монографія. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 500 с.
3. Roberto-Medina A. Implementation of stable solution in a restricted matching market. Review of Economic Design, 3(2): 137-147, 1998.
4. Balinski M. and Sonmez T. A tale of two mechanism: Student placement. J. Econom. Theory, 84(1): 73-94, 1999.
5. Braun S., Dwenger N., and Kubler D. Telling the truth may not pay off: An empirical study of centralized university admission in Germany. 2007. SFB 649 Discussion Paper 2007-070.
6. Biro Peter. Student Admissions in Hungary as Gale and Shapley Envisaged. Technical Report. Department of Computing Science. University of Glasgow, UK. Glasgow G12 8QQ, TR-2008-291. October 2008.

Крамарьова Юлія Сергіївна

к.м.н., доцент кафедри гігієни та екології

ДЗ «Дніпропетровська медична академія», Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ (КЕЙС-МЕТОД) ДЛЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ВУЗУ

У сучасному швидкозмінному соціально-економічному середовищі рівень медичної освіти значною мірою залежить від результативності впровадження інноваційних технологій навчання. Цей процес ґрунтується на нових методологічних засадах, сучасних мультимедійних технологіях, новітніх комп'ютерних розробках та різноманітних інноваційних заходах у повсякденному навчальному процесі, які сприяють активізації пізнавальної діяльності студентів. Головну основу і зміст освітніх процесів сьогодення становить діяльність з оновленням педагогічного процесу в медичному вузі, внесенням новоутворень у традиційну систему. Сучасні методи навчання, передові технології повинні удосконалити, урізноманітнити навчальний процес, зробити його більш цікавим і пізнавальним для студентів, покращити засвоюваність матеріалу, виробити спеціальні навички і вміння, які майбутній фахівець зможе застосувати на робочому місці [Судиловська Н. М., 2015; Погорелова І. Г., 2010]. Одним з таких методів є кейс-метод.

Застосування кейс-методу базується на єдності дидактичних принципів: індивідуальний підхід до кожного студента; забезпечення достатньою кількістю наочних матеріалів; максимальна свобода в навчанні; формування навиків самостійності, самоорганізованості, уміння працювати з інформацією; концентрація на основних положеннях, а не на великому об'ємі теоретичного матеріалу; акцентування уваги на розвитку позитивних і необхідних для подальшого удосконалення якостей майбутнього кваліфікованого лікаря.

Кейс-технології засновані на самостійному вивченні друкованих і мультимедійних навчально-методичних матеріалів, що надаються студенту в

спеціальній формі (кейс). Суть технології полягає у використанні конкретних ситуацій для спільного аналізу, обговорення або вироблення рішень з певного розділу дисципліни. Ефективність методу в тому, що він достатньо легко може бути поєднаний з іншими методами навчання, тобто кейс-метод дасть змогу доповнити арсенал методичних прийомів.

Застосування кейс-методу сприяє розвитку навичок критичного мислення та пізнавальних інтересів студентів, більш ефективний у засвоєнні навчального матеріалу, спонукає студентів до творчої роботи та формує особисту позицію щодо сприйняття змісту навчання. Студенти усвідомлюють важливість здобутих знань, готові до довіри та взаємодопомоги. Саме за таких умов можливе виховання особистості, підготовленої до майбутнього, у якому необхідно розв'язувати проблеми та приймати конкретні рішення. Суттєвою перевагою таких форм роботи є те, що вона дає можливість вивчити, розглянути, «програти» різні складні життєві ситуації, здобувши певний життєвий досвід у штучній атмосфері і виробити певні алгоритми вирішення критичних життєвих ситуацій, які будуть виникати в практичній діяльності майбутніх лікарів.

Список використаних джерел

1. Погорелова И.Г. Использование кейс метода в высшем медицинском образовании / И.Г. Погорелова, Е.В. Жукова, А.Н. Колягин // Сибирский медицинский журнал. – 2010. - №2. – С. 147-149.
2. Судилова Н.Н. Применение технологии кейс-метода в преподавании предмета «Основы педиатрии и гигиены» / Н.Н. Судилова // Международный журнал экспериментального образования. – 2015. - №2. – С. 403-404.
3. Ситуационный анализ или анатомия кейс-метода / Под ред. Ю.М. Сурмина. – Киев: Центр инноваций и развития, 2002.

Yaroslava Krapchatova

Ph. D., Associate Professor of National Academy of Security Service, Ukraine

COMPUTER TESTING OF ENGLISH LISTENING COMPETENCE

The English listening competence as well as the competence of reading, writing and speaking should be thoroughly taught, checked and assessed. Therefore, we offer computer testing for improving learners' skills in listening. We suppose they will help them understand the main idea of the text, the details and the specific information (explicit and implicit). The understanding of the main idea is assessed with the help of global listening or listening for gist and a special set of computer test tasks. The understanding of relevant details is assessed via listening for details and a special set of computer test tasks. The comprehensive understanding of specific information is assessed through the learners' identification of communicative intention of the text, which is said explicitly or implicitly.

For the reason mentioned above, we suggest using computer test tasks, which are supposed to estimate the learners' level of English as well as help them improve their listening skills. The *Hot Potatoes* software (<https://hotpot.uvic.ca/>) may be used by English teachers to create their own tests for assessing the learners' listening skills. Besides, it is not necessary for English language teachers to know the computer programming. The *Hot Potatoes* suite includes several applications, enabling teachers to create interactive multiple-choice, multi-select, jumbled-sentence, matching and other exercises. Hot Potatoes is freeware, and teachers may use it for any purpose or project they like.

Let us consider the test tasks in details. Multiple-choice exercise is the task, which offers four possible answers and learners should choose the correct one. This type of tests is one of the most common. Such tests are difficult to work out, but the results are easily estimated. While creating the multiple-choice tests it is essential to avoid questions, which the learners can answer without listening to the text. The disadvantage of this test task is that a learner can simply guess the correct answer. If there are four alternatives, the probability of guessing the right answer is 25%, if three – 33%. The multiple-choice exercises must meet the following requirements: 1) be understandable; 2) relate to one fact, which was mentioned in the listening text; 3) the only one answer should be correct and the others are probable but not right. The multiple-choice exercises should be used to check the comprehensive understanding of the gist, the details and the specific information.

We can also suggest the multi-select exercises where the learners should select a few correct answers of the list of options, while in the multiple-choice they choose only one. The multi-select exercises can be used to check the comprehensive understanding of the details or the- specific information as well.

The matching or ordering exercise is another type of tasks, which can be used for assessing mostly the lexical and grammar skills as well as the details and the specific information. These exercises offer to match a word and its synonym, a word – an opposite one, a definition – a term, a phrase – its translation or an image, an object – a part of the object, a person – his/her action, etc.

The other type of exercises that can be used for estimating learners' listening skills is the mixed- or jumbled-sentences. We mostly use them to assess the grammar skills. The words in the sentences are jumbled and a listener must put them in correct order. This type of exercises is also used for ordering the sentences into correct chronological sequence according to the text. Therefore, it is relevant for assessing the comprehensive understanding of the details.

All types of exercises mentioned above can be used at class as well as for learners' self-assessment at home.

References

1. Hot Potatoes Home Page [electronic resource] : <http://hotpot.uvic.ca/>
2. van Ek J. A. Vantage / J. A. van Ek, L. M. Trim. – Cambridge : Council of Europe, 2001. – 187 p.

ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДУМКИ В ЮРИДИЧНОМУ ВИЩІ

Історія розвитку правничої думки відіграє важливу роль у фаховій підготовці сучасного юриста: 1) виступає найкращою школою критичного мислення та опанування методологічного плюралізму; 2) знання історії розвитку правничої думки є складовою професійної культури сучасного юриста, адже культура – це, передусім, критично осмислені традиція та пам'ять; 3) ознайомлення з розвитком вітчизняної правничої думки покликано сприяти досягненню важливої виховної мети – формуванню поваги до власної національної правової традиції. На сучасному етапі розвитку юридичної науки та освіти в Україні уведення навчальної дисципліни, пов'язаної з історією вітчизняної правничої думки, є необхідним.

До предмету відповідної навчальної дисципліни мають увійти, перш за все, загальнотеоретичні та галузеві юридичні учення, погляди на державу і право видатних мислителів-неюрислів, вироблені на українських землях безвідносно етнічної належності їх авторів, а також з певними застереженнями – історія формування та розвитку юридичної освіти на вітчизняних теренах.

Пропонується така хронологічно-проблемна структура навчальної дисципліни «Історія правничої думки України»:

1) правничі ідеї княжої доби (IX-XIV ст.). Для цього етапу характерним є синкретизм суспільної думки, її не відокремленість від осмислення інших суспільних практик та регуляторів;

2) правничі думка на українських землях за доби Ренесансу та Реформації (XV-XVI ст.). Головна тенденція розвитку правничої думки цього періоду – сприйняття та розвиток ідей гуманізму, а також дискурс релігійно-конфесійних проблем, пов'язаних з укладенням Брестської унії;

3) правничі думка доби Козацько-гетьманської держави (XVII-XVIII ст.). Правничі думка розвивалася в контексті правових актів, які відображали аспекти державного устрою і міжнародних відносин України, а також у руслі концепцій просвітителів щодо суспільства і держави;

4) правничі думка модерної доби (XIX – початок XX ст.). Саме в цей період сформувались декілька течій у політичній думці України: демократично-народницька; ліберальна; соціалістична; консервативна; національно-державницька тощо;

5) правничі думка у революційний та міжвоєнний час (1917-1939 рр.) відрізняється не просто різноманіттям, але глибокою конфронтацією ідей;

6) правничі думка Радянської України повоєнного часу. Акцент цього етапу – відродження системи юридичної освіти в Україні та академічної юриспруденції;

7) правнича думка незалежної України. Цей етап відмітний інституціоналізацією політології як окремої науки, бурхливим розвитком академічної юриспруденції, теоретичних і галузевих юридичних дисциплін, формування нових наукових шкіл.

Освоєння студентами-правниками пропонованої навчальної дисципліни вимагає від викладача застосування інтерактивного дидактичного інструментарію. Не відмовляючись від класичних лекцій, як уявляється, варто звернути увагу на методичний потенціал інтерактивних комунікативних засобів: дискусій, міні-конференцій, дебатів, брейн-рингу тощо.

Окремо слід зазначити необхідність формування у студентів установки на опрацювання першоджерел, які мають стати основою для написання есе в якості підсумкового оцінювання. У формулюванні тем есе слід відійти від традиційного біографо-описового принципу, натомість запропонувати студентам компаративістське дослідження, еволюційне дослідження розвитку певної правничої ідеї, проблемний підхід тощо.

У підсумку зазначимо, що введення до системи юридичної освіти курсу «Історія правничої думки України» та оснащення її сучасним методичним інструментарієм здатно суттєво оновити підходи до формування особистості майбутнього правника як висококультурного продовжувача кращих національних правових традицій, одночасно здатного до їх критичного осмислення, оновлення та збагачення.

Литвиненко Олена Дем'янівна

*к.е.н., доцент Харківського торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету, Україна*

Литвиненко Аліна Олександрівна

*к.е.н., доцент Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця, Україна*

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМ ДЛЯ СТВОРЕННЯ АУДІО- ТА ВІДЕО- НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ РОЗРОБОК У НАВЧАННІ

Розвиток освітньої системи в Україні – це, перш за все, забезпечення розвитку освіти на основі нових прогресивних концепцій, запровадження у навчально-виховний процес новітніх педагогічних технологій та науково-методичних досягнень, створення нової системи інформаційного забезпечення освіти.

Для досягнення зазначених результатів необхідно швидкими темпами впроваджувати в процеси підготовки бакалаврів та магістрів сучасні методи навчання, які дозволять створити орієнтацію освіти від процесу до результату. Результатом на сьогодні є компетентність випускника вищого навчального закладу. Компетентність – це проінформованість, обізнаність, авторитетність. Компетентність у перекладі з латинської *competentia* означає коло питань, у яких

людина добре обізнана, має знання та досвід [5]. Посилення уваги до цього поняття обумовлене також рекомендаціями Ради Європи, що стосуються відновлення освіти, її наближення до замовлення соціуму. Необхідність формування компетентностей в освіті відзначена в концептуальній модернізації вітчизняної освіти.

На сьогодні основним принципом роботи сучасного педагога є не тільки цілеспрямований вплив на кожного студента, але й оптимізація спільної діяльності студентів за допомогою впровадження сучасних інформаційних технологій, мультимедійних систем.

Застосування інформаційних систем, а саме методів аудіо- та відеорозробок є інноваційним підходом у сфері науки та освіти. Запровадження такого підходу сприятиме розвитку діяльності педагогічного процесу в Україні. Впровадження нових технологій має бути направленим на підвищення якості освіти і, як наслідок, на підвищення конкурентноздатності навчальних закладів.

Найбільші зміни сьогодні відбуваються у впровадженні інформаційних технологій в систему вищої освіти, що потребує й реформування самої системи загальної освіти. Так, впровадження у вищій школі «Болонської системи», спонукало педагогічну громадськість усвідомити й сформулювати інноваційний акцент у розумінні мети освіти. Найголовнішою метою процесу освіти в Україні стає розвиток особистостей та компетентностей студента як людини, яка повинна вміти вдосконалюватись все життя.

Загальною тенденцією європейської освіти є вдосконалення учбового процесу за допомогою використання мультимедійних програм. Об'єктивним підґрунтям цієї тенденції є швидкий розвиток інформаційних технологій і самого суспільства.

Таким чином, проникнення сучасних інформаційних технологій в навчальний процес вищого навчального закладу дозволяє викладачам якісно змінити зміст, методи та організаційні форми навчання. Інформатизація навчального процесу у вищому навчальному закладі сприяє прискореному процесу адаптації студента як майбутнього фахівця до його професійної діяльності, підвищує якість його підготовки, надає можливість студенту, фахівцю більш вільно орієнтуватися у сучасному житті в цілому та у сфері професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 2014. - № 37-38 – С.2716. Режим доступу до ресурсу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Грищенко І.М. Теоретико-методологічне обґрунтування ефективних фінансово-економічних моделей розвитку вищої школи / монографія (рукопис) ; за заг. ред. чл.-кор. НАПН України, д-ра екон. наук., проф. І.М. Грищенка. – К., 2015. – 236 с.
3. Knutson S., Kushnarenko V. Ukraine: The New Reforms and Internationalization / S. Knutson, V. Kushnarenko // International Higher Education. – 2015. - №79. – P. 28-29

4. The Global Competitiveness Report 2015–2016. Режим доступу до ресурсу: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2015-2016>

5. Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Компетентність>

Мартинюк Веронія Адамівна
к.п.н, доцент,
викладач ЧВКУ КНТЕУ, Україна

ІНТЕРАКТИВНИЙ ПРОЕКТ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ТЕХНІКА- ТЕХНОЛОГА РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Технік-технолог ресторанного господарства – це багатопрофільний фахівець у сфері ресторанного бізнесу. Це майстер, який володіє спеціальними знаннями й навичками у галузі харчової промисловості та переробки сільськогосподарської продукції. Науковці [1, 2, 3] та спеціалісти-практики зазначають, що фахові уміння та навички техника-технолога передбачають формування і розвиток здатності до професійного проектування базових виробничих функцій, як-от: дослідницької, організаційної, управлінської, технологічної, контрольної, прогностичної, технічної, тощо.

Організація навчально-пізнавальної діяльності техника-технолога враховує навчання студентів ефективного менеджменту через участь у інтерактивному проектуванні виробничого процесу. Студентський інтерактивний проект – це спосіб організації суб'єкт-суб'єктної та суб'єкт-об'єктної взаємодії студентів з метою формування і розвитку навичок їхньої професійної майстерності у процесі створення матеріалізованого продукту спільної координованої діяльності.

Робота в інтерактивному проекті передбачає поділ студентів на групи мотиваційно-ротаційного проектування, що будуть здійснювати пошук та розробку форм реалізації технологічного процесу, впроваджуючи науково обґрунтовані технології обробки продуктів і удосконалюючи виробничу програму. Інтерактивне проектування сприяє формуванню фахових навичок розрахунку потреби у матеріалах, сировині, напівфабрикатах з урахуванням технічних характеристик наявного обладнання та засобів виробництва; потреби в інвестиціях на придбання товароматеріальних ресурсів для виробництва.

Способи взаємодії учасників проектних груп за своєю локалізацією передбачають зовнішню і внутрішню спрямованість інтеракції. *Зовнішня інтеракція* передбачає консультації, співбесіди, інтерв'ю з фахівцями, які можуть виступати потенційними джерелами інформації як в усній формі, так і через електронну пошту та віртуальне спілкування в Інтернеті. *Внутрішню інтеракцію* обумовлюють індивідуальна суб'єкт-об'єктна робота і групова суб'єкт-суб'єктна взаємодія студентів – учасників проекту. Вона може відбуватися в

умовах конкуренції чи кооперації студентів і груп, у процесі спільної та індивідуальної діяльності на різних етапах проекту [3].

Характерною рисою інтерактивного проектування є його трансдисциплінарність [4]. Такий підхід до навчання дає змогу поєднати різні навчальні дисципліни і максимально наблизити учіння до свідомого формування власного професійного досвіду студента. Проведені дослідження свідчать також, що інтерактивний навчально-виробничий проект сприяє розумінню необхідності самостійного одержання фахових знань; вдосконаленню професійних навичок і вмінь техника-технолога; формуванню досвіду налагодження соціальних контактів, знайомству з різними культурами; усвідомленню значущості набуття професійної майстерності.

Список використаних джерел

1. Коберник О. М. Усі уроки технології. Рівень стандарту / За ред. О. М. Коберника; О. М. Коберник, О. Б. Авраменко, В. В. Бербец та ін. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 160 с.
2. Ковальчук Г. О. Активізація навчання в економічній освіті : Навч. посіб. Вид. 2-ге, доп. / Ковальчук Г. О. – К. : КНЕУ, 2003. – 298 с.
3. Martynyuk V. A. Didactic Principles of Project Based Learning in Ukraine / Martynyuk V.A. // Pedagogiczne nauki / Pedagogics. – Poland, 2011. – № 9 (2011) – P. 89-94.
4. Osborn T. A. Beyond the Boundaries: A Transdisciplinary Approach to Learning and Teaching / Terry A. Osborn. – Westport : Greenwood Publishing Group, 2003. – 174 p.

Мельничук Ірина Миколаївна

*д.п.н., професор Тернопільського державного медичного
університету ім. І. Я. Горбачевського, Україна*

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Посилення прагматичних аспектів у професійній підготовці студентів сучасної вищої школи зумовлюється її результативно-цільовою спрямованістю, концентрованим виразом якої в наукових колах вважають професійну компетентність майбутнього фахівця.

Поняття «компетентність» у педагогіці широко використовується з 80-х років ХХ ст. у значенні «освітній результат» [1, с. 17]. Міжнародна комісія Ради Європи в розумінні компетентності поєднує загальні та базові вміння, фундаментальні шляхи навчання, ключові кваліфікації та уявлення, кроснавчальні вміння, ключові опори або опорні знання. Європейські експерти визначають поняття «компетентність» як здатність успішно задовольняти індивідуальні та соціальні потреби, діяти та виконувати поставлені завдання [2]. Науковці розглядають компетентність як складну інтегровану якість

особистості, що свідчить про наявність засвоєних майбутнім фахівцем певної сукупності знань з певної галузі, взаємовідповідних пізнавальних та практичних навичок, способів, досвіду, ставлень до виконуваної діяльності на основі мотивів, цінностей, емоцій, поведінкових компонентів [1], що зумовлює його готовність здійснювати певну (зокрема, професійну) діяльність, «здатність діяти в ситуації невизначеності/вибору» [3, с. 84].

Реалізація компетентнісного підходу базується на процесі набуття компетенцій – наперед заданої соціальної норми (вимоги) до освітньої підготовки фахівця, що необхідно для його якісної продуктивної діяльності у певній сфері та є соціально закріпленим результатом – компетентності. Професійна компетентність визначається специфікою професійної діяльності й обмежується не лише колом розв'язуваних питань (компетенцій), але й визначається рівнем поінформованості та обізнаності, здатністю фахівця застосовувати набуті знання та вміння, що дає змогу здійснювати професійну діяльність [4].

Компетентнісний підхід як напрям модернізації професійної освіти передбачає врахування окреслених компетенцій, якими покликаний опанувати майбутній фахівець, та спрямованість на формування чітко визначених компетентностей шляхом вдосконалення змісту професійної підготовки студентів і впровадження оптимальних інноваційних педагогічних технологій, що зумовлено динамічними трансформаціями у системі вищої школи.

Список використаних джерел

1. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : «К. І. С.», 2004. – 112 с.
2. Компетентність як педагогічне явище [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://teacher.at.ua/publ/kompetentnist_jak_pedagogichne_javishhe/19-1-0-11440
3. Кропотова Н. В. Компетентностно-ориентированное профессиональное образование: контекстность, комплексность, креативность / Н. В. Кропотова // Професіоналізм педагога в контексті Європейського вибору України. – Ялта : РВВ КГУ, 2006. – Ч. 1. – С. 84–90.
4. Мельничук І. М. Формування професійної компетентності соціальних працівників у процесі поєднання практичної роботи студентів та інтерактивного навчання / І. М. Мельничук // Вища освіта України. Вісник Київського нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Серія «Соціологія. Психологія. Педагогіка». – Тематичний вип. № 3. «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – 2009. – Додаток 4, том III (15). – С. 259–266.

Pavlov Sergii Vasilyovich
PhD, Dr.Sc., associate professor,
Zaporizhia state medical university, Ukraine

PERSPECTIVES OF THE “CLINICAL BIOCHEMISTRY” TEACHING FOR THE STUDENTS OF THE MEDICAL ACADEMIES WITH USE OF THE COURSES IN THE MOOC FORMAT

Massive open online courses (MOOC) are wide accessible distance courses, offered by universities on the different platforms [1-3]. Among examples of the such MOOC platforms are Coursera, EDX, Udacity. Since 2013 they dominate among online course providers [1]. Udacity and Coursera projects were based with the aim of the education democratization on the background of the Stanford courses. EdZ project was based on the courses of the Massachusetts technological institute and Harvard university [2-4]. MOOC platform uses different pedagogical instruments, created during distance education drill, but differs from the others in quantity of the studied students in each separate class and with structures of the programs content patency [3-5].

Since 2015 several disciplines teaching on the EDX platform was introduced in the Zaporizhia state medical university. This increases efficacy of the education in each speciality irregardless of the student’s whereabouts. Other positive side of the platform is ability to coordinate teaching of the especial discipline between higher schools in Ukraine and European Union. This can help to cover academical mobility nowadays.

Online course “Clinical biochemistry” on the EDX platform includes lecture materials with all topics (biological markers of the cardiovascular and neurological diseases; markers of the oxidative stress and inflammation; factors of the endogeneous cytoprotection, apoptosis; molecular diagnostics of the autoimmune diseases and diabetes mellitus; matrix mieloperoxidases; molecular diagnostics of the gastrointestinal tract diseases; markers of the reproduction, prenatal diagnostics), situational tasks, and control of the achieved knowledge once per week, final exam. Certificate is issued only when student passes all lecture and demonstration materials and achieves sufficient point sum.

Taking into account all mentioned above it can be considered that online courses high potential in the purchasing of the education facility is doubtless, especially in disabled people. Besides such innovative technologies gives opportunities for academies in advancing and positioning in the European society through co-operation in the MOOC platforms.

References

1. Sandeen C. Assessment’s Place in the New MOOC World. *Research & Practice in Assessment*. – 2013. - V. 8. P. 5-12.
2. Espinosa B.J.G., Sepulveda G. C.T., Montoya M.S.R. Retos de automotivacion para el involucramiento de estudiantes en el movimiento educativo

abierto con MOOC // RUSC. Universities and Knowledge Society Journal. 2015. №12 (1). P. 91-104. doi: 10.7238/rusc.v12i1.2185.

3. Liyanagunawardena T.R., Adams A.A., Williams S.A. MOOCs: A Systematic Study of the Published Literature 2008-2012. The International Review of Research in Open and Distance Learning. – 2013. - V. 14. No. 3. P. 202-227.

5. Singh S. Teaching styles and approaches: medical student's perceptions of Animation Based Lectures (ABL) as a pedagogical innovation /S. Singh, S. Singh, S. Gautam // Pak J Physiol. – 2009. – No 5 (1). – P. 17–22. – URL: <http://www.pps.org.pk/PJP/5-1/Satendra.pdf>.

6. Barber M., Donnelly K., Rizvi S. An avalanche is coming: Higher education and the revolution ahead. / Institute for Public Policy Research. 2013. 78 p. – URL: [http://med.stanford.edu/smili/support/FINAL%20Avalanche %20Paper %20110313 %20\(2\).pdf](http://med.stanford.edu/smili/support/FINAL%20Avalanche%20Paper%20110313%20(2).pdf).

Pakholchuk Olga Petrivna

PhD, MD, associate professor,

Zaporizhia state medical university, Ukraine

DISTANCE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES OF THE CLINICAL DISCIPLINES TEACHING IN THE MEDICAL ACADEMIES

Education on the modern stage based on the IT-technologies comes out from the ranks of the separate states and is characterized as the education “without walls and borders” [1, 2]. This stage of the educational system development is characterized with change-over to the new standards of the teaching reflecting modern scientific progress. MOOC (Massive open online course) – the newest chapter in the long history of the distance and online education development [1].

MOOC is frequently named breakthrough study technology and attention around this approach is warranted by its' potential to change education system. This platform included a lot of elements of its' forerunners [1, 3]. After taking part in the testing of the pilot program iTunes U (2005), Stanford University since 2007 was one of the first that proposed to avail access to the course materials via electronic archives. The MOOC system became popular since 2011 when courses dedicated to the artificial intellect brought in 160 thousands students over the world [1-3]. That fact underlined perspectives for future potential of the MOOC implementation in the modern educational process. The future potential for the disabled people or low income countries accesses to the qualitative studying.

Since 2015 in Zaporizhia state medical university on-line courses in different specialities are provided on the MOOC (EDX) platform. As the part of that introduction course “Clinical allergology” was developed on the EDX platform. Online course includes the most actual diseases in clinical allergology, such as: bronchial asthma, allergic rhinitis, food allergy, urticaria, drug allergy. This platform affords ability to

demonstrate clinical tasks, demonstration materials, lecture materials, clinical case presentation in studying and clinician purposes.

To sum up, online course “Clinical allergology” can be used as the additional extracurricular work for students of the medical academies with the purpose of the amplification of the interdisciplinary theoretical and practical lessons.

References

1. Sandeen C. Assessment’s Place in the New MOOC World. Research & Practice in Assessment. – 2013. – V. 8. P. 5-12.

2. Yankovskaya A.E., Semenov M.E. Foundation of the Construction of Mixed Diagnostic Tests in Systems for Quality Control of Education. Proc. 13th IASTED International Conference Computers and Advanced Technology in Education (CATE 2010), Maui, Hawaii, USA, August 23-25. – 2010 - P. 142-145.

3. Common European Framework for Teachers’ Professional Profile in ICT for Education / V. Midoro. Ortona, 2005. URL: <http://www.tdmagazine.itd.cnr.it/files/pdfbooks/book2final.pdf>.

4. The role and potential of ICT in early childhood education: New Zealand Council for Educational Research. Wellington: New Zealand and international literature, 2004.

5. Yankovskaya A.E., Semenov M.E. Foundation of the Construction of Mixed Diagnostic Tests in Systems for Quality Control of Education. Proc. 13th IASTED International Conference Computers and Advanced Technology in Education (CATE 2010), Maui, Hawaii, USA, August – 2010 -23-25. P. 142-145.

Петрова Лариса Григорівна

к.т.н., доцент

Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ВІКІ-ТЕХНОЛОГІЙ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ

У рамках тенденцій інформатизації освіти і вимог до сучасного учителя, що є ключовими напрямками державної освітньої політики Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (СОІППО) сприяє переходу до комп’ютерно-орієнтованих технологій навчання, створення умов для їх розробки, апробації та впровадження, раціональному поєднанню новітніх засобів навчання з традиційними, що потребує вирішення цілого комплексу психолого-педагогічних, організаційних, навчально-методичних, матеріально-технічних та інших питань.

Нині на Сумщині активно запроваджується електронна освіта, ведеться розробка електронного освітнього контенту, створюється банк даних освітніх ресурсів для використання у навчальному процесі, активізується інноваційна діяльність педагогів в ІКТ освітньому середовищі. У зв’язку з цим на бази

СОІППО створений вікі-ресурс <http://wiki.soippo.edu.ua>, який функціонує за спеціальною технологією, а саме: реалізує самоосвіту упродовж життя завдяки долученню до фахових надбань передових педагогічних працівників області, об'єднує педагогів за науково-методичною тематикою підвищення кваліфікації у міжкурсовий період та надає можливість для професійного зростання, що відбувається у сучасному інформаційному середовищі.

Вікі-ресурс переслідую декілька взаємопов'язаних практико-орієнтованих цілей, серед яких особливе місце посідає організація навчального процесу під час підвищення кваліфікації. Для цього дуже вдало підходить типова структура організації вікі-сайтів, а саме наявність сторінок статей та сторінок обговорення до них. Зареєстровані слухачі курсів підвищення кваліфікації створюють персональні сторінки користувача, які слугують їхніми візитками та мають посилання на особистий внесок користувача у вигляді статей в категоріях вікі-ресурсу. Педагогічні працівники Сумщини можуть використовувати сучасні мережні інструменти відкритої освіти як форму електронного взаємозв'язку, інформаційно-комунікаційну платформу для отримання знань і набуття навичок, обміну науково-методичною інформацією, презентації кращого досвіду освітніх закладів. Спеціальні технології підтримки віртуальної навчальної діяльності забезпечують взаємодію педагогів у процесі виконання ними спільних проєктів, розв'язування єдиних навчальних завдань, взаємного інформування тощо.

Отже створення в регіоні веб-середовища як моделі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності надає можливості не тільки ефективно впроваджувати інформаційно-комунікаційні технології у професійну діяльність, а й розширити кругозір освітян області; сприяти в оволодінні вміннями спілкуватися, використовуючи мережу Інтернет; організовувати міжособистісну взаємодію; співпрацювати у віртуальних спільнотах; систематично підвищувати рівень власної загальнокультурної, технологічної та інформаційної компетентності. За умови правильного вибору стратегії організації та управління мережевою системою під час підвищення кваліфікації та у міжкурсовий період у спільній діяльності педагогів і викладачів вирішуються основні педагогічні завдання, формуються нові навички й уміння, необхідні для самоосвіти й саморозвитку.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю. Сучасні завдання інформатизації освіти [Електронний ресурс] / В. Ю. Биков // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2010. – №1 (15). – Режим доступу : <http://www.ime.edu.ua.net/em.html>.
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012—2021 роки [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

В основі сучасної парадигми освіти лежать такі науково-теоретичні поняття, як особистісно-орієнтоване навчання, індивідуалізація і диференціація навчальної діяльності, формування мотивації навчання, саморозвиток учнів та ін. Дані концептуальні ідеї освіти успішно реалізуються в сучасній інформаційно-освітньому середовищі, що забезпечує організацію навчального процесу за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій як очно, так і дистанційно.

Основними особливостями дистанційного навчання є мережеве (віддалене) взаємодія всіх учасників навчального процесу, порівняно великий обсяг самостійної роботи, що проводиться в режимі «Just-in-time», особливий відбір і структурування навчального матеріалу, інтерактивність, сучасні педагогічні технології та ін.

Інформаційно-комунікаційні технології (Information and Communication Technologies. ICT) – це сукупність методів, виробничих процесів та програмно-технічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюжок, що забезпечує виконання інформаційних процесів з метою підвищення їхньої надійності та оперативності і зниження трудомісткості ходу використання інформаційного ресурсу.

На аудиторну роботу з навчання іноземної мови в технічному вузі відводиться мінімальна кількість годин. Тому активне впровадження ІКТ в навчання іноземної мови в технічному вузі має сприяти вирішенню проблеми оптимізації організації навчальної діяльності. Узагальнюючи практику використання ІКТ для навчання іноземної мови (ІМ) студентів технічного вузу, можна виділити наступні напрямки роботи:

- 1) використання ряду Інтернет-сайтів для навчання іноземних мов (наприклад, одним з найпопулярніших сайтів з навчання англійської мови є bbclearningenglish.net);
- 2) застосування програми Skype;
- 3) пошук студентами додаткової до навчального курсу інформації в Інтернеті за завданням викладача;
- 4) пошук додаткової до навчального курсу інформації в Інтернеті викладачем для використання її на практичних заняттях зі студентами;
- 5) використання блог-технологій для організації самостійної роботи студентів;
- 6) використання системи дистанційної освіти.

Деякі вітчизняні дослідники вважають, що використання ІКТ в навчальному процесі навчання іноземних мов в немовних ВНЗ істотно розширює можливості і дозволяє наступне:

- представляти навчальні матеріали з іноземної мови в друкованому, графічному, звуковому і анімованому вигляді;
- автоматизувати систему контролю, оцінки і корекції знань студентів;
- автоматизувати процес засвоєння, закріплення і застосування навчального матеріалу з урахуванням інтерактивності електронних посібників;
- зробити навчання диференційованим і індивідуальним;
- суттєво підвищити мотивацію до вивчення іноземних мов;
- отримати доступ і оперувати великим обсягом інформацією;
- формувати інформаційну культуру;
- організувати самостійну роботу;
- впровадити систему дистанційної освіти.

Література

1. Интернет-обучение : технологии педагогического дизайна / [Моисеева М.В., Полат Е.С., Бухаркина М.Ю., Нежурина М.И.]. – М. : Издательский дом "Камерон", 2004. – 224 с.
2. Rogers D. El español a distancia! : Developing a technology-based distance education intermediate Spanish course / D. Rogers, A. Wolff // Journal of General Education. – 2000. – Vol. 49, №1. – P.44-52.

Постоюк Наталія Валентинівна

кандидат педагогічних наук,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ ДЕНИСА РУНОВА НА ОСНОВІ КОГНІТИВНО-МОТИВАЦІЙНОЇ ТЕОРІЇ

У всьому світі постійно відбуваються пошуки більш ефективних методів навчання, які б дозволили досягти студентам кращих результатів і забезпечили більш довготривале засвоєння отриманих знань. Відомо, що часто вивчення навчальної дисципліни носить формальний характер: студенти вивчають матеріал, успішно здають іспити, а потім майже все забувають. Як запобігти такому стану речей? Як зберегти отримані знання у пам'яті на тривалий час? Які методи використати, щоб досягти оптимального результату у навчанні та зробити процес пізнання нового цікавим та захоплюючим? Сучасні науковці активно шукають відповідь на це питання, тому тема інноваційних методів у сфері освіти є актуальною і важливою.

Інноваційним, безперечно, можна назвати, метод навчання іноземним мовам, розроблений Денисом Руновим, вченим-психологом, який використовує когнітивно-мотиваційний підхід до навчання, що є однією з головних сфер практичного застосування одноіменної психологічної теорії. Сучасні науковці

аналізують і говорять про переваги метода Дениса Рунова, вченого психолога, який вже біля 20 років тому відкрив міжнародну школу вивчення іноземних мов, яку закінчили десятки тисяч людей. Посилання на його праці, а також аналіз його методу здійснювало багато науковців, серед яких Гульнара Ж. А., Тункун Я. А., Яновська О. С. та інші. В інтернеті можна знайти записані інтерв'ю з науковцем, де він знайомить з основними положеннями своєї когнітивно-мотиваційної теорії. Відповідно до цієї теорії, будь-яка сфера знань є інформаційною системою, яка призначена для обробки певного виду стимулів з метою формування поведінкової та когнітивної відповіді на ці стимули. Таким чином, підхід включає у себе два розділи – створення у пам'яті інформаційної системи, що відповідає певній області знань, та фіксація цієї інформаційної системи у пам'яті. Як зазначає сам автор, мета цього підходу – багатократно підвищити ефективність навчання [2].

Інтерес до метода Дениса Рунова викликає той факт, що положення когнітивно-мотиваційного підходу можна застосувати в освоєнні інших навчальних предметів. Ідея цього підходу базується на тому, що будь-яка система знань, фізика, математика, мова чи біологія, являє собою певну аналітичну систему, яку використовує наш мозок для вирішення певних завдань. У більшості випадків програма, яка використовується мозком, значно відрізняється від того, як певна область знань подається у навчанні. По-перше, програма, яка використовується мозком, значно компактніша, по-друге, вона робить значно менше помилок, по-третє, багатократно переважає по швидкості [1, с. 241]. Когнітивно-мотиваційна теорія дозволяє виявити і описати структуру цієї програми. Мета одноіменного підходу до навчання – прискорюючи процес оволодіння знаннями з одного боку, з іншого – зробити цей процес цікавим і динамічним.

Література

1. Гульнара Ж. А. Инновационные методы преподавания иностранных языков / Ж. А. Гульнара // European researcher. – 2014. – Vol 68, # 2-1– С. 238 – 243.
2. Рунов Д. К. Когнитивно-мотивационный подход – описание. – Режим доступа : <http://runov.spb.ru/kognitivno-motivacionnyj-podход-opisanie/>. – К.: Радянська школа, 1958. – 70 с.
3. Рунов Д. К. Грамматика. Курс английского языка на основе когнитивно-мотивационного подхода к обучению. – Санкт-Петербург: «Каро», 2005. – 123 с.
4. Рунов Д. К. Книга о словах. Курс английского языка на основе когнитивно-мотивационного подхода к обучению. – Санкт-Петербург: «Каро», 2005. – 200 с.

ПРОЕКТНА ТЕХНОЛОГІЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Нова освітня парадигма, яка зараз переважає у вищих навчальних закладах, спрямована на підвищення компетентності, що охоплює два рівні і діє на них: розвиток професійної компетентності та особистісне становлення майбутнього вчителя. Тому нині зростає інтерес до проблеми професійної ідентичності як закордонних, так і вітчизняних учених.

На думку А. Лукіянюк [2, с.372], професійна ідентичність – це динамічна система, яка формується в процесі професійної освіти та активного розвитку професійної компетентності, впливає на ціннісно-смыслову сферу й удосконалення професійної майстерності майбутнього фахівця. О. Єрмолаєва [1, с.51-59] вважає, що професійна ідентичність є регулятором, що виконує стабілізуючу та перетворюючу функції. *Ми притримуємося визначення, що професійна ідентичність – це сукупність емоційно-поведінкових і когнітивних проявів особистості в процесі професійного розвитку та уявлень про власні професійні можливості, здібності.*

Однією із технологій формування професійної ідентичності майбутніх учителів є проектна: вона забезпечує розвиток усіх стадій творчого процесу (виникнення, обґрунтування, осмислення і прийняття ідеї, її технологічна розробка, практична робота над втіленням, апробування розробленого об'єкта, доробка й самооцінка творчого вирішення ідеї). Завдяки своїм специфічним ознакам ця технологія сприяє максимальному розвитку професійної ідентичності майбутніх учителів.

Проектна технологія використовувалася в роботі зі студентами Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка при вивченні навчальної дисципліни «Сучасні інформаційні технології в навчальному процесі». Студенти здійснювали роботу над навчальним проектом згідно з обраною темою, що має відношення до теоретичного блоку навчальної програми дисциплін професійного циклу. Це вимагає залучення знань студентів не лише з одного предмета, але й з різних галузей, стимулює систематичне творче мислення, розвиток навичок дослідницької роботи. Загалом, робота складалася з 5 етапів: **пошукового** (визначення тематичного поля, теми й мети проекту); **аналітичного** (аналіз наявної інформації, побудова алгоритму діяльності, складання плану реалізації проекту: покрокове планування робіт, аналіз ресурсів); **практичного** (виконання запланованих технологічних операцій. Поточний контроль якості. Внесення (за необхідності) змін у конструкцію і технологію); **презентаційного** (підготовка презентаційних

матеріалів. Презентація проекту. Вивчення можливостей використання результатів проекту (виставка, продаж, включення в банк проектів, публікація); **контрольного** (аналіз результатів виконання проекту. Оцінка якості виконання проекту).

За результатами виконання завдань практики студенти показали високий рівень успішності у використанні інформаційних технологій у проєкції на професійну діяльність. Працюючи групами, вони виконували ролі дослідників, генераторів ідей, координаторів, творців, експертів, дипломатів, виконавців.

Список використаних джерел

1. Ермолаева Е. П. Профессиональная идентичность и маргинализм: концепция и реальность / Елена Павловна Ермолаева // Психологический журнал. – 2001. – Т.22. – №4. – С.51-59.

2. Лукіяничук А. М. Модель розвитку професійної ідентичності майбутніх педагогів / Алла Миколаївна Лукіяничук // Проблеми сучасної психології. Збірник наукових праць К-ПНУ ім. І. Огієнка, Інституту психології ім. Г. Костюка АПН України. Випуск 7. – К., 2010. – С.370-380.

Самохвалова Ольга Володимирівна

к.т.н., професор

Харківського державного університету харчування та торгівлі, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ

Інтеграційний процес України до Європейського Союзу полягає у впровадженні європейських норм і стандартів в освіту, а також поширенні власних культурних і науково-технічних здобутків.

Згідно з принципами Болонського процесу підвищення якості підготовки фахівців у вищому навчальному закладі вимагає, перш за все, всебічного удосконалення організації та змісту освіти, в тому числі і науково-дослідної роботи студентів. Для підготовки високоякісного фахівця поряд з інформацією, яку студент засвоює в процесі вивчення дисциплін навчального плану, важливого значення набувають знання, що отримані ним під час виконання науково-дослідної роботи. Безумовно, важливим є формування у майбутнього фахівця умінь вирішувати як традиційні завдання, так і нові, які потребують творчих підходів, сучасних методів і методології розв'язання. Саме під час такої роботи відшліфовуються професійні складові майбутнього фахівця.

Навчаючись у вищому навчальному закладі, який є не тільки освітянським, але й науковим осередком, студент має можливість отримувати максимум передової наукової інформації в обраній професійній галузі. Це дозволяє не тільки здобувати певний рівень знань, але й розвивати здібності до самостійного мислення та розкривати творчий потенціал фахівця.

У лекційних курсах профільних дисциплін освітньої програми розглядаються сучасні проблеми галузі та підходи до їх вирішення. Методика постановки лабораторних практикумів низки дисциплін носить дослідний характер. Студентами досліджуються властивості нових видів сировини та нової продукції із залученням інноваційних методів досліджень, у тому числі, розроблених фахівцями університету та захищених патентами України.

Важливим є залучення студентів до самостійного виконання певного обсягу наукових досліджень за науковими темами кафедри. У першу чергу, це здійснюється під час вивчення дисципліни «Навчально-дослідна робота студентів», у програмі якої велика увага приділяється формуванню в майбутніх фахівців уміння проводити наукові дослідження і висвітлювати їх результати, вести наукову дискусію, презентувати наукову продукцію тощо. Така організація навчального процесу з елементами Case-study, коли студент стає співучасником дослідницького процесу і має можливість взяти участь у вирішенні конкретної наукової проблеми, що розглядається, є важливим засобом їх підготовки до реальних умов виробництва.

З метою координації студентської науково-дослідної роботи в університеті працюють наукові гуртки, завданнями діяльності яких є: формування наукового потенціалу і розвиток творчої активності студентів; виховання у студентів наполегливості і цілеспрямованості у виконанні поставленої мети; закріплення навичок постановки, вирішення дослідницьких завдань, впровадження отриманих наукових результатів у виробничий процес; розширення наукового світогляду майбутніх фахівців; виявлення обдарованої молоді серед студентів.

Систематизація результатів індивідуальної науково-дослідної діяльності здійснюється студентом під час виконання випускової дипломної роботи, яка визначає ступінь сформованості компетенції у проведенні дослідницьких робіт за обраною галуззю професійної діяльності. Обов'язковою складовою такої роботи є інноваційний розділ, у якому запропоновані нові технологічні і проектні рішення.

Таким чином, залучення студентів у науково-дослідну роботу на всіх етапах навчального процесу є запорукою успішної підготовки висококваліфікованих фахівців харчової галузі.

Славуа Олена Іванівна

*старший викладач Харківського національного університету
міського господарства ім. О. М. Бекетова, Україна*

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ MOODLE

Парадигма дистанційної освіти заснована на принципах, які забезпечують взаємозв'язок всіх аспектів дистанційної освіти – організаційного,

технологічного, педагогічного та ціннісного. Використання модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища – Moodle дозволяє в повній мірі реалізувати переваги дистанційної освіти, яка має певні відмінності від класичної освіти.

По-перше, це гнучкість процесу освіти, оскільки кожний студент самостійно обирає навчальні блоки і термін навчання. По-друге, відбувається активізація навчальної діяльності студентів, які можуть використовувати свій практичний досвід і наявні знання для освоєння нових знань, а сам навчальний процес будується на вирішенні практичних проблем. По-третє, така форма освіти конкретизує загальнодидактичний принцип педагогічної доцільності застосування нових інформаційних технологій. По-четверте, здійснюється індивідуалізація навчання, оскільки враховуються індивідуальні особливості студента при виборі термінів навчання і навчальних блоків; набувається можливість навчатися поза навчальною групою, поза аудиторією, але за умови контролю закладу дистанційного навчання.

Особливо слід підкреслити спрямованість дистанційного освітнього процесу безпосередньо на людину, створення необхідних умов для успішного набуття всіма студентами високого рівня знань. А також альтернативність, не антагоністичність дистанційної освіти до існуючих форм освіти, що забезпечує її успішне функціонування.

Уварова Татьяна Ивановна

канд. искусствоведения, зав. каф. «Кино и телевидения»

Международного гуманитарного университета,

доцент кафедры культурологии Одесского национального университета

имени И.И. Мечникова, Украина

ПРЕЗЕНТАЦИЯ В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ

В результате постоянного роста научно-технического прогресса происходит существенное увеличение объема научной информации. Возникает объективная необходимость совершенствования учебного процесса и повышения его эффективности и качества средствами современных коммуникационных технологий, к которым относится учебная презентация. Речь идет о многоаспектной реализации возможностей презентаций в системе образования. Использование презентаций дает возможность сделать учебный процесс более эффективным и привлекательным, облегчить усвоение учебного материала. Презентация позволяет визуализировать учебную информацию, пространственные и абстрактные модели, структурировать учебный материал, экономит время и существенно повышает качество преподавания. Подача материала в виде презентации обеспечивает образное восприятие изучаемого материала, его наглядную конкретизацию в форме наиболее доступной для

восприятия и запоминания, что приводит к интенсификации образовательного процесса.

Использование презентаций возможно не только в рамках освоения учебных дисциплин. Немаловажным является работа по подготовке презентаций с точки зрения формирования профессиональных компетенций обучаемых. Такой вид коммуникации принадлежит к числу тех профессиональных умений, которые составляют основу общей культуры современного специалиста.

Презентация затрагивает многообразные области формирования умений. Разработка презентации обучаемыми, помогает углубить фоновые знания по специальности и формирует у обучающихся навыки самостоятельного синтеза целостной картины предмета, которая не только отражает его содержание, но и организована в соответствии с научно разработанным соотношением видов образовательной деятельности.

При подготовке материала, его структуризации и представлении аудитории, у студента развивается и укрепляется связь между профессиональными знаниями и психологическими аспектами делового общения, социальная компетенция и социальная ответственность – умение нивелировать различие взглядов и суждений, а также толерантно и уважительно вести диалог с теми, кто думает иначе. А также формируется инструментальная компетенция – знание общих базовых техник работы с информацией.

Для того чтобы убедить слушателей в истинности концепций и правильности представленного в презентации материала, студент должен в обязательном порядке сделать теоретические или эмпирические обобщения, привести обоснованные доводы и статистические данные, а также фактологическую информацию. Такой подход заставляет будущего специалиста не быть голословным, а подкреплять свои высказывания в профессиональных ситуациях соответствующими доказательствами.

Помимо логических, существуют также психологические доводы. Зачастую в бизнес-ситуациях (в процессе переговоров, при проведении мероприятий рекламного характера и др.) специалисту необходимо умело оперировать знаниями из области психологии делового общения. Для достижения этой цели активно применяются невербальный язык тела, жесты, мимика, умение применять свой голос и пр. Такая вербально-невербальная тренировка, безусловно, будет применена в будущей профессиональной деятельности.

Презентация, как современная коммуникационная технология, ее рациональная организация позволит значительно повысить качество образования.

МОДЕЛИРОВАНИЕ СИСТЕМ ЭКСТРЕМАЛЬНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ПРИ МАГНИТНОЙ ОБРАБОТКЕ ТОПЛИВА В СИСТЕМЕ ТОПЛИВО – ДВИГАТЕЛЬ ВНУТРЕННЕГО СГОРАНИЯ

Особенность построения управления для системы магнитной обработки топлива заключается в наличии в системе динамического звена – двигателя внутреннего сгорания. С целью обоснования выбора метода построения процедуры поиска экстремума в системе содержащей динамический объект, проведено моделирование системы в среде Simulink. Вычисление оценки градиента выполняется по модели измерением функции цели в двух точках.

При моделировании введено случайное возмущение в цепи измерения функции цели. Как показали результаты моделирования даже при незначительных возмущениях и достаточно большом шаге, 0.1 диапазона измерения, градиентная процедура теряет сходимость.

Таким образом использование градиентной процедуры, в контуре оптимизации режима, вызывает сомнения.

Для проверки выдвинутой ранее гипотезы о высокой устойчивости к помехам предложенной модификации симплекс метода проведено моделирование. Результаты моделирования подтверждают выдвинутое предположение.

Действительно процедура основанная на модифицированном симплекс методе сохраняет сходимость при гораздо более значительных ошибках измерения, чем градиентная процедура.

Функцию цели формируем на координатах напряженности магнитного поля и времени обработки топлива. Зависимости эффективности топлива от магнитной обработки определяется многими причинами и можно только рассматривать реализации этих зависимостей. Для моделирования использованы две реализации зависимостей качественных показателей от параметров магнитной обработки углеродного топлива.

На основе данных реализаций построены регрессионные модели

$$\begin{aligned} G(t) &= 100.02 + 12.5 \cdot t^2 - 13.2 \cdot t + 7.28 \cdot t^3 - 1.831 \cdot t^4; \\ Q(H) &= 110.4 + 0.13 \cdot H - 0.65 \cdot 10^{-4} \cdot H^2 + 1.32 \cdot 10^{-6} \cdot H^3 - 1.2 \cdot 10^{-9} \cdot H^4 \end{aligned} \quad (1.6)$$

Исходя из аддитивности влияний воздействий на качественные характеристики топлива функцию цели формируем как сумму

$$f(t, H) = G(t) + Q(H) \quad (1.7)$$

На рис. 1.8 приведен вид использованной при моделировании функции цели.

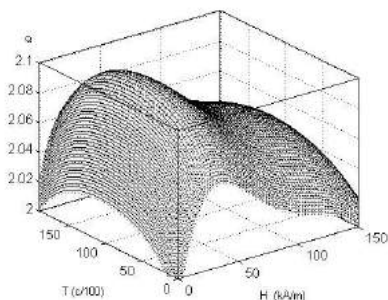

Рис. 1.8. Используемая при моделировании функция цели.

Характер линий равного уровня подчеркивает унимодальность и достаточную уплощенность области максимума.

Предположение о унимодальности функции цели позволяет поставить простую задачу экстремального управления

$$\mathbf{x} = \begin{bmatrix} t \\ H \end{bmatrix}; \quad t \in (0, t_{\max}); \quad H \in (0, H_{\max}); \quad (1.10)$$

$$f(t, H) = G(t) + Q(H);$$

$$\mathbf{x}^* \rightarrow \max f$$

Процедура построена на первом приближении

$$\mathbf{x}_{i+1} = \mathbf{x}_i + \alpha \frac{f(\mathbf{x}_{i+1}) - f(\mathbf{x}_i)}{\Delta \mathbf{x}}; \quad (1.11)$$

$$t \in (0, t_{\max});$$

$$H \in (0, H_{\max}).$$

Возникновение колебаний в окрестности оптимума естественны для метода и связаны с уменьшением значения градиента функции цели, и естественно оценки градиента. При наличии ошибок измерения и возмущений в объекте картина сходимости резко ухудшается.

Причина резкого ухудшения сходимости заключается в обострении верхних частот, в которых сосредоточен спектр возмущений, при вычислении производных. Получение более гладкой траектории движения системы к точке оптимума достигается уменьшением шага процедуры. Однако при этом резко возрастает время необходимое системе для выхода на оптимальный режим, что затрудняет использование метода в задачах с малыми градиентами функции цели при наличии ошибок измерений и возмущениях объекта.

С другой стороны в начале траектории система движется вдоль направлений основных координат. Данная особенность вызвана видом функции цели и началом движения из точки 0, 0.

Учитывая данную особенность целесообразно использование метода покоординатного подъема, позволяющего в данном случае, использовать большие шаги и не требующий точных измерений, так как отсутствует

процедура оценки градиента функции цели. Действительно метод позволяет улучшить сходимость системы и сократить количество шагов в траектории движения, что, в данном случае, делает данную процедуру более выгодной для использования.

Однако и анализируемая процедура не свободна от ошибок, возникающих за счет ошибок измерения и возмущений объекта. Как видно возникновение ошибок измерения не вызывает ухудшения траектории движения системы, но возникает ошибка в определении положения оптимума, что вызывает затягивание процедуры.

Программное обеспечение задачи поимка максимума, с использованием модифицированного симплекс метода, приведено в приложении Б. Существенной особенностью предложенного метода является его высокая устойчивость по отношению к ошибкам измерения и шумам. На рис 1.16. показана траектория движения при однопроцентном диапазоне ошибки и при ошибке измерения достигающей десяти процентов.

Таким образом применение модифицированной симплекс процедуры не только упрощает программное обеспечение, но и резко повышает скорость сходимости.

Section 2. Cross-cultural communications, joint scientific educational projects and programs

Anastasiia Voronenko

the 3-rd year student of the Kharkiv University of Humanities

“People’s Ukrainian Academy”, Ukraine

SPECIFIC FEATURES OF THE UKRAINIANS’ INTERCULTURAL COMMUNICATION

The modern process of globalization leads to the expansion of interrelation and interdependence of different countries, nations and cultures. Today it is impossible to find a culture that has not experienced the impact of other cultures.

Interaction of different nations and ethnicities is becoming more and more tangible. Under current conditions rapid development of intercultural communication takes place in different spheres of the human life, including education. Ukraine is currently more actively involved in the processes of globalization in various fields. Therefore, the issues of intercultural communication are relevant for the country.

There have been certain studies on the cultural characteristics of many European, Asian countries, and the United States. But there are few studies of this kind, which would demonstrate typical cultural features of the Ukrainians, thus, this fact definitely strengthened our interest to the chosen topic.

The term "communication" appeared in the scientific literature decades ago, but quite recently it has become one of the key term for social and humanitarian knowledge. The most common meaning of this term is interrelation of any objects. In sociology such objects are the components of society and its structures. Cross-cultural communication is exchange between two or more cultures by the products of their activities, carried out in various forms, as well as those influences, reciprocal changes that occur in the course of this exchange. In scientific discourse the term “cross-cultural communication” is related to the concept “intercultural communication” that allows us to use them as synonyms. Intercultural communication is traditionally interpreted as communication between individuals belonging to different cultures, carriers of different national mentality.

Based on our theoretical developments, we highlighted nine key markers that determine the efficiency and quality of intercultural communication. Among them are factors of language, stereotypes, ethno-cultural problems, psychological ones, locus of control, context, perception of space, perception of time, religious beliefs.

Our pilot research of the specific features of the intercultural communication in modern Ukrainian society (in December 2015 150 people were surveyed, of which 115 identified themselves as ethnic Ukrainians, range widely in age and social position and at the time of the research having a job or at least some previous working experience in a particular area) shows that the Ukrainians face the potential language barrier.

English is spoken by less than half of the respondents (47,8%), German – by 7,0%, Spanish – by 2,6%, French – by only 1,7%.

Context research showed that the Ukrainian culture is closer to the low-contextual, but has some features of the high-contextual culture. This marker can be further divided into two sub-categories: formal / informal, and masculinity / femininity. According to our study, we can note a tendency to the level of masculinity increase. And with regard to formalities, the Ukrainians in modern society are becoming less and less formal.

The study of space perception has shown that the Ukrainians are characterized by average degree of expressiveness. In discussions 40% of respondents control emotions and avoid excessive gesticulation and most respondents identified their "comfort zone" as 40-60 cm. Despite the relative emancipation in terms of emotional expression, Ukrainians can be considered a culture of a low level of contact.

Study of the perception of time showed that Ukrainians' perception of time is moderately monochronical.

Today in Ukraine one of the significant tasks is to create the theoretical and practical basis for training for intercultural communication and cooperation. To sum up, there is a need of forming and developing intercultural competence, willingness to understand and accept the difference in "their own" and "foreign" culture for the Ukrainians.

Дударева Інна Володимирівна

к. філос. н., доцент

Запорізького національного університету, Україна

ДОСВІД ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ МЕРЕЖІ СПРИЯННЯ СТАЛОМУ МІСЦЕВОМУ РОЗВИТКУ У НАВЧАННІ СОЦІАЛЬНІЙ МОБІЛІЗАЦІЇ ЗА ПІДТРИМКИ ПРОЕКТУ ЄС/ПРООН «МІСЦЕВИЙ РОЗВИТОК, ОРІЄНТОВАНИЙ НА ГРОМАДУ»

Формування та розвиток суб'єктів суспільства, здатних до усвідомлення необхідності реалізації концепції сталого розвитку, вимагає інноваційних підходів в освіті, а соціальний вимір сталого розвитку України – нових підходів до управління ресурсами та прийняття рішень.

Серед вчених, які займаються вивченням проблематики сталого розвитку суспільства можна виділити дослідження: М. А. Лепського (комбінаторсько-системний підхід дослідження місцевого розвитку, орієнтованого на громаду [1, с. 35-64], Л. Г. Мельника (еколого-економічне обґрунтування територіального розвитку громад) [1, с. 217-238], Дж. Саха (соціальна мобілізація задля сталого місцевого розвитку) [2].

На засадах концепції сталого розвитку вибудовується методологія спільного Проекту Європейського Союзу (ЄС) та Програми Розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду»

(МРГ). У відповідності до Меморандуму про розуміння між Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) та ВНЗ, у ряді ВНЗ України, які є членами Всеукраїнської Освітньої мережі сприяння сталому місцевому розвитку, впроваджується навчальний курс зі сталого розвитку. Серед завдань, які виконують студенти в рамках занять – аналіз кейсів програм, базованих на підході соціальної мобілізації.

Студентські дебати за форматом К. Поппера також є однією із ефективних технологій навчання сталому розвитку і соціальній мобілізації, зокрема. Прикладом ситуації, яку розігрують дебатори є: «у сільській школі кількість дітей зменшилася до критичної, і районний відділ освіти пропонує закрити школу, а дітей возити до школи районного центру. Команда-доповідач має виступити на стороні районного відділу освіти, а команда-опонент на стороні сільської громади, яка проти закриття школи».

Платформою для розвитку та популяризації засад сталого розвитку є Ресурсні центри зі сталого розвитку, які відкриваються на базі ВНЗ. Одним із провідних напрямків діяльності ресурсних центрів є проведення курсу тренінгів зі сталого розвитку. Серед тем тренінгів: спільне планування; написання, оцінка та затвердження мікропроектів; впровадження мікропроєкту громади і т.д. Розповсюдженою є практика проведення ділових ігор, наприклад ділова гра «Сільська рада». Учасники тренінгів відвідують громади-учасники Проєкту МРГ, які реалізують мікропроекти з покращення водопостачання, енергозбереження, надання медичних послуг і т.д. Актуальним є проведення літніх шкіл та конкурсів студентських наукових робіт.

Таким чином, студентство представляє собою «цільову аудиторію» для популяризації ідей сталого розвитку та соціальної мобілізації, як методології, покладеної в основу організації і розвитку громад та місцевий розвиток зокрема. Тому, необхідним у даній ситуації є залучення молоді до роботи у соціальних об'єднаннях в рамках проєктів з перетворення соціальної інфраструктури, таких як Проєкт ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду».

Список використаних джерел

1. Місцевий розвиток за участі громади : монографія : у 2 т. – Суми : Університетська книга, 2013. – Том 1 : Теоретичні основи сталого місцевого розвитку, орієнтованого на громаду / [за заг. ред. Ю. М. Петрушенка], 2013. – 352 с.
2. Практичний посібник для організації громад [за заг. ред. Дж. Саха, Д. Полтавця]. – Київ, 2013. – 76 с.
3. Сталий розвиток суспільства : Запорізький регіональний досвід : монографія [укладачі : Лепський М. А., Дударева І. В.]; за заг. ред. М. А. Лепського. – Запоріжжя : КСК-Альянс, 2015. – 198 с.

Oleksandr Kendiukhov
the Doctor of Economics, Professor,
the Head of the Personnel Management and Marketing Department,
Zaporizhzhya National University, Ukraine

THE ROLE OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC ASSOCIATIONS IN THE DEVELOPMENT OF EDUCATION

When we discuss the development of modern education, we should proceed from the principles that reflect the main directions and goals of the progress of civilization:

- the need of increasing of the motivation of society for intellectual development;
- understanding of the fact that education and science of the future have no national boundaries;
- quality education should give an opportunity to choose a job all over the world;
- internationalization and globalization of education is an objective civilizational process;
- scientific knowledge and intelligence are the dominant values of the culture of the future.

Just as science has no national boundaries today, education will have no these boundaries in the near future and this is an objective civilizational process. Thus, the role of international non-governmental scientific and educational associations in the coordination of the development of global system of science and education will increase inevitably.

One of the examples is the formation of International scientific association GALILEI at this time. The mission of the association: promoting the global science and international cooperation in the sphere of science and education.

The goals of the association:

- popularization of science;
- promoting the internationalization of science and education;
- dissemination of scientific knowledge;
- sharing of knowledge;
- support of promising research directions, discoveries, developments.

The association will achieve its goals by implementing activities in the following areas:

- 1) ensuring communication between scientists from different countries;
- 2) holding of scientific forums, congresses, conferences, symposia, lectures, seminars, festivals, exhibitions, competitions, round tables;
- 3) establishment and publication of scientific journals;
- 4) establishment of funds that will support promising research and scientists who are engaged in them;
- 5) initiation and realization of international scientific projects;
- 6) promoting scientific exchanges and internships.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ

Маркетингові комунікації відіграють дуже важливу роль в оперативній діяльності будь-якого підприємства. Сьогодні диктує нові правила побудови інтегрованих маркетингових комунікацій та відхід від класичних маркетингових рішень, які вже не приносять очікуваного економічного ефекту. Один з основних чинників, який впливає на переорієнтацію структури маркетингових комунікацій – це відкриття ринків збуту Європейського Союзу, де просте копіювання маркетингових заходів повинно переорієнтуватися на розробку власних технологій та інноваційних рішень. Істотно впливає на трансформацію маркетингових комунікацій скорочення маркетингових бюджетів підприємства. Основними пріоритетними завданнями відділу маркетингу стає постійний пошук нових малобюджетних, високомаржинальних, ефективних інструментів. Вагоме значення при цьому приділяється якісній аналітичній інформації, яка дає чітке ранжування ефективної або неефективної маркетингової комунікації. Змінюються методи прийняття рішень о купівлі у споживачів товарів або послуг. Товари економ сегменту витісняють товари класу smart. Для споживачів набуває дуже вагомого значення чітка аргументація рекламного посилу чи високоякісний переконуючий індивідуальний продаж з роботою із запереченнями. На значну трансформацію у засобах маркетингових комунікацій вплинув перехід на 3G в Україні та здешевлення смартфонів і послуг з мережі internet.

Трансформація маркетингових комунікацій відбувається шляхом поступового переходу від офлайн до онлайн маркетингу. Більшість науковців та практиків у сфері маркетингу виділяють Digital-маркетинг, як один з прогресуючих видів комунікацій із споживачами.

Digital-маркетинг – це сукупність інструментів з просування товарів та послуг з використанням цифрових каналів комунікації. При цьому головною задачею Digital-маркетингу є забезпечення максимальної присутності інформації о продукті чи послуді на носіях цифрових технологій. Digital-маркетинг – це поняття, яке включає в себе повний комплекс онлайн-комунікацій: інтернет-комунікації, мобільні комунікації, дисплейні комунікації.

До інтернет-комунікацій можна віднести: роботу зі створення сайтів та SEO, створення контекстної реклами, копірайтинг, e-mail-маркетинг, роботу із соціальними мережами, робота з клієнтами on-line. До мобільного маркетингу ми відносимо: створення мобільних додатків та sms-маркетинг. Інструментами дисплейного маркетингу є відео контент та медійна реклама. Згідно досліджень eMarketer, витрати на медійну рекламу Facebook та Twitter у 2017 р. займають 33% від загального маркетингового бюджету. [1]

Серед переваг використання Digital-маркетингу можна назвати:

1. Чітка цільова направленість (з допомогою цифрових технологій можна звернутися не до всієї аудиторії одночасно, а до чітко визначеної групи в окремому місці, в окремий проміжок часу);

2. Широкий набір аналітичних інструментів, які дозволяють чітко та точно вимірювати ефективність комунікації і каналу розповсюдження (кількість кліків або показів онлайн реклами, кількість часу, проведеного на сайті компанії користувачем, найпопулярніші запити користувачів мережі Internet, тощо)

3. Інтерактивність в контакті із споживачем (можливість швидко відреагувати на відгук споживача, зміну вимог споживача чи зміну кон'юнктури ринку, опрацювати заперечення, залучити споживача в активну взаємодію з компанією чи продуктом компанії);

4. Можливість охопту великої за обсягом цільової аудиторії з меншими витратами часу (в 2015 р. аудиторія соціальної мережі «ВКонтакте» налічувала 70 млн. користувачів в день, аудиторія соціальної мережі Facebook вже в 2011 р. досягла 1 трильон та постійно росте і до тепер [2]);

5. Малий бюджет, порівняно з іншими маркетинговими комунікаціями (за даними дослідження, яке провела компанія Millward Brown за методикою Cross Media, онлайн-відеороліки стали найбільш рентабельним засобом охоплення аудиторії, особливо серед тих, хто рідко дивиться телевізор [3]).

Таким чином, можна зробити висновок, що зміна у економічному, політичному, культурному, інноваційному середовищі життя українців істотно впливає на побудову концепції маркетингу на вітчизняних підприємствах, зокрема на трансформацію пріоритетних та ефективних засобів маркетингової комунікації, серед яких Digital-маркетинг поступово займає одну з провідних позицій.

Список використаних джерел

1. Buying, Media. "Mobile to Account for More than Half of Digital Ad Spending in 2015". eMarketer. eMarketer. Retrieved 1 September 2015.

2. Інтернет-ресурс. Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org>

3. Исследование мирового рынка Digital-видеорекламы // Маркетинговые исследования в Украине №1 (74) январь-февраль 2016, с. 39

Овчаренко Тетяна Сергіївна

кандидат економічних наук, доцент

Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Україна

МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ФАКТОР УСПІШНОЇ КРОС-КУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Підготовку сучасного професіонала неможливо уявити без вивчення процесів крос-культурної взаємодії і проблем пов'язаних з ним. Успіх будь-якої фірми в її просуванні на зовнішній ринок забезпечується, в тому числі і професійною підготовкою у сфері вивчення простору міжнародного

співробітництва та розвитку навичок результативного крос-культурного менеджменту. Термін «міжкультурна комунікація» вперше вжив американський антрополог і культуролог Едуард Хол. У 1954 р. у спільній роботі з американським лінгвістом Джорджем Трагером він визначив міжкультурну комунікацію як предмет наукових досліджень [3]. Проведені дослідження у сфері міжкультурної комунікації переконливо доводять, що складнощі у спілкуванні представників різних культур виникають на основі національних особливостей їх комунікативної поведінки, яка визначається як поведінка, вербальне і невербальне, народу, особистості, групи осіб в процесі спілкування, регульоване нормами і традиціями спілкування даного соціуму [1]. Проблема взаєморозуміння займає важливе місце в теорії міжкультурної комунікації, метою якої є опис шляхів досягнення взаєморозуміння представників різних культур, а також факторів, що перешкоджають успішному побудові міжкультурного діалогу. Спілкуючись рідною мовою, людина інтуїтивно слідує нормам і традиціям своєї національної культури, які він засвоїв у процесі соціалізації. Дії свого співрозмовника він також оцінює з позиції власної культури, тобто сприйняття власної культури як кращої і єдино вірної. Крім того, серйозною проблемою, яка перешкоджає побудові ефективних міжкультурних комунікацій, є наявність мовного бар'єру. Навіть використання англійської як мови міжнародного спілкування не дозволяє нівелювати вплив цього бар'єру на процес комунікації, так як інтерпретація повідомлення одержувачем, як і раніше відбувається через призму його національно-культурних особливостей. У даній ситуації все більшу актуальність набувають питання формування і розвитку знань, умінь і навичок ефективної міжкультурної комунікації, що передбачає наявність у суб'єктів спілкування міжкультурної компетентності. Міжкультурна компетентність – це здатність розуміти, цінувати і поважати фактори, обумовлені культурою, що впливають на сприйняття, мислення і дії інших людей і враховувати ці фактори при побудові взаємин з представниками різних культур [2]. Саме міжкультурна компетентність дозволяє адекватно сприймати співрозмовника, оскільки передбачає вміння орієнтуватися у національних культурах партнерів по комунікації і досягти згоди щодо правил і способів комунікації, прийнятних для представників обох культур. Міжкультурна компетентність передбачає: знання культури країни партнера; знання іноземної мови; відкритість, готовність до співробітництва; толерантність; реалізацію наявних знань на загальнокультурному рівні, у професійній сфері, а також у процесі міжособистісного спілкування. На формування міжкультурної компетентності впливає низка факторів: культурна дистанція; контекст; стереотипи; досвід міжкультурної взаємодії. Таким чином, міжкультурне взаєморозуміння, що визначає успішність міжособистісної взаємодії, залежить від здатності і бажання людини, яка вступає в міжкультурне спілкування, прийняти об'єктивно існуючі відмінності між представниками різноманітних культур, пристосуватися до комунікативного поведінки партнерів. Все це є основою формування міжкультурної комунікативної компетентності, що передбачає вміння інтерпретувати та оцінювати поведінку

партнера по комунікації, виходячи з особливостей не своєї, а його культури, і усвідомлено адаптувати свою поведінку відповідно до певного культурного контексту.

Список використаних джерел

1. Бунина В.Г. Кросскультурный менеджмент и межкультурная коммуникация: учебное пособие / В.Г. Бунина. – М.: ГУУ, 2008. – 128 с.
2. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Дж. Равен ; пер. с англ. В. И. Беплопольский. – М. : Когито-Центр, 2013. – 396 с.
3. Trager G., Hall E., Culture and Communication; A Model and Analysis // Explorations and Communication. – 1994. – № 3. – С. 32-38.

Section 3. The European humanities and their contribution to the personality formation and the society of XXI century

Буряк Наталія Борисівна

*аспірант Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
асистент кафедри соціальної філософії і філософії освіти,
НПУ імені М.П. Драгоманова, Україна*

ЕРІХ ФРОММ: ВІД ІУДАЇЗМУ ДО СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВЧЕННЯ ПРО ДУШУ

Еріх Фромм по батьківській і материнській лініях був частиною родини, в якій знали традиції іудаїзму. Хоча він і відвідує неєврейську школу, але до 25 років його розвиток проходить в атмосфері єврейських консервативних традицій. Прикладами, на яких він виховувався, служили традиції предків. Сім'я зберігала дистанцію по відношенню до реформаторських тенденцій в іудаїзмі, а саме - до прагнення євреїв асимілюватися у ліберальній християнській культурі Німеччини. Особливу роль в становленні Е. Фромма грає Антон Нобель, учнем якого вважає себе Е. Фромм. Саме через А. Нобеля Е. Фромм знайомиться не тільки з ідеями неокантіанця Германа Когена і поезією Гете, а й з єврейською містикою; тимчасовим захопленням стають ідеї сіонізму. Спочатку своє майбутнє він бачить в ролі вчителя Талмуда. У 1919 році він змінює місце навчання з Франкфурта на Гейдельберг, де починає вивчати соціологію, психологію і філософію. У 1922 році він захищається під керівництвом А. Вебера з роботою про соціологічні функції єврейського закону (Das jüdische Gesetz). Поряд з Альфредом Вебером сильне враження на Е. Фромма справив учитель Талмуда Салман Барух Рабінков. У нього Е. Фромм бере щоденні приватні уроки теорії іудаїзму і єврейської філософії (Маймонід, Спіноза), історії, хасидизму, знайомиться з гуманістичною інтерпретацією священних текстів. Вплив Рабінкова приводить Е. Фромма в середині 1920-х років до поступового відходу від єврейської ортодоксії. Ця зміна орієнтирів зверне увагу Е. Фромма на секулярні джерела релігійного, що в свою чергу відкриє для нього психоаналіз. На початку 1920-х років, коли формується специфічний для Е. Фромма, але типовий для Франкфуртської школи в цілому синтез психоаналізу і соціальних поглядів, особлива увага заслуговує роль іудаїзму в оформленні цих поглядів. А. Нобель, орієнтований на Канта і Гете просвітитель і гуманіст, спирався на ідеї пізньої роботи Когена «Релігія розуму і витоки іудаїзму». Ці ідеї засвоює і Е. Фромм. Як зазначає Р. Функ, соціальна психологія Е. Фромма може бути зрозуміла лише на основі інтерпретованої традиції консервативного іудаїзму[1]. Консерватизм був направлений в першу чергу проти ліберальних прагнень реформувати іудаїзм. Що ж стосується життєвої практики то вона, в дусі тенденцій початку століття, хоча і розуміється - як культурна, політична, етична,

релігійна, економічна діяльність – тиск ідей марксизму все частіше спокушає трактувати економічну складову як головну.

З перемогою буржуазно-капіталістичної культури вирішальним чином змінюється і «історичне тіло» єврейської культури. Просвітницький гуманізм Рабінкова простежується у Е. Фромма і в більш пізніх побудовах. Крім того, з огляду на особливості розуміння гріха що характерний, зокрема, для хасидизму, спокута можлива для людини виключно завдяки силі, властивій їй самій як автономній істоті [2]. Гуманізм цієї позиції полягає в тому, що життя сприймається як вартє того, щоб його прожити, кожен заслуговує на те, щоб займати призначене йому провидінням місце в життєвому процесі. Гуманістичний аспект цінності індивідуального життя готує для сприйняття психоаналізу. Мотив особистої відповідальності зближує з багатьма іншими течіями і філософськими школами.

Список використаних джерел

1. Михайлов И.А. Становление Франкфуртской школы социальных исследований. Ч. 1: 1914-1939 гг. / И.А. Михайлов. – М.: ИФ РАН, 2008. – 207 с.
2. Фромм Э. Гуманистический психоанализ / сост. и общая редакция В. М. Лейбина. – СПб.: 2002. – 544 с. – (Хрестоматия по психологии)

Anna G. Guseva

Associate Professor in Philology, V.N. Karazin Kharkiv National University, Ukraine

SOCIO-PSYCHOLOGICAL IMPLICATIONS OF GELOTOPHOBIA IN THE CHILDREN'S ENVIRONMENT

This issue deals with basic questions but also applied aspects of different dispositions towards ridicule and being laughed at with children. Many youngsters have encountered situations in which it was unclear to them whether people laugh *with* them or *at* them. There is a wide variety of reasons why kids might get laughed at in their environment, starting from their physical appearance to their personality or their behavioral patterns. Of course, there is a good-natured variant of laughing at others or teasing others (e.g., playing harmless pranks). This playful variant of laughing at is commonly enjoyed by adult people and elicits positive emotions among those who encounter such situations [6]. However, there are also things like mockery and ridicule, leading to harmful expressions of humor, which might be interpreted as bullying. The latter is specifically common for the children's discourse. Given that this relates to many different domains within pedagogy, pediatry and ontolinguistics, it seems rather surprising that there is not much empirical research on how children deal with ridicule and being laughed at and that the knowledge about causes and consequences in the 'younger' context is still rather limited. The present article presents some ideas concerning the core concept in this problem, namely, gelotophobia (i.e., the fear of being laughed at; from γέλως (*gelos*) = Greek for laughter), and expands the research to that of the 'children' domain.

While most children do not like being laughed at except, perhaps, for gelotophiles, there is a numerous group of kids that exceedingly fear being laughed at. Without obvious reasons, they relate laughter they hear e.g., in a classroom to themselves and feel unease when confronted with laughter. Furthermore, they have the impression that they cannot keep up with others in classroom or playground situations where humor is involved. It seems obvious that this hyper-vigilant behavior leads to some peculiarities in their behavior that, in turn, might make them the butt of jokes. Titze [7] observed among some of his patients a specific stiff posture and a "wooden appearance" when being confronted with laughter. He coined the term "Pinocchio-syndrome" to describe this specific behavior pattern that is supposed to resemble those of a marionette (see also [1]). Overall, gelotophobes seem to misinterpret laughter-related information as aversive and negative disregarding the positive aspects of it.

Although at face value the emotions relating to gelotophobia would be predominantly fear. However, there is a distinct interplay with three dominant emotions [2]. The three emotions are low levels of joy and high levels of fear and shame. More importantly where shame in a typical week exceeds joy, gelotophobia is more likely to develop [2]. Gelotophobes say that they are bad at regulating their emotions and they more easily pick up the negative moods of other people. They also control their emotions and do not express their feelings easily to others [3]. Gelotophobes do not have the ability to understand the difference between playful forms of humorous interactions such as teasing and the more mean types such as ridicule[4] This means that even if someone is trying to be friendly and playful a gelotophobe will feel apprehensive and mistake the interaction for ridicule. It can also mean that people may feel they are being bullied when in fact it is not so [5].

Gelotophobia correlates highly with introversion and neuroticism. The dimensional assessment of personality pathology showed that those with a fear of being laughed at tend to be socially avoidant, have identity problems and are submissive. Social withdrawal and suspiciousness most predicted gelotophobia.

Gelotophobe children consistently underestimate their own potential and achievements in a school and peer environment. Gelotophobic children tend to see themselves as less virtuous and to underestimate their social performance. Gelotophobes have a different approach to laughter-related activities, such as role-plays, quizzes, word-play related activities etc. Laughter does not lift their mood or make them more cheerful. On the contrary, it can provide a rather demotivational effect. They personally characterise their own humour as being inept, yet again tests show that they are no different to other people at making witty remarks and humour [6].

The way children deal with laughter and being laughed at might be a variable that allows predictions about both, the agents and targets of bullying. The issue is whether in some cases kids who misattribute humor and laughter by their mates in academic environment as laughing at them might raise "false alarms" when misperceiving these humorous productions as bullying. Interventions in these cases must be different from settings where children use humor in a mean-spirited way to put others down and to bully them. In any case, further studies on the causes of

gelotophobia and the other dimensions as well as practical implications might be a good focus for further research.

References

1. Bergson H. Laughter: An essay on the meaning of the comic. – New York, NY: Mac-Millan, 1924. – p. 112-127.
2. Papousek I., Ruch W., Freudenthaler H. H., Kogler E., Lang B., Schuler G. Gelotophobia, emotion-related skills and responses to the affective states of others. Personality and Individual Differences. – № 47. – 2009. – p. 58-63.
4. Platt T. Emotional responses to ridicule and teasing: Should gelotophobes react differently? Humor: International Journal of Humor Research. – № 21. – 2008. – p. 105-128.
5. Platt T., Ruch W. The emotions of gelotophobes: Shameful, fearful and joyless? Humor: International Journal of Humor Research. – 22. – 2009. – p. 91-110.
6. Proyer R. T., Ruch W. How virtuous are gelotophobes? Self- and Peer-reported character strengths among those who fear being laughed at. Humor: International Journal of Humor Research. – № 22. – 2009. – p. 145-163.
7. Proyer R.T., Ruch W. Dispositions towards ridicule and being laughed at: Current research on gelotophobia, gelotophilia, and katagelasticism (Editorial to Special Issue). Psychological Test and Assessment Modeling. – 52(1). – 2010. – p. 49-59. 2.
8. Titze M. Gelotophobia: The fear of being laughed at. Humor: International Journal of Humor Research. – 22. – 2009. – p. 27-48.

Дмитренко Наталія Вячеславівна

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та перекладу
Київського національного університету культури та мистецтв, Україна*

АВТОР – ТЕКСТ – ЧИТАЧ.

РЕЦИПІЄНТ ЯК АКТИВНИЙ ЧИННИК ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЦЕСУ

Дослідження сучасних психолінгвістів, котрі велику увагу приділяють мисленнєвій та мовленнєвій діяльності людини, актуалізують проблеми, пов'язані з текстом, його виникненням, характеристикою внутрішніх зв'язків та образом автора. Враховуючи те, що мисленнєво-мовленнєва діяльність людини має асоціативний характер, в якості найважливішої комунікативної якості слова визнається асоціативність. Творчо активним, без сумніву, виявляється саме автор, але його активність перетворюється в застиглу, написану раз і назавжди структуру, яка задаватиме напрям кожному прочитанню твору. Вихідною точкою для творця тексту є цілісна картина, **образ**, що виникає миттєво, це «твір напередодні тексту».

Категорія «образ автора» в сучасному літературознавстві розуміється як різносутнісний феномен, як конструктивний принцип мовного акту – тексту, і як реальний об'єкт, реальний мовний матеріал, котрий характеризується

композиційно-естетичним принципом організації словесної форми. В центрі будь-якого висловлювання, будь-якого тексту перебуває авторська свідомість, яка визначає і смисл, і словесну форму мовного акту в їх орієнтації на певне сприйняття [4].

Після того, як текст написаний, а образ організований, його буття реалізується читачем, реципієнтом. Існуюче співвідношення «автор» (творець тексту) – «текст» (матеріальне втілення якоїсь мисленнєвої та мовленнєвої діяльності) – «читач» (інтерпретатор) засвідчує певне домінування тексту, як одночасної діяльності як автора, так і читача-інтерпретатора. На наш погляд, автор, як суб'єкт художнього твору посідає особливе місце в процесі творення тексту, оскільки не лише формує власне текст, але й спрямовує реципієнта у сприйнятті твору, формує інтерпретаційну модель. Реципієнт твору декодує закладену автором інформацію крізь призму своєї мовно-концептуальної картини світу та різноманітних індивідуальних чинників.

Інтерпретація завжди складна та багатогранна та включає, щонайменше два принципи: 1) спробу знайти значення, яке автор вкладав у момент створення даного літературного твору: а) в якості тексту, призначеного самому собі (діалог з самим собою, очищення, автокатарсис); б) в якості тексту для інших; 2) прагнення читача знайти значення літературного твору: а) «для себе»; б) для передачі іншим реципієнтам (літературна критика, наука і т. д.).

У мистецькому відтворенні та пізнанні дійсності художній образ є своєрідною формою мислення та головною структурною одиницею пізнання художнього твору. Він існує у діалектичній єдності трьох станів: ідеального – у свідомості автора, матеріального – у створенні автором художнього предмета і знову ідеального – у свідомості слухачів, читачів, глядачів. Реципієнт, опановуючи авторську ідею, авторський задум мимоволі в більшій чи меншій мірі надає твору особистісного відтінку. Зрештою, сам механізм сприйняття – індивідуальний, його підґрунтям є, насамперед, емоції, а вже потім інтелектуальні процеси. Особливість художньої емоції – у співпереживанні створеному автором художньому образу, у створенні особливого індивідуального образного світу, у якому неодмінно будуть превалювати або слухові, або кольорові, або зорові образи, витворюючи синкретичне сприйняття образної структури та твору загалом.

Література

1. Выготский Л. С. Психология искусства / Лев Семенович Выготский – М.: Искусство, 1986. – 573 с.

2. Ізер В. Процес читання: феноменологія наближення : [антологія] / Вольфганг Ізер ; [перекл. з нім. Марії Зубрицької] // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. [за ред. Марії Зубрицької]. – [2 вид., доповнене]. – Львів : Літопис, 2001. – С. 349 – 367.

3. Література. Теорія. Методологія. / [пер. з польськ. С. Яковенка; Упорядкув. і наук. ред. Д. Уліцької]. – [2 -ге вид.], – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 543 с.

4. Марьина Л. П. Виртуальный модус культуры: текст как специальная форма выражения авторского сознания : [Электронный ресурс] / Л. П. Марьина // Виртуальное пространство культуры: материалы научной конференции 11-13 апреля 2000 г. – Режим доступа : http://anthropology.ru/ru/texts/maryina/virtual_39.html

5. Рисак О. “Найперше – музика у Слові”: Проблеми синтезу мистецтв в українській літературі кінця XIX – початку XX ст. / Рисак О. – Луцьк : Вежа, 1999. – 402 с.

Дубинина Вера Александровна

*канд. филос. наук, доцент кафедры философии,
социально-политических и правовых наук*

Донбасского государственного педагогического университета, Украина

РОЛЬ ГОСУДАРСТВА И ОБЩЕСТВА В РАЗВИТИИ ОБРАЗОВАНИЯ

Глобализация научного пространства и рост динамики научного производства являются действительными вызовами для современной украинской науки, которые должны определять постановку конкретных исследовательских задач и поиск их решений. Сегодня мы сталкиваемся с критикой существующего национального учебного плана.

Значительный вклад в исследования феномена образования внесли работы таких украинских ученых, как: В. Андрущенко, В.Беха, В.Вашкевича, В.Викторова, В.Воронковой, Л.Горбуновой, С.Клепко, В.Кременя, В. Кушерца, С.Терещега.

Задача государства – не определять т.н. «культурную политику», а обеспечивать свободу творческого выражения и создавать для этого соответствующие условия. Государство – также часть культуры и образования любого народа, притом, немаловажная, и как раз именно та ее часть, которая должна определить, как свои собственные границы, так и границы проявления культурной свободы. Образование должно, в конце концов, найти собственное оправдание с точки зрения повышения уровня человеческого понимания. [2]

Современная эпоха показывает, что развитие образования и его концептуализация не прекратилось, оно продолжает изменяться и трансформироваться, отвечая на вызовы, стоящие перед обществом, что порождает новые тенденции в способах его концептуализации. Опыт показывает, что мы не можем остановиться на прежних образовательных моделях, сколь бы привлекательными они ни казались. Современные тенденции развития общества настоятельно требуют образовательных реформ, причем, не только в области организационных форм, но и в теоретическом осмыслении и трансформации самого концепта образования.

Таким образом, социокультурный контекст обуславливает процесс кардинальных изменений в образовании, и, соответственно, пересмотра

основных принципов образовательной системы. Они, как конечные ориентиры образовательной деятельности с неизбежностью должны совпадать со стратегическими ориентирами общества, поскольку сфера образования, выполняя роль трансляции социокультурного опыта человечества и обеспечения. Таким образом, возможность вхождения новых поколений в активную социальную жизнь, имеет своей непосредственной функцией воспроизведения общественного организма, а именно его базовых ценностей, духовных ориентиров и стратегических интересов.

Не в меньшей степени на образовательные процессы влияет и глобализация, как объективно обусловленный процесс роста общей взаимозависимости стран в условиях расширения горизонтов современного мира. Вместе с тем глобализация не означает унификацию, гомогенизацию культурно-образовательных процессов. Понимание глобализации как многообразия, а не как гомогенности является важным методологическим ключом к толкованию интеграционных процессов в современной образовательной системе, в том числе Болонского процесса, который имеет практически двадцатилетнюю историю и понимается как процесс распознавания одной образовательной системы другой в европейском пространстве. [1, с. 4–8].

Образование является необходимым условием для того, чтобы дать возможность цивилизации продвигаться вперед. Таким образом, образование играет решающую роль в деле развития личности в течение всей ее жизни, а также служит развитию всего общества. В истории человеческого общества глобальные цели воспитания и образования изменялись и изменяются в соответствии с региональными условиями, философскими концепциями, психолого-педагогическими теориями, требованиями общества к образованию.

Литература

1. Жулинский М. Национальные культуры и проблемы глобализации / М. Жулинский // Розбудова держави. – 2002. – № 7–12. – С. 3–14.
2. Gardner H. Intelligence Refrained. Multiple Intelligences for the 21st Century. N.Y.: Basic Books, 1999. P.178

Дьяковська Галина Олександрівна

к.філос.наук, доцент

Донбаського державного педагогічного університету, Україна

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Сучасне суспільство базується на інтелектуальних ресурсах, що призводить до динаміки освітнього простору. ХХІ століття визначає освіту в якості стратегічного ресурсу суспільного розвитку, який відбивається на індивідуальній свідомості. Світ ніколи не є закритим, він завжди відкритий до нових інтерпретацій, нових механізмів спілкування і взаємодії.

Освіта тісно взаємодіє із суспільними вимогами, вона залежить від них і чітко підпорядковується останнім. Технократичне мислення стало домінуючим в організації всієї системи освіти і виховання. Парадигма сучасної освітньої практики глобалізаційних процесів визначає суспільну необхідність у формуванні нового інтелекту, якого вимагає нова реальність, що зосереджена на раціональних уміннях та оволодінні комп'ютерними технологіями. Глобалізація – це об'єктивний системний процес, що здійснює вплив на всі сфери життя суспільства і на освіту зокрема.

Філософський дискурс відмічає перспективи освітньої сфери з урахуванням соціокультурних та глобалізаційних трансформацій. Сучасна ситуація у сфері освіти в Україні також характеризується новими зрушеннями, зокрема гуманізацією навчально-виховного процесу, неперервністю освіти, комп'ютеризацією та впровадженням інформаційних технологій у навчально-виховний процес. Система освіти в Україні націлена на інтеграцію до міжнародного освітнього простору, результатом чого є співпраця із зарубіжними партнерами в освітній сфері, уніфікація вищої освіти на основі Болонської декларації тощо.

Відповідаючи на виклики сьогодення, сучасна освіта орієнтується на особистість, яка має стати активним учасником освітнього процесу. Мета такого процесу – не надавати «готові знання», а формувати вміння і прагнення навчатися, вміти гнучко орієнтуватися і відповідати вимогам глобалізованого суспільства, яке потребує творчої особистості, яка вміє приймати нестандартні рішення, відчуває необхідну міру поєднання традиції та новації.

У світлі цього, в ході формування і розбудови української держави, сучасна освітня парадигма є гуманістично спрямованою, а підвалинами самого освітнього процесу стала система освітніх цінностей на основі філософсько-аксіологічної рефлексії. Новій реальності повинні відповідати нові форма і зміст освіти, яка, будучи важливим суспільним інститутом, має забезпечити такий інтелектуальний простір, який би повністю відповідав сучасним потребам і викликам майбутнього. Філософське осмислення освітнього процесу дозволяє перейти до парадигми особистісно орієнтованого навчання, що формує особистість, яка здатна до саморефлексії і саморозвитку, вміє вільно орієнтуватися на ринку праці. Така модель освіти формується на основі національних і світових культурно-історичних традицій.

Література

1. Наука и образование: современные трансформации: Монография / Ин-т философии им. Г.С. Сковороды НАН Украины. – К.: Изд. ПАРАПАН, 2008. – 328 с.
2. Флорида Р. Креативный класс: люди, которые меняют будущее. – М.: «Классика XXI», 2007, – 421с.

ПРОЕКТ УКРАЇНСЬКОЇ «ПОЛІТИЧНОЇ НАЦІЇ»

Проект української «політичної нації», який був започаткований на Майдані-2, припускає можливість всіх російськомовних українців та взагалі всіх громадян України, які поділяють принципи її суверенітету, державної незалежності та готові захищати ці принципи зі зброєю в руках, бути повноправними членами такої нації. Зазначена ситуація створює наступний парадокс: російська мова не може бути позиційованою в офіційній іпостасі, але її вільне використання в публічній площині не викликає негативних суспільних емоцій ксенофобського характеру.

Отже, припускаємо можливість розвитку кількох сценаріїв міжмовних відносин в Україні:

1. Українсько-російська диглосія. Зазначений сценарій фактично залишає «все на своїх місцях», не педалюючи питання про офіційний статус російської мови у будь-якому вигляді. Така стратегія передбачає всебічний розвиток української мови як *єдиної державної мови*, в той час, як російська мова переводиться на рівень суто побутового користування. Цей сценарій передбачає постійне збільшення питомої ваги української в публічному просторі України, що потребуватиме великих коштів, яких зараз бракує.

Єдине, чим ця політика відрізнятиметься від попередньої стратегії українізації, так це – відмова від суто етнічної моделі української нації та прийняття на конституційному рівні моделі «політичної» або «громадянської» нації. Переваги такої відмови полягають у тому, що вони знімають опозицію «національна більшість/національна меншина», що дозволить практично *зняти* проблему віднесення росіян в Україні до національної меншини та російську мову – до мови національної меншини.

За таких умов «російська мова» *деполітизується* та її питання перестає бути питанням політичної боротьби. Використання є абсолютно вільним у побуті чи в сфері культури. Небезпека цього сценарію полягає в тому, що відсутність регламентації використання російської мови у публічній сфері буде виступати мотиватором для відновлення політичних рухів, в яких питання російської мови буде штучно відновлене, як політична вимога.

2. Українсько-російський «мультикультуралізм». Переваги моделі американського мультикультуралізму полягають у тому, що в його рамках вдається задовільнити культурні потреби носіїв різних мов та задовільнити можливість набуття ідентичності за допомогою тієї чи іншої мови без перетворення суб'єктів цих ідентичностей у політичних суб'єктів. У Сполучених Штатах, члени спільноти на ім'я «американська нація» мають подвійну ідентичність – як носії культури того чи іншого етносу та як громадяни США. На відміну від французької моделі панування фактичної одномовності,

американська модель надає великі можливості для культурного розвитку різних мовно-етнічних спільнот та для *публічної репрезентації* цих досягнень. Така політика передбачає весь спектр культурного буття тієї чи іншої мови, але з заборонаю набуття статусу державної чи офіційної.

3. Українсько-англійська диглосія. Зазначена модель мовної політики є ознакою мовних політик країн, які були колоніями та намагаються вийти з-під диктату країни-метрополії. «Англійська мова» як ознака «західної цивілізації» виступає в цьому випадку як антитеза російській мові, яка позиціонується як мова «совка» та мова євразійської цивілізації.

Типовим прикладом поступової «дерусифікації» шляхом заміни російської мови мовою англійською є Грузія. Англійська мова виступає в цій мовній політиці не просто інструментом та символом входження країни у західне співтовариство, але й інструментом витіснення російської мови, як мови колишньої метрополії. Таким чином, англійська мова як мова західної спільноти стає альтернативною мовою та ефективною технологією «деколонізації», інструментом боротьби з залишками «совка».

Качмар Олександра Василівна

*к.п.н., доцент Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника, Україна*

МИСТЕЦТВО ВИХОВАННЯ ЧЕСНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКА

Актуальність проблеми виховання таких моральних якостей у дитини як чесність і порядність, зумовлена необхідністю розкриття ролі близьких їй дорослих, бо саме вони формують у дітей дійову відкритість до світу людей як потребу особистості, прищеплюють соціальні навички поведінки, розвивають інтерес до людей, виховують у дітей співпереживання, співрадість, співчуття, бажання бути добрими, діяти за принципами гуманізму, справедливості, моральності.

Якими б методами виховання ви не користувалися, як би ви не урізноманітнювали їх, у мистецтві виховання існують певні правила, золоті правила, які батьки повинні знати і дотримуватись. Саме батьками закладаються основи характеру дитини, формуються особливості його взаємин з оточуючими людьми. Головне правило для батьків - завжди залишатись прикладом чесності для своєї дитини, намагатись бути в очах дитини зразком добродітності і порядності. Педагогічно доцільними способами формування моральних рис є: регулярне спілкування з дитиною на теми значимості правди і чесності, етичні бесіди, виявлення повної довіри до своєї дитини, розповіді цікавих і повчальних історій, читання казок, художньої літератури, створення ситуацій, які потребують реального прояву моральних рис, сприятимуть закладенню в дитині позитивної моделі моральної поведінки.

Навчати можна лише практичним прикладом. Хочеш навчити любові – люби, довіри – довіряй, праці – працюйте разом. Виховання – це постійне самовдосконалення. Народжуючи дитину, батьки запрошують її в цей світ, який має свої правила і закони. Батьки немовби запрошують маленького мандрівника, якого вони повинні навчити грати так, аби він отримував радість від перебігу гри. Згодиться, це велике щастя – грати з професіоналами чесну гру.

Моральні якості повинні виховувати не тільки слова (повчання), а й атмосфера в сім'ї через наслідування дорослих. Батьки повинні пам'ятати народну мудрість: діти – дзеркало батьків. Тому зобов'язані критично глянути на себе: чому навчає дитину їхній приклад. Найцінніша, на думку В. Сухомлинського, риса гарних батьків, яка передається дітям без жодних зусиль, – це душевна доброта матері і батька, їхні бажання і вміння робити людям добро: «У гарних сім'ях добро і злагода, взаємна повага, любов і поступливість батьків є головною силою виховного впливу...»

Отже, дорослі (батьки, вихователі) мають у своїй професійній діяльності та побуті керуватися моральними нормами, які вони декларують дітям. Дитина довіряє дорослому, якщо бачить перед собою конкретні приклади. Норму, яку він проголошує, сам її не дотримуючись, ніколи не вплине на реальну поведінку дитини, вона зрозуміє, що моральні норми можна порушувати.

Безпідставно сподіватися, що дитина може бути абсолютно правдивою чи навпаки. Неправда у дітей є ситуативним явищем. Досвідченим вихователям добре відомі факти несвідомої неправди, коли дитина не розуміє, що каже (це може бути наслідком помилок пам'яті, неточних образів уяви, недостатнього словникового запасу, мовленнєвого розвитку, тощо). Свідому неправду спричинює, як правило, страх перед покаранням, бажання покращити стосунки з дорослими або товаришами, зайняти вигіднішу позицію, статус. Дитина, якій батьки і вихователі зацікавлено пояснюватимуть сутність різних аспектів гідної поведінки і в стосунках з нею самі будуть такими, завжди намагатиметься бути чесною.

Чесна дитина не просто говорить правду, а діє під впливом внутрішньої потреби чинити так, а не інакше. Щоб виховати цю моральну якість, необхідно допомогти їй усвідомити різницю в наслідках від чесних і нечесних вчинків, підтримувати її поведінку відповідно до моральних вимог чесності, щоб це стало нормою її життя.

Список використаних джерел

1. Курочкіна І.В. Сучасний етикет і виховання культури поведінки у дошкільників // І.В Курочкіна. – М.: Владос, 2003. – 224с.
2. Марков В. Моральне виховання у вітчизняній педагогіці / В. Марков // Дошкільне виховання. 2006. - №12. – С.104-110.
3. Журавчик У. Виховання дітей або Мистецтво бути щасливими / У. Журавчик, Газета «Коловорот». – 2010. – № 5.

DIMENSIONS OF SEMIOSIS IN (POST)COLONIAL LITERARY TRANSLATION

A fundamental question about the nature of translation as a historical phenomenon specifically requires an interdisciplinary crossover approach and a three-dimensional, stereoscopic view of semiosis in literary translation (LT).

The sociopolitical dimension of semiosis in LT explores the problem of representation of social and political contexts in translation and its relationship to strategies and technologies of power in the use of verbal signs. It also specifies ethical functions of translation in particular historical settings, its social and political roles relevant to and/or determined by governmental policies. The main task, thus, is to develop analytical and theoretical frameworks which can explain meaning-making in translation in the context of personal attitudes, social relations, political allegiances of the translators and direct or indirect (self-)censorship, the instances of which might be either explained/justified by the translator or editor, or left without any traceable comment (when the translator is not aware of the fact of (self-)censorship or does not acknowledge it).

With regard to the (post)national cultural dimension of semiosis in LT, the cultural studies paradigm adds an important facet to the analytical gamut pointing to the weight the translated texts find not only in the political debate and/or propagandistic discourse, but also in the professional and public domains, in the million-strong readership and the people's popular pastime. An area studies and country-specific direction implies a need to learn the cases of semiotic implications of LT in contemporary high, popular, and common cultural domains, particularly in view of the fact that common cultures are often considered post-national. The cultural translation paradigm with its focus on cultural processes rather than products will be conducive to a comparative study of Ukrainian national narratives and discourses versus non-Ukrainian national narratives and discourses, whether overt or concealed, which can be found in the translated texts.

The performative dimension of semiosis in LT has to be viewed in light of communicative and functionalist theories. This adds a new perspective to the study which is to radically reshape conventional understanding of the nature of translation and of what the historiography of translation is about. Formulated by Homi Bhabha in *The Location of Culture*, the post-modern view of translation as "the performative nature of cultural communication" (1994: 228) assumes that translation *is* action, or the generation of meaning by specific participants in specific communicative situations, and presupposes performativity both on the textual level (meaning as generated by the translator's implicatures rather than by an abstract system of linguistic relations) and on the metatextual level (translation as criticism, or competition, or an experiment, or any other ethical gesture of the translator). The performative dimension,

thus, implies specific communicative situations in which translations are being carried out and their particular national contexts.

The interdisciplinary research into sociopolitical, national, cultural, and performative dimensions of LT will result in the elaboration of a new functional translation theory, which endeavors to explain how the source texts become integrated into the target language, the national literary and cultural polysystem, and social structures being manipulated and inculturated in the processes of translatorial action and, in the case of minor and (post)colonial literatures, oftentimes functioning as a powerful instrument aimed at the protection of the minority/colonized language from acculturation and degradation. Translation activities should be viewed as inseparable from original writing practices and policies and in totalitarian societies – as a device for strengthening the minority language's authority and broadening its recognition and daily usage by reading audiences. This is to radically reshape conventional understanding of the nature and functions of LT.

References

1. Bhabha, Homi K. 1994. *The Location of Culture* (Routledge Classics), reprint, revised. New York: Psychology Press.

Парнета Оксана Йосипівна

к. іст. наук, викладач коледжу економіки, права та інформаційних технологій Тернопільського національного економічного університету

СУВЕРЕНІЗАЦІЯ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ

11 листопада 1918 р. на політичній карті Європи, після більш як 120-літнього перебування під владою Російської, Німецької та Австро-Угорської монархій, з'явилася незалежна Польська держава, яку визнали Франція, Велика Британія, Італія, США. Протягом 1918–1923 рр. було здійснено ряд заходів щодо розбудови її інституцій, визначення кордонів та міжнародного визнання.

Мета пропонованого дослідження полягає у всебічному аналізі процесу суверенізації II Речі Посполитої, виокремленні історичного досвіду, що може стати корисним для України в складних умовах сьогодення.

Питанням унезалежнення II Речі Посполитої присвячували свої праці як українські, так і зарубіжні науковці [1–5], однак їх висвітлення все ще не втратило своєї наукової актуальності, а їх вивчення стає нагальним завданням сучасної історичної науки.

Процес суверенізації II Речі Посполитої очолив найавторитетніший польський лідер Ю.Пілуєвський. У процесі інституалізації національної польської державності важливе місце займають Перший загальнопольський уряд на чолі з Є. Морачевським, уряд І. Падеревського, Законодавчий сейм, який 17 березня 1921 р. ухвалив Конституцію Польської Республіки, що було важливим кроком на шляху до демократизації польського суспільства і світового визнання держави.

Важливу роль у легітимізації незалежнення та міжнародного визнання Польської держави відіграла Паризька мирна конференція. Участь Польщі у її роботі була найяскравішим актом міжнародного визнання.

Територія незалежної Польської республіки формувалася упродовж листопада 1918 – березня 1923 рр. шляхом дипломатичних зусиль та військових дій. На Паризькій мирній конференції польська делегація домагалася встановлення кордонів часів шляхетської Речі Посполитої. Проте, центральні держави розглядали дане питання через призму власних інтересів на міжнародній арені. Польща, щоб розв'язати територіальні проблеми, взяла участь майже у 60 збройних конфліктах. Визначення кордонів Речі Посполитої фактично закінчило процес її повернення на політичну карту світу як самостійної суверенної країни, дієвого суб'єкта міжнародних відносин. Проте силове встановлення кордонів більшої частини Польщі призвело до постійної напруги, що істотно впливало на зовнішньополітичні пріоритети.

Зовнішня політика Польщі визначалася, здебільшого, відповідно до дипломатичних комбінацій великих держав, спрямованих на зміцнення власних та послаблення позицій суперників, що потребувало від Польської держави, її політиків постійного лавірування, враховуючи зовнішньополітичні дії на сході її заході.

Таким чином, протягом 1918-1923 рр. Польщі вдалося відновити власне місце у системі міжнародних відносин Центральної і Південно-Східної Європи.

Список використаної літератури

1. Алексієвець Л.М. Новітня історія Польщі (1919–1939) / Л.М. Алексієвець . – Київ – Тернопіль: Астон, 2002. – 320с
2. Алексієвець Л.М. Польща: утвердження незалежної держави 1918–1926./ Л.М. Алексієвець. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. – 448с.;
3. Алексієвець Л.М., Парнета О.Й. Польща: міжнародні відносини у добу відродження 1918 – 1923 / Л.М.Алексієвець, О.Й. Парнета. – Тернопіль: Астон, 2012. – 192 с.
4. Дейвіс Н. Боже ігрище. Історія Польщі / Норман Дейвіс; Пер. з англ. П. Тарашук. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2008. – 1080 с.: іл.
5. Зашкільняк Л.О., Крикун М.Г. Історія Польщі: від найдавніших часів до наших днів. / Л.О. Зашкільняк, М.Г. Крикун. – Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2002. – 752с.

АНТРОПОЦЕНТРИЗМ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вже наприкінці ХХ сторіччя відбулася зміна парадигми наукових досліджень, в ХХІ сторіччі на першому плані постали проблеми антропоцентризму, що ставить в центр досліджень людину, особистість.

Поняття особистості є центральним для багатьох галузей знань, в особистості перетинаються інтереси всіх наук про людину. Такий надзвичайний інтерес до особистості говорить, з одного боку, про складність цього поняття, а з іншого – про його важливість у системі гуманітарного знання. На думку більшості сучасних учених особистість формується під впливом соціуму. Саме якості, що набуваються в процесі взаємодії з соціумом, і роблять людину особистістю.

Мовна особистість – це представник певного соціуму, її виражено в мові та через мовлення; її можна вважати поглибленням, розвитком і насиченням додатковим смислом поняття особистості загалом. Розглядаючи мовну особистість, ми мимоволі поринаємо в історію мови, вивчаємо питання розвитку особистості в мовному плані та її емоційні аспекти, тобто духовність у широкому розумінні; вирішуємо питання міжособистісного спілкування [2: 3].

Залучення невербальних складових до кола лінгвокомунікативних досліджень дозволило мовознавцям розширити поняття мовної особистості і ввести термін «дискурсивна особистість».

Дискурс (з французької *discours* – мовлення) – це зв'язний текст у сукупності з екстралінгвістичними, соціокультурними, прагматичними, психологічними та іншими факторами; це – текст, узятий в аспекті подій; мовлення, яке розглядається як явище, дія, як компонент, який бере участь у взаємодії людей та механізмах їх свідомості. Дискурс – це мовлення, поринуте у життя [3: 137-138].

Дискурсивна особистість діє в континуальному комунікативному просторі і здатна поряд із мовним кодом використовувати й трактувати інші семіотичні коди залежно від типу дискурсивних відносин, у яких вона задіяна в певні моменти спілкування. Невербальні комунікативні компоненти, які використовує дискурсивна особистість, відрізняються ступенем структурної складності, точності та глибини відображення дійсності, цілеспрямованістю та пов'язані з вербальними компонентами за певними принципами взаємодії вербальних і невербальних компонентів комунікації. Поняття дискурсивної особистості відображає індивідуальну здатність мовця гнучко реагувати на дискурсивне оточення, зважати на всі компоненти не тільки мовного, але й немовного характеру, з яких складається комунікативний процес і які впливають на його перебіг, тобто дискурсивна особистість здатна до переходу від одного типу дискурсивних відносин до іншого [4: 127,1: 174].

У лінгвістичних працях звертається увага на формування особистості у процесі оволодіння мовою, використання мови в усіх сферах діяльності людини. Мовна особистість відображає мовну картину суспільства в цілому, вона є і своєрідною національною особистістю.

Список використаних джерел

1. Гужва О. Ідеальна мовна особистість чоловіка (на матеріалі романів Дж. Остін) / Ольга Гужва// Наукові записки. – Вип. 138. – Кіровоград, 2015. – С.173-176.
2. Караулов Ю.Н. Русская языковая личность и задачи её изучения / Ю.Н. Караулов // Язык и личность. – М., 1989. – С. 3-8.
4. Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В.Н. Ярцева. – М.: Сов. энциклопедия, 1990. – 685 с.
5. Солощук Л. В. Вербальні і невербальні компоненти комунікації в англomовному дискурсі / Людмила Василівна Солощук. – Харків: Константа, 2006. – 300 с.

Skryl Oksana Ivanivna

PhD., Associate Prof. of V.N. Karazin Kharkiv National University, Ukraine

FOOL AS A LINGUO-CULTURAL PERSONALITY

Nowadays language is investigated in a close connection with its informant, i. e. a human being. This work considers the analysis of communicative features of the English lingual personality of a fool found in the lingual culture of England in the 16th century, based on the plays by W. Shakespeare.

The subject is chosen due to the tendency in modern linguistics to investigate lingual dynamics as a social phenomenon. In particular, such linguo-cultural type as a fool is regarded in light of the anthropocentrism theory.

The task of the work is to understand the concept a “linguo-cultural type” of the fool in the 16th and to analyze its influence on the formation of a personality of a joker taking into account the discourse peculiarities.

The method of linguo-stylistic consideration (for the systematization and classification of lexical units, for the interpretation of their structural, semantic, stylistic and functional peculiarities) is applied. Thus, having analyzed the personality of the Shakespearean fool of the 16th century as a linguo-cultural type, we can achieve understanding of moral, social and other distinctive features of that epoch and its society and trace the way it influenced a modern joker.

Since ancient times every monarch found it necessary to keep a fool at court – for amusement and fun. English kings were not an exception. The investigation has shown that the only person at court who had a privilege to tell the truth was the fool. His jokes had no punishment, as he was on state service and had diplomatic immunity in some way.

The most favourite amusement of fools was to treat their master as if they were their friends, even with some kind of indignity. A fool was not just a comic, but a clown-philosopher, a man of wisdom in the century of global madness. Fools told the truth in a humorous way using various expressive means and in such a way showing their talent of a speaker. Thus, W. Shakespeare has sent to the world his glorious fools who became the prototypes of modern charismatic and respectful jokers (Touchstone, Feste, Launce, etc). In the following example:

Touchstone: O sir, we quarrel in print; by the book, as you have books for good manners: I will name you the degrees. The first, the "retort courteous;" the second, the "quip modest;" the third, the "reply churlish;" the fourth, the "reproof valiant;" the fifth, the "countercheck quarrelsome;" the sixth, the "lie with circumstance;" the seventh, the "lie direct." All these you may avoid but the lie direct; and you may avoid that too, with an "if." I knew when seven justices could not take up a quarrel; but when the parties were met themselves, one of them thought but of an "if," as "If you said so, then I said so;" and they shook hands and swore brothers. Your "if" is the only peacemaker; much virtue in "if."

Jaq: Is not this a rare fellow, my lord? He's as good at any thing, and yet a fool.

Duke S: He uses his folly like a stalking-horse, and under the presentation of that he shoots his wit. (W. Shakespeare "As You Like It?")

The fool doesn't only achieve a comic effect, but he also shows himself as a well-educated, erudite person, giving the definition of the concept sevenfold to the contradicted lie, and also gives an example to each of them, showing his inner understanding of the language structure and human nature.

To conclude it should be noted that the role of a fool is compared with the art, which not every person can possess, and only a fool is able to use this skill to give the evidence that the bitter truth is better than a sweet lie and to show the difference between wisdom and foolishness. Various expressive means are constant companions of Shakespearian fools and help them to be in the center of any situation that may be a good example for modern jokers.

Стефанов Сергій Дмитрович

*аспірант Київського національного університету
імені Тараса Шевченка, Україна*

ВЗАЄМОДІЯ ВАТИКАНУ ТА СВЯТОЇ ТЕРЕЗИ З КАЛЬКУТТИ

Свята мати Тереза. При народженні Аньеза Гондже Бояджіу, (26 серпня 1910 - 5 вересня 1997) – католицька черниця, засновниця добродійних місій, лауреат Нобелівської премії миру за 1979 рік. Впродовж понад сорока років допомагала злиденним, хворим і сиротам у місті Колката в Індії.

В житті і у справах Матері Терези першорядне значення мали кілька Римських Пап, від Пія XII до Франциска. Зустрічаючись з нею, єпископи Риму

часом змінювали свою думку, як це було у випадку з Папою Пієм XII. Pastor Angelicus був твердо переконаний, що немає ніякої необхідності множити число жіночих або чоловічих чернечих згромаджень, а замість цього краще дати простір духу Ісуса Христа і служінню Євангелію. У листі Пія XII Мати Тереза пише: «Бог покликав мене залишити все, щоб присвятити себе тільки Йому через служіння бідним»[1]. 12 серпня 1948 року Папа Римський дав їй офіційний дозвіл покинути громаду Сестер Лорето, залишаючись під юрисдикцією архієпископа Калькутти. Два роки по тому – в 1950 році – він дозволив їй заснувати нову чернечу громаду.

Великий імпульс чернечій громаді Матері Терези надав Папа Павло VI. Перша зустріч з ним відбулася під час історичного візиту Єпископа Риму до Індії у 1964 році, в зв'язку з проведенням єхаристичного конгресу в Бомбеї. З цієї нагоди Папа Римський подарував монахиням Cadillac, автомобіль, на якому він подорожував під час своїх офіційних візитів, щоб допомогти громаді на благо бідних. Мати Тереза відразу ж виставила цей розкішний автомобіль у якості призу в лотереї і отримала за нього значну суму грошей для допомоги бідним. Цей факт мав міжнародний резонанс. 10 лютого 1965 року, підписавши документ *Decretum Laudis*, Папа Павло VI визнав Місіонерок Милосердя конгрегацією Папського права. Це дозволило монахиням відкрити свої місіонерські центри в Індії і по всьому світу. Три роки по тому Папа запросив Мати Терезу відкрити перший будинок Місіонерок Милосердя в Римі, це було 22 серпня 1968 року. Менш ніж через рік, 29 березня 1969 він схвалив підставу громади добровільних помічників, так званих «співробітників Матері Терези». 6 січня 1971 року Папа Павло VI вручив черниці престижну премію миру імені Івана XXIII[2].

Однак найвпливовішим виявилася співпраця Матері Терези зі святим Іоанном Павлом II. У 1980 році Папа-поляк вручив Терезі ключ від будинку-притулку для догляду за покинутими дітьми і матерями. Потім він подарував конгрегації обитель «Дар Марії», розташовану на території Ватикану, щоб вона могла розміщувати там римських безхатченків і надавати їм допомогу.

Почесний Папа Римський Бенедикт XVI вважає Мати Терезу яскравим прикладом молитви як невичерпного джерела любові до ближнього. Крім того, що Мати Тереза була прикладом активної молитви, Папа Ратцінгер називав її також чудовим прикладом євангельської радості.

У своїй енцикліці *Lumen Fidei* Папа Франциск пише: «Світло віри не дозволяє нам забувати про страждання світу. Для святого Франциска Ассізького - прокажений, для Матері Терези Калькуттської - жебраки. Наближаючись до них вони, безумовно, не врятували їх від всіх страждань і не змогли пояснити всі прояви зла. Віра - не те світло яке розсіює всю темряву, а світильник, що направляє нас у ночі, і його достатньо для подолання цього шляху» [3]. 4 вересня 2016 року мати Тереза була проголошена святою Римо-Католицької Церкви.

Список використаних джерел

1. Жудинова Е.В. Религии мира. М.: Мир книги, 2014
2. Интернет ресурс (http://www.vatican.va/holy_father/index.htm)
3. Интернет ресурс (<http://ru.radiovaticana.va>)

НОВІТНІ ФОРМИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» – вищий навчальний заклад України, що дає інклюзивну освіту людям з особливими потребами. Навчання таких студентів відбувається в інтегрованому освітньому середовищі. Це зумовлює низку труднощів для викладача, особливо якщо йдеться про вивчення розділів рідної мови, пов'язаних із професійною сферою.

Кафедрою української мови, літератури та східних мов Університету «Україна» забезпечується викладання української мови за професійним спрямуванням для студентів інших спеціальностей. Освоїти цю дисципліну особам із вадами слуху допомагає сурдоперекладач, а викладач-філолог намагається організувати таку роботу письмово – через виконання відповідних вправ чи написання зразків документів. Студентам із нозологіями зору пропонується самостійне читання аудіокниг або ж надається можливість записувати лекцію на диктофон.

Однією із новітніх форм роботи зі студентами з обмеженими можливостями є практики створення мультимедіа-курсів як складової сучасного навчально-методичного комплексу дисципліни, який можна розповсюджувати серед як за допомогою накопичувачів інформації, так і в мережі Інтернет. В Університеті «Україна» започатковано плітний проєкт відеолекції он-лайн. Спільними зусиллями викладачів і працівників Інституту відкритої освіти, управління навчально-виховної роботи, методистів і Центру інформаційних технологій та технічного забезпечення окремі дисципліни читаються одночасно для студентів декількох спеціальностей базової структури, а також для студентів територіально відокремлених підрозділів університету у містах Вінниця, Хмельницький, Біла Церква, Житомир, Мелітополь. Серед таких дисциплін і українська мова.

Відеолекції з української мови дають можливість прослухати інформацію в будь-який зручний час, повторно звертаючись до “проблемних місць”; ілюстративний матеріал, представлений таблицями, робить зміст лекції таким, що краще запам'ятовується; з'являється можливість знайомитися з досвідом роботи провідних викладачів і зберігати його; “прозорість” діяльності викладача стимулює необхідність постійного вдосконалення своїх знань; усуваються психологічні бар'єри в навчанні за рахунок створення ефекту індивідуального контакту викладача зі студентом; з'являється можливість для студента працювати у будь-якому місці і в зручний час. Особливо такі форми роботи стануть у нагоді для осіб із порушеннями опорно-рухового апарату, котрі не

завжди зможуть бути присутніми на лекціях в аудиторіях, а також будуть корисними для студентів заочної та дистанційної форм навчання.

Сподіваємось, усі ці нововведення знайдуть підтримку у студентської молоді і допоможуть ефективно вибудувати навчальний процес.

Список використаних джерел

1. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. – К.: Університет «Україна», 2013. – № 10 (12). – 355 с.

2. Кононец Н. В. Педагогічні інновації вищої школи: ресурсно-орієнтоване навчання / Наталя Кононец // Педагогічні науки : зб. наук. праць. – Полтава, 2012. – Вип. 54. – С. 76–80.

3. Методика навчання української мови в вищих навчальних закладах та середніх освітніх закладах. Кредитно-модульний курс: Навч.-метод. посіб. / За ред. О.І. Потапенка. – К.: Міленіум, 2006. – 332 с.

4. Серов В. Н. Основные концепции создания видеолекций для электронного учебника / В. Н. Серов // Дистанционные образовательные технологии. Пути реализации: сб. науч. трудов. – 2004. – Вип. 1. – С. 145–149.

Larysa Chayka

Candidate of philological sciences, Associate Professor, Research and Educational Centre of Foreign Languages, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

ON SOME ASPECTS OF TEACHING BUSINESS ENGLISH IN ECONOMIC UNIVERSITIES

Modern developments in the methods of language teaching/learning reflected in the Common European Framework of Reference also create new challenges for EL teachers and learners. The purpose of this thesis is to share some insights about the importance of proficiency in a foreign language within a variety of business skills perceived by prospective employers and business executives, which we consider an effective, though underestimated, approach for learners to master a foreign language for the world of work. A feedback of the problems a trainee usually encounters during a placement with a firm is analysed and some solutions and recommendations are offered, ways of enhancing graduate students career opportunities with international business firms are discussed. This thesis is an attempt to fight a stereotype rooted in many non-linguistic universities of Ukraine when the people are just paying lip service to a foreign language as a subject essential for professional development.

Theoretical Background. A lot of scholars studying ESP - Tom Hutchinson, Alan Waters, Tony Dudley Evans, Ann M. Johns, James R Davis and others - have come to a conclusion that ESP cannot but make use of methodology and activities of the discipline it serves. The tertiary students' motivation to study a foreign language is directly connected to their future occupation. According to T. Hutchinson and A. Waters [1], "ESP is an approach to language teaching in which all decisions as to content and method are based on the learner's reason for learning". As Blanca A de Escorcía maintains, content provides a vehicle for engaging the learner's participation and

increasing his motivation: "Familiarity with a given topic will make the students feel that, for once, he is not at a disadvantage in front of the teacher, who traditionally provided all the answers" [2].

Currently Business English is the area of greatest activity and growth in ESP. It has well established itself in Ukraine, but still needs some theoretical generalizations. So we are about to point out the theoretical essentials of teaching Business English in an economic profiled higher educational establishment. The main purpose of this investigation is to define appropriate methodology of teaching for the mentioned field.

The very first thing to define is a place of Business English in the general structure of English for Specific Purposes, which is its domain. Richard West from the University of Manchester establishes EBP (English for Business Purposes) as a member standing between English for Academic Purposes (EAP) and English for Science and Technology. Exploring his thesis we suggest that EBP stands aloof both framing members because of its peculiar features. The most obvious difference between them is the underlying principle: in case of EAP and EST it is language and language skills, while in case of EBP it is communication effectiveness. Of course the latter is based upon language skills but involves communication skills, problem solving skills and cultural awareness.

Further we suggest that a teacher who bases his/her own Business English course on the idea that EBP is one of the ESP-s will naturally see language accuracy and language skills as final targets and will make a mistake as these are not final targets in Business English teaching. This aspect besides traditional language teaching must include studying the rules of situational behavior in various registers: meetings, negotiations, telephoning, presentations, etc. and the related language gambits. Also it is necessary to study cross-cultural factors, which are capable of impeding effective communication. That is important, because Business English today is largely international. So it is clear that a Business English teacher will have to acquire skills, the scope of which is somewhat wider than it might seem from the first sight. In general we agree about the final targets of Business English course. But as for the co-relation between EBP and ESP, we would rather suggest that it has more complex character and, besides, that EBP is not a member standing between EAP and EST. Perhaps its proper place is between EAP and EOP (English for Occupational Purposes). Below we would like to examine this co-relation concerning teaching Business English in an economic profiled university.

EAP (English for Academic Purposes) refers to any English teaching field related to a study purpose. In our case it is Business English teaching related to studying economic disciplines. One of the crucial points of understanding EAP is awareness between English for General Academic Purposes and English for Specific Academic Purposes. English for General Academic Purposes refers to the teaching the language skills that are common to all disciplines; English for Specific Academic Purposes refers to the teaching of the skills and language that distinguish one discipline from others. English for General Academic Purposes isolates the skills associated with study activities such as listening to lectures; participating in supervisions, seminars, tutorials and conferences; reading textbooks

and articles; writing essays, examination answers, dissertations and reports. English for Specific Academic Purposes integrates the skills work of English for General Academic Purposes with help for students in their actual subject tasks.

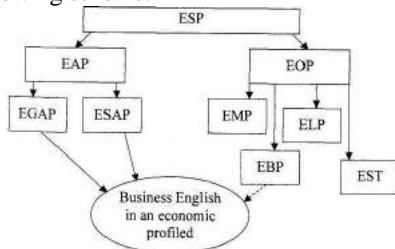
Some writers on English for Academic Purposes, e.g. Hutchinson and Waters (1987), have argued against subject-specific work. Blue (1988a) argued that teachers should concentrate on English for General Purposes and students will learn English for Specific Academic Purposes through individualized project work. But, in my opinion, it is obvious that in order to maximize the effectiveness of study teachers should combine these two aspects in their work. English for Academic Purposes is often divided into different specialisms. English for Economics is one of the most important of them.

The language and discourse of economics have always been the subjects of considerable analysis, although it is not clear whether it is the specific discipline or the broad disciplinary area that is under discussion. Much of the research has been concerned with the textbook and with the abstract language and metaphors used to set up the models essential to economic description (Henderson, 1982; Hewings, 1990). More recent researches (Dudley-Evans, 1993; Bloor and Bloor, 1993) have shown that there are differences between academic articles in economics and those in English for Science and Technology in terms of how authors present criticism of other authors and make knowledge claims. This research has been taken up by economists themselves, particularly those interested in questioning the rhetoric used in economics (McCloskey, 1994; Backhouse, 1993; Brown, 1993). This again shows how ESP has a role in influencing debate within disciplines and demystifying the processes of communication.

Business English now is the current growth area in ESP and covers both courses for pre-experienced learners and courses for job-experienced learners. What is important in teaching Business English in an economic profiled university is to understand that confining it only within limits of EAP would be ineffective. The final target of any higher educational establishment is training specialists, which will be competitive on labor market. In an economic profiled university the latter requires to combine EAP aspects with practical skills, which can be obtained within English for General Business Purposes essentials. It means that in academic curriculum besides EAP some principles of EBP must be used. For example the primary concern must be largely applied to effective communication, not necessarily totally accurate. As future professionals, students must be trained to have very clear purposes and expect high quality from any activity, including their studying process. With more personal computers and e-mail, students have urgent necessity in learning how to compose their own correspondence. With the growth of transnational corporations, non-native speaker may have to write in English because documents will be read or copied to a native speaker's Head Office, so this aspect must be generally learned in students' academic course. The last but not the least point is that the professional demands placed on Business English teachers may well be higher than on those other fields.

Summarizing all the above mentioned points we can describe our view on the correlation between teaching Business English in an economic profiled higher educational

establishment by the following scheme:

ESP – English for Special Purposes

EBP - English for Business Purposes

EAP - English for Academic Purposes

EOP - English for Occupational Purposes

EST - English for Science and Technology

EGAP - English for General Academic Purposes

ESAP - English for Specific Academic Purposes

EMP - English for Medical Purposes

ELP - English for Legal Purposes

References

1. http://spelta.spb.ru/proceedings/meieval.html_newsletters
2. Dudley-Evans, T. and M. Jo St. Jones. *Developments in English for Specific Purposes. A Multi-disciplinary Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Backhouse, R. 1993. *The Debate Over Milton Friedman's Theoretical Framework: an Applied Linguist's View*. In W. Henderson, A. Dudley-Evans and Backhouse (Eds.). *Economics and Language*. London: Routledge.
4. Bell J. 1987 *Doing Your Research Project*. Milton Keynes: Open University Press.
5. Bloor M. and T. Bloor, 1993. *How Economics Modify Prepositions*. In W. Henderson, A. Dudley-Evans and Backhouse (Eds.). *Economics and Language*. London: Routledge.
6. Brown, V. 1993. *Decanonizing discourses: Textual Analysis and the History of Economic Thought*. In W. Henderson, A. Dudley-Evans and Backhouse (Eds.). *Economics and Language*. London: Routledge.
7. Dudley-Evans, A. 1993. *The Debate Over Milton Friedman's Theoretical Framework: an Applied Linguist's View*. In W. Henderson, A. Dudley-Evans and Backhouse (Eds.). *Economics and Language*. London: Routledge.
8. Henderson, W. 1982. *Metaphor in economics*. *Economics*. Reprinted in M. Coulthard (Ed.) *Talking about Text. Discourse Analysis Monographs no. 13*, English Language Research. The University of Birmingham, 1986.
9. Hutchinson T. and A. Waters, 1987. *English for Specific Purposes*. Cambridge: Cambridge University Press.
10. McCloskey, D. 1994. *Knowledge and Persuasion in Economics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Yevhen Chervinko
PhD, Associate Professor,
V. N. Karazin National University (Kharkiv), Ukraine

CREATING POSITIVE-EVALUATIVE MEANING OF ADVERTISEMENT TEXTS VIA COMPARISON

Present-day creolised advertising text draws linguists' attention not only as a field of language application but also as an instrument of manipulative influence targeted at shaping certain thoughts, preferences as well as motivation for certain actions.

Despite the fact that the language sphere of advertisement is widely studied by linguists (M. B. Voroshylova, O. V. Medvedeva, Yu. K. Pirohova, A. M. Makedontseva, Ye.P. Haran, A.V. Prokhorov, V. M. Stepanov), there's a need to shed some more light on the comparative and, as a result, evaluative and appraisal aspects of the addressee's inferential conclusions formation as the primary motive of an advertisement, which determines the topicality of our research.

The present paper is aimed at establishing the manipulative potential of comparative techniques of implicating information contained in the advertisement by the addresser as the foundation for the realisation of inferential conclusions by the addressee as regards the advantages of the object advertised.

The study examined cognitive mechanisms of implicating and inferencing the information contained in advertisements in the chain «addresser - addressee» on the basis of comparativism.

The subject matter of the research is verbal comparative means of representing the implicit contents in the advertising text as the foundation of inferencing.

The material used constitutes 300 examples of English advertising texts in the journals and magazines within the timespan of 2008–2013.

The methodological framework of the research is the comparative analysis method, generalisation method and information systematisation as well as methods of discursive, intentional, frame and conceptual analysis.

In the course of the research it was proved that the formation of appraisal meanings in advertisement/commercials on the basis of comparison may be based on the subjective singling out the object of the commercial out of the class of similar objects due to: a) comparison with the standard reference sample on the basis of attributing general or specific appraisal of the comparative or superlative degree, b) comparing objects contained in commercials with the best reference samples (prototypes) or members of the same class, c) comparing objects of the advertisement/commercials with the stereotyped notions about similar objects, d) juxtaposing the commercial object with the standard object with the help of comparative oppositions «usual – new», «ordinary – original, non-ordinary», «typical – the best» etc., on the basis of explicating «polar» characteristics.

The formation of specific appraising meaning is based on the concrete characteristics and the properties of the commercial object, which are meaningful to

the addressee and determine his/her choice while purchasing certain products or buying some services. To these characteristics may belong: a) outer characteristics (size, colour, build etc.), b) inner characteristics (composition, inner structure etc.), the nature and degree of influence or action, c) the nature of the function, d) the combination of the characteristics.

Thus, the intensification of the role of comparison is testified to as a means of verbally convincing the addressee on the basis of implicating positive appraising meanings as to the object of the advertisement.

In addition to the above mentioned conclusions, it should be stated that the comparison underpins the categorisation of the commercial objects on the basis of the addresser-advertiser's set of values. The addressee's inferential conclusion as far as the advantage of the object in the advertisement / commercial over others is based on his personal appraising categorisation of the object. Since the task of any commercial text is to shape the positive image of the object advertised, the commercial text is aimed at facilitating the the addressee's referral of the object advertised to the appraising category of the objects of positive appraisal.

Чернишевич Олена Володимирівна

*кандидат історичних наук, доцент кафедри історії зарубіжної
україністики історичного факультету*

Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Україна

РОЛЬ ВИЩОЇ ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТИ В СИСТЕМІ ГУМАНІТАРНИХ ВЕКТОРІВ НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Значення гуманітарної освіти в системі вищої освіти останніми роками невпинно зростає. Ще на думку відомого французького філософа та етнографа Леві-Строса, «XXI століття буде століттям гуманітарних наук, або його не буде» [4, с.34].

Значне місце в системі соціо-гуманітарних наук посідає саме історична наука, яка хоча є наукою про минуле людства, але світ настільки швидкоплинний і динамічний, що сьогоднішня завтра вже стає минулим [2, с.18]. Стаття 11 Конституції України зазначає, що «держава сприяє консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій і культури...» [3, с.13]. Перед історією сучасні глобалізаційні процеси ставлять дуже багато різноманітних та достатньо складних завдань.

В першу чергу, це вплив на формування історичної свідомості, яка має згуртовувати суспільство на основі спільних цінностей, норм, традицій. Історична свідомість є дуже важливою в складні, так звані перехідні періоди. І для сучасних політичних та соціально-економічних процесів, які мають місце в Україні, це дійсно важливо.

З першого завдання історичної освіти випливає і друге, а саме – виховання патріотизму. Любов до історії, культури виховує в людині прихильника і

захисника цієї культури, дозволяє накопичувати і роками утримувати цінності всієї нації. Але і тут потрібна цілеспрямована і обережна політика по вихованню загальнолюдського у національному і етнічному, щоб повага до «свого» не перетворювалася у заперечення «чужого» [5, с. 16].

Історична наука для якісного виконання поставлених завдань має бути об'єктивною. Відомими є так звані «білі» плями в історії, і уникати їх дослідник не має жодного права. Звісно, досягти цілковитої згоди часто буває неможливим, але для зняття агресивної напруги цього може бути більш ніж достатньо [6]. Так, для прикладу можна навести пам'ять про Другу світову війну, прогалини в дослідженні якої спричиняють значну полеміку в різних колах, суспільство поляризується, знижується почуття толерантності у міжрегіональних та міжнаціональних відносинах до критичного рівня.

Сьогодні на якість вищої освіти в Україні значний вплив має проведення вдалої державної політики, вирішення стратегічних завдань, які ставить глобалізаційний процес. Успішно на практиці проявив себе Закон України «Про вищу освіту», робота над яким тривала понад два роки та до обговорення були залучені громадськість, освітяни та діячі науки. Відповідно до Закону, вищі навчальні заклади отримали автономію, що дозволило їм розробляти та впроваджувати в життя власні освітні та наукові програми. Так, на історичному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка вперше в Україні студентам, які вступали до магістратури в 2016 році, була запропонована освітня програма «Військова історія», яка дає можливість отримати додаткову кваліфікацію «Консультант з питань військової історії». Нарощення обороноздатності нашої країни передбачає вивчення світового та вітчизняного досвіду військового будівництва, мілітарної культури, тенденцій розвитку військової справи. Збройні сили та форми їх організації стали віддзеркаленням пануючих соціально-економічних та ідеологічних систем. Всі ці проблеми — як обернені в минуле, так і актуалізовані теперішніми воєнними конфліктами, в які втягнута наша держава, — вимагають системного вивчення та аналізу.

Отже, історична наука та історики мають ініціювати відкриті дискусії про минуле та його зв'язок із сучасним, вказувати усі можливі варіанти, пов'язані з вибором в минулому та вчити відповідати за вибір у майбутньому. Обов'язковим та особливо цінним є активне проведення міжнародних проєктів, обмін досвідом різноманітних історичних шкіл з метою дослідження проблемних питань.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року №1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Кравець В. Проблеми модернізації вищої освіти України в умовах глобалізації // Україна-Європа-Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини. – 2012. – Вип.10. – с. 15-23
3. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – Х.: «Фоліо», 2011. – 160 с.

4. Леви-Строс К. Структурная антропология. – М.: Эксмо-пресс, 2001. – 512 с.
5. Смотрицький Є.Ю. Історична свідомість як мета історичної освіти // Нива знань, 2001. - №4. – с.14-17.
6. Яковенко Н.М. Темні сторінки історії України не можна замовчувати [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrslovo.org.ua/ukrayina/istoriya/nataliya-yakovenko-temni-storinky-istoriyi-ukrayiny-ne-mozhna-zamovchuvaty.html>

Sharun Yulia Fedorivna

PhD in Pedagogies, Associate Professor,

V.N. Karazin Kharkiv National University, Ukraine

NONCE WORDS FORMATION AS A MILESTONE FOR LANGUAGE DEVELOPMENT IN CHILDREN

Nonce word is usually defined as a lexeme created for a single occasion to solve an immediate problem of communication [4; 6]. Nonce words are of particular interest for researchers involved into study of language development in children, namely particularities of speech producing and interpreting.

Although learning language is a very complex process which continues throughout life, a child's early years are of crucial importance for language development. The acquisition of language by children is often compared to climbing a staircase with the language system used by adults on its top and an inexperienced child on its bottom. On his/her way upstairs, a child has to undergo some very important stages gradually proceeding from imitating adults' speech to producing his/her own utterances. One of the remarkable milestones on the way to language acquisition is the child's attempts to experiment with language, which often results in coining new words different from usual ones used by adults on a regular basis.

Experimenting with language is caused by two important factors, namely, the necessity of "filling in individual lacunas" [3] and insufficient linguistic competence of a child. The process of producing nonce words is a result of creative reconsidering algorithms of the language system which the child perceives intuitively [1]. It is worth mentioning that the first attempts to create new words occur when a child reaches his/her toddler stage, while the outburst of word formation is proper to middle childhood.

Children's ability to use language resources in a creative way greatly depends on many factors including but not limited to particularities of their upbringing, education, language environment etc. Another important factor contributing to language development in a child is his/her exposure to literature. Not only is reading literary works important in developing language and cognitive skills, but its input into all-round development of a child can hardly be overestimated. In terms of communication, literature acts as the so-called system that includes natural mechanism

of teaching children social and communication skills [2], which is of vital importance for successful social interactions in adulthood.

One of the first literary works a child encounters in his early years is nursery rhymes. It has been revealed that nursery rhymes set to music greatly contribute to a child's development [5] especially to his/her ability in spatial reasoning. Nursery rhymes usually contain lots of nonce words, which implements children's tendency to coining new words different from those of adults. In most cases nonce words are used in nursery rhymes as placeholders rather than linguistically meaningful words, therefore, their primary function is to provide the verse with specific rhythm rather than convey meaning. Moreover, inserted into nursery rhymes, nonce words encourage children to experiment with language thus having a great impact on their language as well as all-round development.

References

1. Cejtin, S. N. (2009). *Oчерki po slovoobrazovaniju i formoobrazovaniju v detskoj rechi. [Essays in Word- and Form-Building in Child Language]*. – Access mode: http://www.kniga.com/books/preview_txt.asp?sku=ebooks311763
2. Koljasnikova, O. S. (2005). *Javlenie motivacionnoj refleksii v detskoj rechi. Avoref. diss. kand. filol. nauk [Phenomenon of motivational awareness in children's speech. Kand. philol. sci. diss. synopsis]*. Ekaterinburg (in Russian).
3. "Nonce Word" in *Cambridge Dictionaries Online*. (2011). Retrieved 5 August 2016. – Access mode: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/nonce-word?a=british>
4. Palmer, S. and Bayley, R. (2004). *Foundations of Literacy: A balanced approach to language, listening and literacy skills in the early years*. Stafford: Network Educational Press.
5. Pavlova, T. A. (2011). *Lingvokul'turologicheskie harakteristiki kommunikativnogo prostranstva detskoj poezii (na materiale anglijskih i russkih stihov dlja detej). Avoref. diss. kand. filol. nauk [Linguistic and culturological characteristics of communicative field of poetry for children (based on English and Russian verses for children). Kand. philol. sci. diss. synopsis]*. Kaliningrad (in Russian).
6. *The Cambridge Encyclopedia of The English Language*. (1995). Ed. David Crystal. – Cambridge: Cambridge University Press.

Щокіна Олена Петрівна

канд. культурології, доцент

Одеського національного політехнічного університету, Україна

РОЛЬ МИСТЕЦТВА В ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ НА ПРИКЛАДІ ТЕОРЕТИЧНИХ ПОШУКІВ МИТЦІВ АВАНГАРДУ

Поняття «особистість» – знаходить в теорії художників авангарду різноманітне, складне трактування, яке базується на співставленні себе (як

новаторів і революціонерів) навколишньому світу (консервативному суспільству, засадам і традиціям): тут і образ месії, і образ варвара, що руйнує всі цінності і стереотипи консервативного суспільства; і образ деміурга.

Кажучи про теорію авангарду як про якусь цілісну суть, обмовимося, що авангард складався з ряду послідовно, і часто паралельно співіснуючих художніх течій. Кожен з напрямів авангарду, будь то експресіонізм, кубізм, абстрактне мистецтво, конструктивізм, сюрреалізм, так або інакше втілювали свої «Я» і сповіданий ними метод як якийсь ідеал особистості.

Особистість в теорії художнього класичного авангарду розкривається в різних, часто парадоксальним чином суперечливих іпостасях.

Парадоксальність, еклектичність, суперечність, прагнення до принципово демонстративної оригінальності і новаторства, провокаційності, характерні для всього мислення авангардистів, найяскравіше виразилися у визначенні саме цієї категорії, оскільки саме вона включає значну кількість філософських аспектів проблематики.

В результаті суперечності напрямів і ідей, що висуваються представниками авангарду, поняття «особистість» парадоксальним чином відтворює з одного боку образ романтичний, рухомий ідеалістичними, багато в чому утопічними ідеями, з іншого боку - деструктивний, прагнучий зруйнувати всі нашарування цивілізованої культури, повертаючись до першоджерел, дикості і варварства, «чистоти» свідомості.

Принципові відмінності в баченні людини відбуваються і в результаті прагнення кожного автора до абсолютного новаторства і нескінченного втілення «свого» мистецтва або свого погляду на розвиток культури і мистецтва і самоствердження в цій новій сучасній культурі.

Проблема особистості як своєрідного простору, здатного створювати, відкривати, або руйнувати все нові і нові істини, а також погляд на комплекс філософських питань щодо особи людини, що надається філософією мистецтва авангарду, актуальні і в XXI столітті внаслідок того, що особа в сучасній філософії і мистецтві розчиняється, поступаючись місцем «псевдо» особі. Масова культура, глобалізація, нав'язування стереотипів, норм, систем цінностей нівелює, «відсовує на другий план» особу, роблячи її чимось другорядним, а соціалізовану, «культурну» її копію оригіналом. Ці проблеми розглядалися в філософії 20 сторіччя, що стала уже класичною, але роль мистецтва завжди припинювалася або ігнорувалася. Проте, не дивлячись на паралельність пошуків в мистецтві і у філософії, слід визнати, що мистецтву більшою мірою вдалося заглянути в майбутнє і передбачити ситуацію сьогодення.

Section 4. Problems and priorities of the fundamental and applied education development

Беляєва Оксана Іванівна, Унгурян Ліана Михайлівна, Фізор Наталія Селівєрствівна

Одеський національний медичний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ХВОРИМ ДІТЯМ ЗА УМОВ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ

Стандартизація медичної допомоги населенню України тісно пов'язана з питанням страхової медицини та запровадженням у практику формулярної системи. Фактично формулярна система є комплексом керівницьких методик в охороні здоров'я, спрямованих на використання раціональних методів постачання та використання лікарських засобів з метою забезпечення максимально високої якості медичної допомоги та оптимального використання наявних ресурсів. Основу системи складають узгоджені та прийняті на міжнародному та/або національному рівні клінічні рекомендації та стандарти лікування.

Ефективна та безпечна стандартизована медична допомога, безперечно, має наукове обґрунтування. Загальновідомим на сьогодні є принцип: від міжнародних клінічних рекомендацій (положень, розроблених на основі певної методології, даних доказової медицини) через медичні стандарти (нормативні документи, що визначають перелік норм і вимог до медичної допомоги та є рівнем відповідності індикатору) до локальних клінічних протоколів надання медичної допомоги (нормативних документів, фактично — деталізованих інструкцій). Отже, метою формулярної системи є забезпечення медичного персоналу достовірною фактичною інформацією щодо застосування лікарських засобів і сприяння в такий спосіб якісному наданню медичної допомоги.

Система стандартизації медичної допомоги України створюється відповідно Конституції України; Законів України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»; «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», «Про лікарські засоби».

Незважаючи на перманентні зусилля щодо імплементації європейських стандартів, вітчизняна охорона здоров'я у багатьох аспектах все ще далеко позаду. Про це свідчить, зокрема, той факт, що в Україні поширеність дитячих інфекцій бактерійного походження у 2-6 разів вища, ніж у країнах ЄС. В умовах розширення можливостей фармакотерапії в Україні не було єдиних національних протоколів (алгоритмів) терапії більшості захворювань у дітей, які б регламентували оптимальні підходи до лікування та обмежували поліпрагмазію і побічну дію лікарських засобів. При цьому зауважимо, що досвід зарубіжних країн не може бути повністю перенесений у вітчизняну клінічну практику.

В Україні протягом останніх 15 років головним практичним інструментом реалізації політики в сфері медичного забезпечення дітей були державні цільові програми. Проведений аналіз застосування державних цільових програм як інструмента державної політики для вирішення проблем медичного забезпечення дітей протягом останніх років продемонстрував різну результативність застосованого механізму. Так, протягом останніх 5 років фінансове забезпечення державних програм та централізованих заходів, спрямованих на охорону здоров'я дітей, збільшено у 3 рази і становить близько 1 млрд грн.

На сьогодні можна стверджувати, що в Україні вироблена і реалізується чітка державна політика щодо охорони материнства і дитинства, збереження здоров'я дітей і жінок репродуктивного віку, яка базується на основних стратегічних міжнародних документах і законодавчих нормативних документах в Україні. Усі зазначені документи мають наукове підґрунтя і потребують постійного доповнення відповідно до змін соціально-економічного розвитку країни, основних показників здоров'я та появи нових наукових даних. Але, враховуючі низький рівень платоспроможності більшості населення України та хронічний дефіцит коштів у системі охорони здоров'я реалізації зазначеного права людини можлива лише за умов впровадження обов'язкового медичного страхування.

Berezovska Iryna

*Kand. Tech. Science, Head of Research Laboratory,
Lviv Institute of Nursing and Laboratory Medicine, Ukraine*

INFORMATICS IN NURSING EDUCATION IN UKRAINE

Nursing education has evolved over the decades from on-the-job training in hospital diploma schools to the idea of higher education for nurses. A seamless academic progression to higher education has led to a constant increase in the number of baccalaureate-prepared nurses. In addition, more nurses are educated at the graduate level. New four-year or higher degree programs for nurses emphasize critical thinking, leadership, systems analysis and teamwork [1]. It has become a generally recognized fact that nurses should not only know how to carry out a physician's order, but why it is being done.

Information technology (or informatics) enhances the medical field in many ways. There are different areas of focus within the informatics study. However the only type of informatics we encounter in nursing curricula in Ukraine is still medical informatics, although nursing as a profession follows its own path in informatics. Understanding the differences is important.

Medical informatics is more of an umbrella term for the management of health and medical information in a broad range of fields. Nursing informatics (NI) is a concentrated area within medical informatics which applies exclusively to the specific

functions of nursing and related data (patient records, dosing instructions, lab results, allergy information, care plans etc.). Nursing undergraduate curricula should provide a set of NI competencies: basic computer literacy; information literacy including the ability to locate, retrieve and interpret specific information in relation to evidence based practice; proficiency with NI applications and knowledge of nursing data sets, etc. [2]. Unfortunately, many educators misinterpret the real meaning of NI believing that knowing how to use computers is the same as being proficient in NI.

Thus, institutions of nursing education in Ukraine need encouragement and support in redesigning mandatory NI courses offered at the beginning of all undergraduate programs to incorporate essential NI competencies and to implement real life nursing scenarios into curricula. This is a way to prepare new nursing graduates for exciting and challenging new roles — as care coordinators, primary care providers and health policymakers.

References

1. Lahtinen, Pia et al. Nursing education in the European higher education area — Variations in implementation. *Nurse Education Today*, 2014, Volume 34, Issue 6, 1040 – 1047.
2. Pilarski, T. Where is Nursing Informatics in Undergraduate Nursing Education? *CJNI: Canadian Journal of Nursing Informatics*, 2010, 5 (4), Article Two. <http://cjni.net/journal/?p=1041>.

Белецкая Светлана Викторовна

Харьковский межобластной специализированный медико-генетический центр – центр редких (орфанных) заболеваний, Харьков, Украина

СИСТЕМА ВИТАМИНА D КАК ОДИН ИЗ ВАЖНЕЙШИХ ЭПИГЕНЕТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ

Введение

Система витамина D – это группа биологически активных веществ (в том числе холекальциферол и эргокальциферол). Ядерные рецепторы VDR (рецепторы витамина D) обнаружены в 36 тканях и органах, они влияют на транскрипцию более 900 генов. VDR после связывания с лигандом активируются, и, взаимодействуя в ядре со специфической последовательностью ДНК, контролируют транскрипцию соответствующих генов. Широкое распространение VDR в тканях предполагает, что данная система помимо кальциевого гомеостаза, имеет дополнительные физиологические функции.

Важнейшими эффектами функционирования системы витамина D являются:

– активация транскрипции гена триптофан-гидроксилазы 2 (TPH2), в результате чего снижается синтез серотонина в головном мозге;

- в иммунных клетках стимуляция апоптоза активированных В-лимфоцитов приводит к уменьшению синтеза аутоантител; происходит торможение синтеза провоспалительных цитокинов;
- витамин D активирует окситоцин и вазопрессин (именно интраназальное введение окситоцина является одним из направлений лечения аутизма и расстройств аутистического спектра);
- витамин D препятствует повышению уровня кальция в головном мозге, который опосредует эксайтотоксичный эффект глутамата;
- низкий уровень витамина D в крови беременной приводит к 4-кратному увеличению уровня аутоантител к тканям головного мозга плода;
- нарушение синтеза триптофана при дефиците витамина D приводит к снижению синтеза кинуренина в плаценте – главного фактора, предотвращающего аутоиммунные реакции по отношению к плоду;
- активация в кишечнике рецепторов триптофан-гидроксилазы 1 (HTR1) приводит к хроническому воспалительному процессу в стенке кишечника;
- витамин D стимулирует экспрессию антиоксидантных генов;
- дефицит витамина D приводит к глобальному гипометилированию генома.

Цель

Изучение особенностей обмена витамина D у детей с расстройствами аутистического спектра.

Материалы и методы

Обследовано 54 ребёнка в возрасте от 2 до 18 лет, которые были направлены в ХМСМГЦ-ЦР(О)З с диагностированными расстройствами аутистического спектра.

Результаты

Уровень активного метаболита витамина D (1,25-ОН₂-D) в крови был определён у 54 человек, из них у 48 его уровень был снижен (88,8%)

Генотип полиморфизма BsmI гена VDR: Bb у 32 детей (59 %), bb у 14 детей (26 %), BB у 8 детей (15 %). В группе выявлена высокая частота носительства полиморфных вариантов генов ферментов фолатного цикла: MTHFR 677 TT (7%) CT (70%), MTRR 66 GG (11%) AG (77%).

Выводы

1. Система витамина D играет важную роль в поддержании эпигенетического здоровья организма.
2. Сочетание нарушения обмена витамина D и полиморфизмов в генах ферментов фолатного цикла, возможно, имеет этиопатогенетическое значение в развитии расстройств аутистического спектра ввиду обоюдного влияния на процессы метилирования.
3. Удельный вес дефицита витамина D у детей с расстройствами аутистического спектра занимает одно из ведущих мест среди нарушений других видов обмена.